

LA POLÍTICA MIGRATÒRIA

Un agre enfrontament per la immigració obre el curs polític

El PP i Vox acusen Sánchez de promoure un “efecte crida” amb el viatge a l'Àfrica i el president defensa les devolucions de migrants

POLÍTICA / P. 8, 9 I EDITORIAL

Alberto Núñez Feijóo (PP)
“Té un efecte crida. En lloc d'anar a l'Àfrica a combatre les màfies, Sánchez promou Espanya com a destinació”

Santiago Abascal (Vox)
“Estan promovent una invasió. Els espanyols han de començar a defensar-se per ells mateixos”

Félix Bolaños (ministre de Presidència)
“L'únic efecte crida és el de Vox sobre el PP. Vox sembla odi i xenofòbia i el PP l'alimenta i se n'aprofita”

Starmer demana ajuda a França i Alemanya per reformar el Brexit

La UE vol mobilitat per als joves a canvi d'avantatges comercials

INTERNACIONAL / P. 6

NOU ESTUDI

Un biaix racista de la IA segons el dialecte

SOCIETAT / P. 16

BARCELONA

Rècord al juliol amb 1,2 milions de turistes

VIURE / P. 21

BARÇA

L'amarg adeu a la temporada de Marc Bernal

ESPORTS / P. 33

TIM BURTON OBRE LA DESFILADA DEL CINEMA A VENÈCIA

ALBERTO PIZZOLI / AFP

“Sento que m'havia perdut una mica i aquesta pel·lícula m'ha donat energia i m'ha fet adonar que l'única manera de tenir èxit

és tornar a les coses que m'agrada fer”. Així es va expressar ahir Tim Burton en la presentació a la Mostra de Venècia de *Beet-*

lejuice Beetlejuice, seqüela del seu exitós film del 1988. A la foto, amb la seva parella Monica Bellucci. CULTURA / P. 29 I 30

Israel estén la guerra a Cisjordània amb una gran operació militar

Centenars de soldats amb el suport d'avions de combat irrompen en tres ciutats palestines i causen almenys deu morts

INTERNACIONAL / P. 3

Un debat que decideix vots

Jordi Juan
Director

Un dels últims informes del Banc d'Espanya calculava que cap al 2053, si aquest país volia mantenir el necessari equilibri entre la població treballadora i la jubilada, es requeriria la presència a Espanya de 24 milions d'immigrants més. Exactament el doble de la població actual. Són dades lògiques per la combinació d'una escassa natalitat i un augment de la longevitat. Quan la generació del *baby boom*, els nascuts a Espanya entre els anys 1958 i el 1975, arribin a l'edat de jubilació, serà molt difícil que es mantingui l'equilibri entre la població activa i la que ja no ho estarà. O arriben més immigrants o el sistema de pensions se n'anirà en orris. Una de les claus, en la qual no entrava l'informe del Banc d'Espanya, és que seria millor que aquesta immigració fos qualificada.

A partir d'aquestes dades, vostès poden llegir les posicions dels diferents partits polítics a Espanya sobre el tema i treure'n les seves pròpies conclusions. Es pot discutir sobre com s'ha de produir l'arribada i integració d'aquesta població im-

migrant al nostre país i també denunciar la caòtica situació dels milers d'estrangers que viuen en una situació administrativa irregular, com va divulgar Càritas aquest dimarts passat. Però el que sembla fora de tot dubte és que Espanya necessita mà d'obra immigrant per garantir l'equilibri del seu sistema laboral.

És una llàstima que el debat sobre aquesta transcendent qüestió estigui marcat per la confrontació habitual entre dreta i esquerra. Tot el soroll que es genera ha provocat que el concepte de la immigració hagi escalat del novè al quart lloc en la llista de principals preocupacions dels espanyols en tot just tres mesos, segons el CIS. És un tema que dona rèdit electoral als dos fronts que es retroalimenten mútuament, i que decideix vots. Ho saben molt bé Donald Trump, que l'està emprant en les eleccions americanes, o Marine Le Pen, que és el seu cavall de batalla a França. Espanya no serà cap excepció.

LA IMATGE

WAKIL KOHSAR / AFP

L'únic ensenyament. Un grup de nenes afganeses llegeixen i memoritzen l'Alcorà a la madrassa Abdullah bin Omar de Kandahar, el reducte *educatiu* que els queda a les joves al país dels talibans

ELS SEMÀFORS

Sigourney Weaver
Actriu

La carrera artística de Sigourney Weaver ha estat reconeguda amb el Lleó d'Or d'honor de la Mostra de Venècia. L'actriu de la saga *Alien* reivindica papers per a les dones grans. / P. 30

Marc Bernal
Futbolista

Malgrat la seva joventut, el del planter del Barça (17) era una de les revelacions de la Lliga, però la greu lesió que va patir dimarts l'obliga a passar pel quiròfan i difícilment jugarà més aquesta temporada. / P. 33

Israel Katz
Ministre israelià d'Exteriors

Katz va parlar d'una "evacuació temporal" de població palestina a Cisjordània per poder combatre contra grups armats. És a dir, el mateix que ha fet l'exèrcit israelià a Gaza. / P. 3

Nil Ojeda Morales
Youtuber

L'Ajuntament d'Alacant ha denunciat a la Fiscalia aquest youtuber per animar els seus seguidors a fingir ofegaments a les platges a canvi de regals de la seva marca de roba. / P. 18

PEL FORAT DEL PANY

Tellado, Esteban i X

El portaveu en el Congrés, Miguel Tellado, i el del PNB, Aitor Esteban, han portat el seu particular enfrontament dialèctic a la plataforma X per la posició d'Espanya respecte a la situació derivada de les eleccions de Veneçuela de finals de juliol. Tellado li va demanar explicacions a Esteban per rebutjar la iniciativa del PP de citar Pedro Sánchez i José María Albares perquè responguessin sobre Veneçuela. I Esteban es va despatxar que al PP "li importa una figa" el que passi en aquell país i només busca desgastar i

"fisurar el bloc del Govern". Per reblar la seva afirmació va descartar qualsevol possible pacte amb els populars. "Si amb tuits com aquest voleu aconseguir el vot del PNB a futur... Matusser, que ets un matusser". Lluny d'acovardir-se, Tellado va respondre per la mateixa plataforma: "El PNB a Madrid s'ha convertit en l'encobridor del Govern de Sánchez per evitar-li compareixences parlamentàries. Per a això ha quedat. No crec que representi els bascos aquesta actitud servil del Grup d'Aitor Esteban. Molt matusser Aitor". ●

PENSEM QUE...

Festes en pau

Les festes majors són, a qualsevol poble o ciutat, dies de celebració, trobades, diversió, alegria, vida al carrer, música i ball. Formen part de la identitat de cada municipi i tenen un paper protagonista a l'estiu. Múltiples entitats i ciutadans s'impliquen en la seva organització amb l'objectiu de promoure la participació en aquestes celebracions populars. La violència en qualsevol de les seves manifestacions no hi hauria de ser mai un element present en aquests actes. Per això és

estrany que l'organització d'un taller de còctels molotov no cridés l'atenció a ningú fins a l'extrem d'incloure'l en la programació oficial de les festes de Granollers. Els Mossos van anunciar ahir que han obert diligències. Tot i que els organitzadors al·leguen que no volien incitar a la violència i l'Ajuntament diu que desconeixia la iniciativa, la veritat és que propostes d'aquest tipus haurien de quedar fora d'una celebració festiva i oberta a tota la ciutadania. Tinguem la festa en pau. ●

ÍNDEX

INTERNACIONAL	3
POLÍTICA	8
OPINIÓ	12
SOCIETAT	16
NECROLÒGIQUES	20
VIURE	21
CULTURA	29
ESPORTS.....	33
ECONOMIA	37

Guerra a l'Orient Mitjà

La guerra arriba a Cisjordània

Incursió de centenars de soldats i avions israelians en tres ciutats palestines

JAAFAR ASHTIYEH / AFP

Soldats israelians detenen dos palestins ahir al camp de refugiats de Nur Xams, a Tulkarem (Cisjordània)

HELENA PELICANO
Beirut. Servei especial

La guerra desborda Gaza i s'expandeix per Cisjordània, on ahir forces israelianes van dur a terme l'operació militar més important al territori ocupat palestí en dues dècades. La mort de deu persones en aquest assalt ha convertit el mes d'agost en el més mortífer a Cisjordània des del començament del conflicte a l'octubre.

La incursió, que va començar ahir al matí, va involucrar centenars de soldats, avalats per avions de combat, drons i bulldozers, que van atacar alhora tres ciutats palestines. La Creu

Roja Palestina va informar que les forces israelianes van matar quatre persones al camp de refugiats de Far'a, a Tubas, i va afegir que els seus equips van tenir problemes per accedir als ferits a causa del bloqueig per part de les tropes, segons va explicar la cadena qatariana Al-Jazira. Dos dels morts tenien 13 i 17 anys. Dues persones més van morir a Jenín, mentre que tres més van ser atacades per un dron mentre conduïen a la vila propera de Seir. Segons l'exèrcit, nou dels morts eren milicians armats que van ser abatuts. Amb les baixes d'ahir, ja són 63 els palestins que han perdut la vida per foc israelià aquest agost, la majoria per trets de l'exèrcit i almenys

un d'ells a mans de colons.

A la tarda, van continuar les batudes i les autoritats israelianes van decretar un toc de queda a Jenín, punt fort de la resistència armada palestina, que va impedir als ciutadans d'abandonar casa seva. Al camp de refugiats de Nur Xams, a Tulkarem, els soldats van establir un punt de control i van donar tres hores als residents que volguessin abandonar la localitat per marxar. L'exèrcit va confirmar que està permetent als palestins "que vulguin allunyar-se de les zones de combat" anar-se'n de manera segura, però va negar haver ordenat evacuacions. També es va informar que s'ha fet malbé una canonada d'aigua

buscant explosius enterrats.

El Govern israelià ha posat l'ull en aquestes comunitats per por, diuen, a la propagació de més grups armats semblants a Hamàs. El mateix ministre d'Exteriors, Israel Katz, va fer ahir una crida a l'"evacuació temporal de civils palestins" a Cisjordània. També va acusar l'Iran d'intentar replicar el model de les milícies del Líban i Gaza i estar finançant nous "grups

El ministre israelià d'Exteriors, Israel Katz, crida a una "evacuació temporal de civils palestins"

terroristes". "Necessitem fer front a aquesta amenaça exactament com ho fem amb la infraestructura terrorista a Gaza", va assegurar Katz al seu compte de la xarxa social X, en què va qualificar aquesta nova ofensiva d'"una guerra en tots els sentits".

En aquest sentit, segons el portaveu de l'exèrcit, Nadav Shoshani, els atacs d'ahir tenien com a objectiu "frustrar i mitigar" el mal als civils israelians, després de detectar una gran quantitat d'explosius a la zona.

Cisjordània, un territori d'aproximadament 5.860 quilòmetres quadrats, ocupat per Israel des de la guerra dels sis dies, el 1967, està actualment dividida en àrees sota control israelià i palestí. Els darrers anys, el Govern israelià ha limitat en gran manera el moviment a la regió i ha augmentat la seva presència militar mitjançant punts de control, detencions i batudes. També s'han tornat habituals els xocs entre palestins i colons jueus que reclamen viure en aquests enclavaments. Aquestes

LA VANGUARDIA

Continua a la pàgina següent

interior
Berlanga

Cinema, vida i humor

Amb la col·laboració de

CaixaForum

Montjuïc, Barcelona

Exposició fins al 20/04

Fundació "la Caixa"

Els Vint-i-set neguen a Von der Leyen l'objectiu d'una Comissió paritària

La llista de candidats presentats pels governs inclou 17 homes i 7 dones

AXEL SCHMIDT / REUTERS

La presidenta de la Comissió Europea la setmana passada inaugurant la construcció d'una fàbrica de xips taiwanesa a Alemanya

BEATRIZ NAVARRO
Brussel·les. Corresponsal

La pròxima Comissió Europea va camí de ser la més masculina en lustres, si no decennis. Malgrat l'anunciat objectiu de la seva presidenta, Ursula von der Leyen, de dissenyar un equip paritari, els governs dels Vint-i-set han enviat a Brussel·les una llista aclaparadorament desequilibrada en termes de gènere. Després dels anuncis fets per Espanya, Dinamarca i Portugal, entre els 27 candidats hi ha ara per ara 17 homes i tot just 7 dones.

El Govern espanyol va oficialitzar ahir la designació de Teresa Ribera, actual vicepresidenta tercera i ministra per a la Transició Ecològica, com a aspirant a comissària, un nomenament que

es donava per descomptat des que va alliberar la llista del PSOE a les eleccions europees. El Govern portuguès, per la seva banda, va designar també una dona, l'exministra de Finances Maria Luís Albuquerque, una sorpresa d'última hora perquè s'esperava la nominació de Miguel Poiars. Dinamarca, que durant dos mandats ha estat representada per Margrethe Vestager, va anunciar que aquesta vegada el seu candidat serà Dan Jørgensen.

El termini fixat per a les designacions es compleix demà, a dos mesos vista del començament del pròxim mandat de la institució. Queden tres països per anunciar els candidats (Itàlia, Bèlgica i Bulgària), una xifra que és insuficient per reequilibrar el futur equip, tot i que Von der Leyen continua treballant perquè

les capitals, incloent-hi algunes que han anunciat la seva elecció, posin perfils femenins forts sobre la taula.

Al seu discurs davant el Parlament Europeu després de ser reelegida com a presidenta de la Comissió, la popular alemanya va anunciar al juliol que demanaria als governs que li enviessin cada un dos noms, un home i una dona, per al càrrec de comissari que correspon nomenar a cada país sabent que no tenia cap prerrogativa legal per fer-ho. No l'han escoltat. Tot i que a les converses informals amb les capitals s'han considerat alternatives, incloent-hi possibles perfils femenins, al final la major part han optat per homes.

Amb gairebé totes les peces del puzzle ja repartides i preseleccionades pels estats membres,

l'equip *Von der Leyen II* pot quedar-se lluny fins i tot del nivell d'igualtat aconseguit al seu actual equip, que compta amb 12 dones i 15 homes. El punt de partida el 2019, recalquen a la seva tornada, era més favorable llavors que aquesta vegada. Tot i que a la pròxima Comissió tindrà al seu costat Kaja Kallas, ex primera ministra d'Estònia, designada com a futura alta representant de Política Exterior, quatre dels cinc comissaris que repeteixen com a candidats són homes (el francès Thierry Breton, el letó Valdis Dombrovskis, el neerlandès Wopke Hoekstra, l'eslovac Maros Sefcovic i l'hongarès Oliver Várhelyi) i la majoria dels anunciats aquest estiu, també.

A part de la mateixa Von der Leyen, Kallas, Ribera i Albuquerque, les úniques dones de-

signades fins ara són la croata Dubravka Suica, la sueca Jessika Roswall i la finlandesa Henna Virkkunen. “El resultat, de moment, és catastròfic i envia un senyal polític molt dolent precisament en un moment de rebuig global contra les polítiques d'igualtat”, lamenta l'eurodiputada Lina Gálvez (PSOE), presidenta de la comissió d'Igualtat de l'Eurocambra. “La imatge que es transmet és d'un altre temps i no representa la societat”, afegeix, però puntualitza: també reflecteix que “el poder encara es declina en masculí”.

El Parlament Europeu, que examinarà individualment cada candidat, tindrà l'última paraula sobre la composició de la nova Comissió. Lluny de ser un simple tràmit, en el passat, les audiències parlamentàries han dei-

“El resultat és catastròfic i envia un senyal polític molt dolent”, lamenten des de l'Eurocambra

xat diverses baixes pel camí i obligat a substituir a última hora aspirants considerats no aptes.

“Si hi ha un candidat dèbil, se'l farà enrere, sigui home o dona”, recalca Gálvez. És el que no es descarta que passi per exemple amb el comissari hongarès, un dels candidats més dèbils pel seu full de serveis durant l'actual mandat, els seus passats impropis contra els eurodiputats i la seva falta d'independència respecte al Govern del seu país. A Brussel·les es diu que Viktor Orbán l'ha proposat sabent que obrirà una nova crisi amb la UE i ja té un recanvi, precisament una dona, l'ex ministra de Justícia, Judit Varga.

Conscient dels complexos processos interns per elegir comissari (amb pugnes entre partits, socis de coalició i fins i tot entre executius i caps d'Estat), Von der Leyen no es planteja rebutjar els nomenaments i ja s'està entrevistant amb alguns candidats. El seu objectiu és presentar el repartiment de carteres de la pròxima Comissió la segona setmana de setembre. “És clar que deixar la paritat a la voluntat dels governs no és suficient. Potser la solució hauria de passar per una directiva europea sobre paritat”, suggereix Gálvez. ●

MÉS INFORMACIÓ A POLÍTICA

Les faccions de Gaza demanen a l'Autoritat Palestina que “protegeixi el nostre poble”

Ve de la pàgina anterior

accions han estat reprovades per la comunitat internacional perquè vulneren els acords d'Oslo, que estableixen la divisió del territori entre israelians i palestins. Segons l'oenagè israeliana Peace Now, fins a 700.000 colons vivien en 50 assentaments i 128 posts avançats de

Cisjordània abans del 7 d'octubre.

L'ONU va alertar que l'increment d'operacions com la d'ahir podrien “agreujar una situació ja catastròfica” a la regió. “Israel, com a potència ocupant, ha de respectar les seves obligacions derivades del dret internacional”, va declarar en un comunicat una portaveu de l'Alt Co-

missionat de l'ONU per als Drets Humans, Ravina Shamdasani.

Mustafa Barguti, secretari general de la Iniciativa Nacional Palestina, va qualificar l'operació israeliana d’“un acte de guerra” i va acusar l'exèrcit de destruir “canonades d'aigua, línies elèctriques, cases i escoles”. “Volen crear una situació en què no puguem viure al nostre país i

això és exactament del que es tracta el pla dels colons”, va afegir.

La situació també ha portat el president palestí, Mahmud Abbas, a demanar als Estats Units que obligui Israel a aturar els seus atacs. Les faccions palestines de Gaza, on la guerra contra Hamàs ja ha segat la vida de més de 40.500 persones des de l'octubre, van exigir a l'Autoritat Palestina que s'enfronti a les forces israelianes. “Demanem a l'AP que compleixi amb el seu deure i protegeixi el nostre poble, i als membres dels serveis de

seguretat [palestins], que prenguin la iniciativa al camp de l'honor i la dignitat i s'enfrontin a l'agressió sionista i a les bandes de colons”, van dir les faccions en un comunicat.

Des del començament de la guerra a Gaza, pel cap baix 646 palestins han estat assassinats durant batudes israelianes a Cisjordània, incloent-hi 148 nens, i més de 5.400 han resultat ferits, segons funcionaris de salut palestins. Diverses organitzacions locals van denunciar a més la detenció d'almenys 12.200 persones durant el mateix període. ●

BENVINGUTS
A CASA NOSTRA

CERVESA OFICIAL DE

Starmer demana a Alemanya i França que avalin una reforma a fons del Brexit

La UE vol un pla de mobilitat de joves a canvi d'avantatges comercials

RAFAEL RAMOS
Londres. Corresponsal

Boris Johnson va intentar (sense èxit) la tàctica del divideix i vençeràs per negociar uns acords del Brexit beneficiosos per al Regne Unit, i Keir Starmer ha recorregut a la mateixa estratègia de cara a la renegociació: vendre les seves propostes primer a Alemanya i França, amb l'esperança que les imposin a la resta del club dels 27. Tot més vist que el còmic i més vell que Matusalem.

“És hora de resetejar la nostra relació amb la Unió Europea, que els conservadors han deixat trencada”, va dir el primer ministre laborista al començament d'una minigira amb escales a Berlín i París, capitals de les dues economies més fortes del continent. Després d'entrevistar-se amb el canceller germànic Olaf Scholz, va presentar la seva carta als Reis (menys traves comercials, més integració en defensa, energia, seguretat, educació, immigració i cultura), però es va negar a dir el que Londres està disposat a donar a canvi.

El pla de Starmer, a què fa molts mesos que dona voltes al cap, ensopega amb un obstacle principal, que els seus dos suposats valadors davant Brussel·les, Scholz i Macron, es troben en situació molt precària. El germànic afrontarà el setembre de l'any que ve unes eleccions federals complicades davant la doble oposició de la CDU i l'auge de l'Alternativa per a Alemanya (AFD, ultradreta), mentre que el francès lidera un govern paralitzat i inestable que no aconsegueix nomenar un primer ministre.

Starmer confia en la seva bona sintonia amb Scholz (company de viatge socialdemòcrata i tecnòcrata) i Macron (liberal de centredreta) perquè li facin concessions que li van ser negades a Johnson, és a dir, un Brexit de resultes del qual el Regne Unit pa-

El primer ministre britànic ahir en una planta de Siemens a Berlín

teixi comercialment com menys millor, però sense que faci cap concessió i estant fora del mercat únic, la unió duanera i la llibertat de moviment. Al dirigent *tory* Brussel·les li va donar carbassa, i a ell caldrà veure-ho.

En una Unió Europea preocu-

pada per la guerra d'Ucraïna, el premier britànic pensa que una integració més gran en defensa i seguretat, i un intercanvi més estret d'informació d'intel·ligència, seran prou ham perquè el club continental accedeixi a una homologació de títols professionals,

a suavitzar els requisits per a la importació i exportació de productes químics i farmacèutics, i facilitats per a les gires d'artistes i músics britànics. Però el que demana Brussel·les a canvi és un pacte de mobilitat juvenil, pel qual els més joves de 30 puguin

passar fins a tres anys estudiant o treballant al Regne Unit (i vice-versa).

El premier, que té pànic al 52% de votants que es van inclinar pel Brexit en el referèndum del 2016, va insistir després de veure Scholz que “no hi ha plans per a un acord d'aquesta naturalesa”. Però tampoc no ho va descartar, i de fet va donar a entendre que una cosa és la llibertat de moviment de treballadors (que descarta), i una altra “pactes puntuals d'intercanvi” perquè els joves poden moure's. Fonts del Foreign Office han confirmat que el tema és objecte de negociació, i que Londres “haurà de concedir alguna cosa si vol obtenir avantatges comercials de què ara manca”.

Tot van ser bones paraules entre Scholz i Starmer, igual com avui ho seran quan visiti Macron

Com a posició inicial, Londres nega que farà concessions, però el Foreign Office admet que seran inevitables

a París. Però d'aquí que es materialitzin les demandes britàniques hi ha tota un tros. La UE va quedar esgotada per la negociació del Brexit, i el tema ocupa ara un lloc molt secundari en la seva llista de preocupacions, després d'Ucraïna i la crisi del cost de la vida. No així per al primer ministre del Regne Unit, que veu una disminució de les traves comercials com un pas imprescindible per al creixement econòmic que busca desesperadament per afrontar els problemes.

Un pacte en matèria de defensa i seguretat amb Alemanya (com el que ja té amb França), amb el focus posat a respondre la creixent agressivitat russa, és el primer pas del “pla Starmer” per renegociar el Brexit, fent veure als euroescèptics britànics que es mostra inflexible en els temes clau, però fent concessions que s'escapin al radar de la influent premsa de dretes. Per això necessita la complicitat de Scholz, de Macron i de la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen. Ha començat a treballar en tots tres, amb l'esperança d'aconseguir el que Boris Johnson no va poder.●

El fundador de Telegram també és perseguit per violència contra el seu fill

EUSEBIO VAL
París. Corresponsal

El fundador del servei de missatgeria encriptada Telegram, Pàvel Dúrov, és investigat per la justícia francesa per diversos presumptes delictes, entre els quals el de cometre “violències greus” contra un dels seus fills, el 2017, quan era un nen i vivia a França. El magnat d'origen rus, de 39 anys, detingut dissabte a París

després d'aterrar al seu jet privat, estava sent interrogat ahir a la nit per un jutge d'instrucció per decidir si era imputat, ingressava en presó preventiva o era posat en llibertat. També se l'acusa de no evitar que Telegram serveixi d'instrument per a terroristes, mafiosos, pederastes o estafadors.

La detenció s'ha convertit en un afer d'Estat delicat, perquè incideix en una relació ja molt tensada entre França i Rússia des

de la invasió d'Ucraïna. Diversos dirigents russos –des del ministre d'Afers Exteriors, Serguei Lavrov, fins a l'expresident Dmitri Medvédev– van criticar l'arrest perquè atempta contra la llibertat d'expressió.

A mesura que es fan públiques més informacions, creixen les ombres i el misteri. Segons el mitjà ucraïnès Kremlingram, Dúrov va entrar i va sortir de Rússia 62 vegades en el període 2015-2021, malgrat el teòric exili del magnat per la seva oposició a Putin.

La història ja és un atractiu thriller. Dos diaris solvents com són *The Wall Street Journal* (WSJ) i *Le Monde* van coincidir a revelar que Emmanuel Macron i Dúrov es van reunir diverses vegades abans de la concessió al segon de la nacionalitat francesa

segons la fórmula excepcional d’“estranger eminent”. El diari nord-americà va anar més lluny assegurant que Macron, en un dinar a l'Elisi el 2018, va oferir a Dúrov que instal·lés Telegram a Pa-

La premsa revela múltiples trobades entre Dúrov i Macron abans de concedir-li el passaport francès

ris, una cosa que no va passar, tot i que la recompensa de donar-li el passaport francès sí va tenir lloc. Aquell document li ha permès viatjar sense entrebancs per la UE (Dúrov també té la nacionalitat

dels Emirats Àrabs Units i de l'Estat caribeny de Saint Christopher i Nevis). El més curiós de la relació amb Macron és que, des del 2017, segons el WSJ, Dúrov era espiat per França a causa de l'ús de Telegram per terroristes islàmics.

No és estrany l'interès del president francès per Dúrov. El president s'ha vist amb altres gegants de l'àmbit digital, com ara Elon Musk i Mark Zuckerberg, però les trobades amb Dúrov van ser mantingudes en secret.

Segons el setmanari satíric *Le Canard Enchaîné*, quan va ser detingut dissabte, Dúrov va dir que estava convidat a sopar per Macron. El president ho ha negat, al·legant que era a la seva casa de Le Touquet, al Pas-de-Calais, i no pas a París.●

MARIO VAZQUEZ / AFP

Tempesta sobre Toluca (Mèxic) dimarts

Cisma a Amèrica del Nord per la reforma judicial a Mèxic

Els EUA i el Canadà temen els efectes sobre les seves inversions

FRANCESC PEIRÓN
Nova York. Corresponsal

Aquest és un xoc entre els tres països d'Amèrica del Nord que es va cuinar durant mesos i ara s'ha sobreescalfat.

La reforma judicial que promou el president mexicà, Manuel Andrés López Obrador, juntament amb la seva successora Claudia Sheinbaum, prevista per a final de setembre, abans que ell li cedeixi la vara de comandament, ha provocat un ampli malestar als Estats Units i el Canadà, que temen que es creï una situació d'inseguretat jurídica que afecti les seves inversions.

La reforma judicial ha obert una guerra diplomàtica entre Mèxic i els altres dos països, que ha fet que el president mexicà hagi posat en pausa les relacions amb les dues ambaixades perquè considera que s'entremeten en la sobirania nacional.

Els canvis transformaran el poder judicial mexicà. Passarà d'un sistema basat en nomenaments, en gran manera a partir de mèrits i qualificacions, a un en el qual els votants elegiran els jutges, amb poques exigències per optar al càrrec. Els crítics creuen que és una via per instaurar la corrupció política, com va indicar un informe independent de l'ONU. Detecten, a més, una amenaça per a la separació de poders.

La reforma pot forçar que més de 5.000 magistrats abandonin el seu càrrec, des del president del Tribunal Suprem fins als jutges de districte.

Un comitè de la Cambra Baixa del Congrés mexicà va donar el vistiplau al pla dilluns, fet que va

obrir la porta perquè es discuteixi en el ple. El debat s'ha previst per a diumenge, segons el partit en el Govern, que disposa dels vots necessaris, si bé la seva aprovació no tindrà lloc aquell mateix dia, enmig de la friccions amb els dos veïns del nord. Els EUA i el Canadà han expressat neguit per la implantació d'un sistema receptiu a xantatges que pot impactar en les inversions i el comerç, assenyalen.

Ken Salazar, ambaixador dels Estats Units a Mèxic, va emetre un comunicat dijous en què lamentava que López Obrador tinguí un pla per "castrar" el sistema judicial mexicà amb la reforma, "un risc important per al funcionament de la democràcia mexicana". Salazar va insistir en

López Obrador suspèn temporalment les relacions amb les ambaixades dels EUA i el Canadà

la desaparició "de les salvaguardes que garantirien l'enfortiment del poder judicial".

L'ambaixador del Canadà a Mèxic, Graeme Clark, es va alinear amb el seu col·lega dels Estats Units i va remarcar que els inversors canadencs estan molt amoïnats per aquesta iniciativa, pel temor que soscavi la confiança en els negocis i l'economia.

El president mexicà va trencar la vaixella aquesta setmana i va posar al congelador les relacions diplomàtiques. "Hi ha una pausa", va dir López Obrador, i va aclarir que la decisió afecta les ambaixades, però no el con-

junt de relacions entre països. "La pausa significa una suspensió", matís que va fer després de referir-se al fet que aquesta mesura pot afectar també la relació amb el Departament d'Estat dels EUA. "Tinc l'esperança que hi haurà un pronunciament en què afirmaran que seran respectuosos amb la independència de Mèxic", va subratllar. "Mentre això no passi, i continuïn amb aquesta política, hi haurà una pausa amb les ambaixades", va insistir López Obrador.

Milers de jutges i funcionaris mexicans s'han declarat en vaga i s'han manifestat pels carrers de tot el país.

A causa de les relacions comercials entre els tres països, Salazar va recalcar que tant els EUA com el Canadà tenen tot el dret per fer-se sentir. Aquesta mena de crítiques suposen un contrast brusc respecte a l'aproximació conciliadora de l'Administració de Joe Biden amb López Obrador, sobretot pel problema de la immigració.

"S'ha difós la idea que amb la reforma judicial, la independència i l'autonomia de la justícia es perdran, i és al contrari", va intervenir Sheinbaum, la presidenta electa.

Tot i això, els analistes indiquen que els intents d'afeblir els tribunals són un senyal que la democràcia està en perill. Una vegada que la independència judicial rep un cop, van reiterar els experts, els països poden tendir ràpidament cap a l'autocràcia. Hongria n'és un exemple.

L'oenagé Human Rights Watch assenyalava que Mèxic ha d'abandonar la seva croada contra els jutges i reforçar el punt feble dels seu sistema judicial, els fiscals.●

Donald Trump, imputat altre cop per l'assalt al Capitoli

JAVIER DE LA SOTILLA
Washington. Servei especial

Un gran jurat de Washington ha imputat per segona vegada a l'expresident Donald Trump quatre delictes relacionats amb el seu intent de revertir el resultat de les eleccions del 2020. El fiscal especial Jack Smith va revisar la seva acusació després de la sentència del Tribunal Suprem del mes passat, que li va atorgar immunitat pels actes oficials comesos durant el seu mandat, i va eliminar alguns aspectes de l'anterior però manté els quatre càrrecs inicials.

En la seva primera imputació, de 45 pàgines i publicada fa tretze mesos, un altre gran jurat el va acusar de conspiració per defraudar el Govern, conspiració per obstruir un procediment oficial, obstrucció d'un procediment oficial i conspiració per violar drets civils. El nou escrit, de 36 pàgines, manté aquests càrrecs però n'elimina alguns aspectes que podrien entrar en la definició d'"actes oficials" protegits per la immunitat del Suprem.

Per exemple, elimina les acusacions relatives als intents del magnat d'obligar el Departament de Justícia a donar suport a la seva falòrnia que les eleccions havien estat manipulades a favor de Joe Biden. Originalment, s'acusava Trump de conspirar amb l'exadvocat Jeffrey Clark, que havia promès posar en marxa "investigacions falses de delictes electorals" i

En el seu paper de president del Senat, Pence no va cedir a la pressió i se'l considera avui un desertor del trumpisme.

En una sèrie de set publicacions a la seva plataforma, Truth Social, Trump ha qualificat l'acusació de "ridícula", ha dit que forma part d'una "persecució d'un oponent polític" i que "tot el cas hauria de ser desestimat per motius d'immunitat presidencial, com ja va dictaminar inequívocament el Tribunal Suprem dels EUA". El Suprem va decidir que els presidents tenen immunitat pels actes oficials, però el fiscal entén que l'intent de revertir el resultat electoral no entra en la definició.

El fiscal especial Jack Smith ha revisat l'acusació en vista de la sentència del Suprem

"En un esforç per ressuscitar una caça de bruixes 'morta' a Washington DC, en un acte de desesperació, i a fi de salvar la cara, l'il·legalment nomenat 'fiscal especial' corrupte Jack Smith ha portat una ridícula nova acusació contra mi que s'ha de desestimar immediatament", i ha assegurat: "Això és simplement un intent d'interferir en les eleccions i distreure el poble americà de les catàstrofes que Kamala Harris ha in-

OLIVIER TOIRON / AFP

Seguidors de Trump a Maricopa (Phoenix) el 2020

"influir en les legislatures estatals" per donar força a la teoria del frau.

Després de la decisió del Suprem, que protegeix les converses de Trump amb funcionaris del mateix departament, Clark ja no apareix com a co-conspirador en el cas. Passa el mateix amb les converses amb assessors de la Casa Blanca i els seus advocats. En canvi, continua vigent el cos de l'acusació contra l'expresident, com el seu intent de pressionar el seu exvicepresident, Mike Pence, perquè bloquegés la certificació dels resultats aquell 6 de gener.

fligit a la nostra nació, com la invasió fronterera, el crim migrant, la inflació descontrolada, l'amenaça de la Tercera Guerra Mundial...".

El fiscal Smith va ser nomenat pel fiscal general Merrick Garland per dotar de més independència un cas iniciat per l'administració actual contra l'expresident pel seu intent de cop d'Estat, després que el Congrés recomanés al Departament de Justícia iniciar càrrecs contra Trump després de la investigació del comitè bipartidista que va investigar l'assalt al Capitoli.●

Crisi migratòria

El PP adverteix de l'“efecte crida” de la gira del president per l'Àfrica

El PSOE critica la “baixesa moral” de Feijóo per assumir el discurs xenòfob de Vox

**JULIO HURTADO
ASIER MARTIARENA**
Madrid

El viatge a tres països africans del president del Govern espanyol ha revoltat el PP, que considera que Pedro Sánchez, enmig d'una crisi migratòria per la qual hauria d'haver declarat l'emergència a les Canàries, ha tirat més llenya al foc amb el seu pla per ampliar els programes de “migració circular” per contractar en origen.

Tant el líder de l'oposició, Alberto Núñez Feijóo, com el portaveu del PP al Congrés, Miguel Tellado, van rebre amb caixes destemprades la notícia i van advertir de l'“efecte crida” que tindrà el “memoràndum d'ententament” presentat a Mauritània. I si el primer va censurar la “irresponsabilitat” del cap de l'Executiu en un tuit, el segon, en una entrevista a la ràdio, va

Feijóo censura la “irresponsabilitat” del viatge i Tellado planteja “deportacions massives”

Bolaños addueix que “l'únic efecte crida” és el que les tesis de la ultradreta exerceixen sobre el PP

criticar la seva “falta de política migratòria” i la va contraposar a les “deportacions massives” de què es parla a Alemanya, amb un canceller socialdemòcrata com Sánchez, o Itàlia.

“No creiem que sigui el moment de promocionar Espanya com a destinació, el que urgeix és solucionar el problema dels que han vingut i no buscar que en vinguin més”, argumenten fonts de Génova arran de la polèmica desencadenada per la gira, en què la ultradreta, en la seva particular *batalla cultural* contra la immigració no cristiana, també va intervenir. Per al líder de Vox, Santiago Abascal, s'està “promocionant una invasió” davant la qual “els espanyols han de començar a defensar-se per ells mateixos, però de debò”.

Després de la ruptura de les

GELMERT FINOL / EFE

El flux que no cessa. Salvament Marítim va acompanyar ahir fins al port de La Restinga, a l'illa canària d'El Hierro, la més occidental de l'arxipèlag, un *cayuco* amb 121 persones a bord que havia estat localitzat avariament

El Papa avisa que és pecat rebutjar els migrants

■ El papa Francesc va condemnar ahir enèrgicament el tracte que reben els migrants que travessen el mar Mediterrani per entrar a Europa i va dir que és un “pecat greu” no oferir-los ajuda. El Papa va explicar que ajornava en aquesta ocasió la seva catequesi habitual en aquestes audiències per considerar els que “travessen mars i deserts per trobar un lloc on poder viure en pau i seguretat”. “Cal dir-ho clarament. N'hi ha que treballen sistemàticament i amb tots els mitjans per rebutjar els migrants i això, quan es fa a consciència i amb responsa-

bilitat, és un pecat greu”, va dir Francesc en la seva audiència general setmanal a la plaça de Sant Pere. El Papa va recordar que ha parlat moltes vegades del Mediterrani, perquè és emblemàtic, “el Mare Nostrum, lloc de comunicació entre pobles i civilitzacions”, però va lamentar que “s'ha convertit en un cementiri” i va afegir que “la tragèdia és que molts, la majoria d'aquests morts, es podrien haver salvat”. En vista d'aquesta situació, Francesc va avisar que la solució no arribarà mitjançant “lleis més restrictives”, ni amb “la militarització de

les fronteres”, ni mitjançant “rebutjos”, sinó “ampliant les rutes d'accés segures i les vies d'accés legals per als migrants, facilitant el refugi als que fugen de la guerra, de la violència, de la persecució i de tantes calamitats”. En aquest sentit, va demanar d'ampliar les rutes d'accés per a aquestes persones i una “governança global de la migració basada en la justícia, la fraternitat i la solidaritat”. “I unint esforços per combatre el tràfic d'éssers humans, per detenir els traficants criminals que s'aprofiten sense pietat de la misèria aliena”, va afegir. / Agències

aliances en cinc comunitats autònomes davant el compromís del PP d'acollir de manera solidària quotes de menors immigrants no acompanyats, Vox s'ha posat en peu de guerra i ha exacerbat les posicions d'alguns cànecs populars que, com Xavier García Albiol, vinculen els immigrants, en el seu cas marroquins, a la delinqüència, sense que l'executiva del PP els hagi desautoritzat. “A Espanya s'estan vivint situacions que tots veiem, tots pensem i alguns escriuen”, va adduir la secretària general, Cuca Gamarra, per justificar un comentari de l'alcalde de Badalona.

Fracassada al juliol la reforma de la llei d'Estrangeria, rebutjada pel PP, juntament amb Vox i Junts, malgrat que estava consensuada amb el Govern de les Canàries, en què el PP exerceix

la vicepresidència, i tenir el plàcet del president de Ceuta, també popular, la Moncloa va sortir en bloc a contrarestar l'escalada dialèctica conservadora.

No van haver de passar gaires minuts de la publicació del tuit de Feijóo perquè diversos membres de l'Executiu asseyalessin la "baixesa moral" del líder del PP. El ministre d'Exteriors, José Manuel Albares; la d'Habitatge, Isabel Rodríguez, i el de Justícia, Félix Bolaños, van carregar un rere l'altre contra el "desacomplexat discurs" que el principal partit de l'oposició està adoptant en matèria d'immigració: "Aquí l'únic efecte crida és el que causa Vox sobre el PP alimentant i mirant d'aprofitar-se de l'odi i la xenofòbia que sembla la ultradreta", va ser la resposta del també ministre de la Presidència, el més taxatiu.

Bolaños, que no va dubtar a admetre la "preocupació" que aquesta mena de manifestacions li provoquen, va demanar als populars que no es deixin endur pel discurs "absolutament inacceptable de la ultradreta" i va fer una crida a la "responsabilitat" i a la "humanitat" per solucionar el problema migratori que hi ha. Especialment, el que afecta els més de sis mil nens migrants que són sense els seus pares als diferents centres d'acolliment del país.

En aquest sentit, i qüestionat pel pla presentat pel PP per, entre altres propostes, reclamar la declaració de l'emergència migratòria, així com la convocatòria de la conferència de presidents, Bolaños va reduir l'argumentació de Génova a una simple "col·lecció d'excuses per dir que no" al Govern espanyol, que està duent a terme, va dir, una política migratòria "eficax i humanitària".

La inquietud manifestada pel ministre de Justícia és compartida al PSOE, que entén que la radicalització del discurs de les dretes –fins a relacionar fins i tot, sense embuts, la immigració il·legal amb determinats problemes de seguretat i ocupació– és una de les principals causes per les quals la immigració ha escalat abruptament, i en tot just tres mesos, del novè al quart lloc de la llista de principals preocupacions dels espanyols, segons ha recollit el CIS. I per això des de les files socialistes retreuen que el PP no estigui aportant cap mena de solució ni de proposta concreta en matèria migratòria.

Un sentir que la diputada valenciana al Congrés, Marta Trenzano, membre del comitè federal del PSOE, va resumir com a resposta al tuit de Feijóo: "Malament si venen il·legalment. Malament si el president del Govern espanyol treballa en un acord perquè vinguin legalment a treballar i, quan s'acaba el contracte, tornin al seu país. El problema de la dreta no és el com, sinó el fet que vinguin".●

Sánchez diu que és "imprescindible" el retorn de migrants irregulars

El president busca el suport empresarial per contenir el flux migratori

FERNANDO CALVO / AFP

Sánchez al port de Banjul, on va saludar els oficials de la Marina de Gàmbia

JOAQUÍN VERA

Dakar
Enviat Especial

Gir de timó en els últims compassos de la minigira que està fent el president del Govern espanyol per Mauritània, Gàmbia i el Senegal, els tres països africans de la cornisa atlàntica des d'on parteixen els cayucos que estan desbordant les Canàries. Després de posar el focus en l'enfortiment de les "vies legals" –com a alternativa als fluxos irregulars– i en la creació d'ocupació per evitar les sortides, Pedro Sánchez va afegir ahir una tercera recepta, que fins ara semblava un tema tabú al Govern: les devolucions de migrants a què se solen negar els països d'origen. Va ser ahir al vespre a Dakar quan el president va qualificar d'"imprescindible" el retorn dels que arriben a Espanya de manera irregular, ja que es llança "un missatge desincentivador a les màfies i els que es posen a les seves mans".

Sánchez va pronunciar aquestes paraules al Senegal, un país que no accepta vols de devolució dels seus compatriotes. I si ho fan, tant les autoritats espanyoles com les senegaleses els fan amb absolut sigil per no provocar mal-estar al país africà. Aquesta

fórmula, precisament, es va dur a terme durant la crisi dels cayucos del 2006, que va provocar grans revoltes, amb cremes de pneumàtics incloses, entre la població del Senegal.

Per això l'aposta que ahir va fer el president del Govern central, mentre que a Espanya l'oposició política caminava en la seva ofensiva, pot ferir sensibilitats entre les autoritats senegaleses. Serà avui,

El president busca el suport d'empreses per col·laborar en la contenció dels fluxos migratoris

Va tornar a reconèixer la "positiva contribució" dels immigrants en el desenvolupament d'Espanya

durant la reunió amb el seu homòleg Bassirou Diomaye, que va arribar al poder a l'abril, quan es podrà calibrar com han provat a Dakar les intencions del president.

El tour africà havia prosseguit fins abans d'aterrar a la capital del Senegal sense cap tipus d'anuncis de pes, amb

una agenda més carregada de simbolisme que de grans titulars. D'aquí que ahir, el dia en què es complien 30 anys de l'arribada de la primera pastera a les Canàries, coincidís amb la també primera vegada que un president del Govern espanyol trepitjava Gàmbia en una visita oficial. Tres dècades després, són 340 les embarcacions que han arribat de manera irregular a l'arxipèlag canari aquest 2024, un 80%

Sánchez considera que el retorn dels migrants que entren de manera il·legal desincentiva les màfies

El líder de l'Executiu va felicitar els agents de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil per la tasca a Banjul

més que l'any passat. Amb aquestes xifres, que converteixen Espanya en la principal via marítima d'accés a Europa, Sánchez va voler agrair el destacament de nou agents de la Guàrdia Civil i de la Policia Nacional desplegats al port de Banjul per provar de revertir les estadístiques. Va qualificar

d'"imprescindible" la seva tasca per intentar desarticlar les organitzacions criminals que trafiquen amb éssers humans. "Sou imprescindibles", va recalcar el líder socialista després de pujar a la semirígid de l'Institut Armat.

No és precisament des de Gàmbia des d'on parteixen la majoria de cayucos que arriben a les Canàries, sinó des de Mauritània i el Senegal. Tot i això, a la Moncloa ja admeten que s'està experimentant un "rellevant repunt" els últims mesos, que estan sent "especialment complicats". Per això el president del Govern espanyol va anunciar el compromís d'Espanya de "continuar mantenint i estrenyent" la col·laboració policial, malgrat que no va concretar com es materialitzarà aquest esforç. Fonts policials expliquen que les autoritats africanes no estan interessades a augmentar el nombre d'efectius espanyols sobre el terreny, sinó de rebre mitjans materials per fer front al fenomen migratori d'una manera més autònoma. La promesa de Sánchez va quedar plasmada en una declaració conjunta amb el seu homòleg, Adama Barrow, amb qui en va mantenir una bilateral al palau presidencial.

Tampoc no és innovadora la fórmula dels programes de migració circular que han provocat els escarafalls de l'oposició en l'inici d'aquest curs polític. De fet, és una recepta que es va començar a posar en marxa després de la primera crisi dels cayucos, el 2006, quan José Luis Rodríguez Zapatero estava al capdavant de la Moncloa.

Però per a aquesta recepta per contenir les rutes migratòries l'ingredient principal és la voluntat de les empreses per crear llocs de treball. I aquí pretén posar ara el Govern central tots els seus esforços, amb un clar protagonisme del ministre d'Economia, Carlos Cuerpo, que va aterrar a Dakar per posar en marxa l'Aliança l'Àfrica Avança. Una iniciativa que vol posar en marxa projectes d'inversió d'empreses espanyoles en sectors amb un alt potencial productiu i de generació d'ocupació, com les telecomunicacions, les finances, l'agricultura, el turisme o les infraestructures. La iniciativa, segons va desgranar Cuerpo, pretén mobilitzar el finançament tant públic com privat.●

Espanya proposa Ribera com a comissària europea

La vicepresidenta es postula per a Medi Ambient i Energia

DANI DUCH

La vicepresidenta tercera, Teresa Ribera, en una roda de premsa

REDACCIÓ Barcelona

El Govern espanyol va oficialitzar ahir a Brussel·les la candidatura de la vicepresidenta tercera i ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, Teresa Ribera, com a pròxima comissària europea. Una proposta amb què Espanya aspira a aconseguir alguna de les carteres de pes en el pròxim executiu europeu relacionades amb les àrees de medi ambient i energia, sectors en què l'encara ministra té reconeixement internacional.

La seva nominació, una vegada acceptada, encara s'haurà de sotmetre a una audiència escrita i oral al Parlament Europeu que examinarà la seva idoneïtat, com també la de la resta de candidats remesos pels estats membres. Si és elegida, formarà part de la nova Comissió Europea, que dirigirà en el seu segon mandat la presidenta Ursula von der Leyen, i que està previst que assumeixi les funcions l'1 de desembre.

La cap de llista del PSOE a les passades eleccions europees del 9 de juny, tot i que no va recollir

l'acta, era la gran favorita per a la candidatura espanyola. En el cas que prosperi la candidatura, Miguel Gil Terte serà el director del gabinet de Ribera, en el qual ocuparia una cartera relacionada amb la modernització econòmica i industrial, segons van avançar a *La Vanguardia* fonts diplomàtiques.

Ribera va reaccionar ahir amb

La cap de llista del PSOE a les últimes eleccions europees era la gran favorita per a la candidatura espanyola

gratitud pel que fa a la proposta de l'Executiu que dirigeix Pedro Sánchez. En un missatge a les xarxes socials, la ministra va considerar un "gran honor" la seva candidatura i va expressar la seva disposició a "contribuir en la construcció del somni europeu" i a donar "resposta als desafiaments actuals de conformitat amb la proposta presentada per

Von der Leyen". Ribera també va destacar "els grans desafiaments del moment" per fer realitat "un continent de progrés, prosperitat i benestar per a tots els ciutadans".

La proposta espanyola per tenir un representant al pròxim executiu comunitari es formalitzarà dos dies abans que expiri el termini fixat per la presidenta de la Comissió als estats membres, i ara per ara Von der Leyen s'està trobant amb un gran nombre de candidats homes i poques dones, cosa que dificultaria complir l'objectiu de la paritat en el Govern comunitari que pretén la presidenta.

Alguns dels noms que integraran la pròxima Comissió ja estan designats. A més de Von der Leyen, l'ex primera ministra estoniana Kaja Kallas serà la futura alta representant per a la Política Exterior de la UE.

Si finalment és elegida comissària, Ribera deixarà un buit en l'Executiu central difícil de cobrir, com Sánchez mateix va reconèixer a la campanya de les eleccions europees. En el seu pas pel Govern espanyol, la seva influència i pes polític no ha deixat de créixer i, de fet, és un dels quatre ministres que es manté des del primer gabinet que va formar el líder socialista després de guanyar la moció de censura contra Mariano Rajoy.

Amb fama de treballadora i exigent, Ribera parla anglès i francès i ha forjat des del 2018 una bona imatge a Brussel·les. La crisi energètica ha estat un gran trampolí en la seva carrera política. En el seu currículum ministerial sobresurten mesures que han marcat la gestió del Govern socialista, com ara la denominada excepció ibèrica o el límit comunitari al preu del gas, respostes a l'ascens sense precedents del preu de l'energia com a conseqüència de la guerra d'Ucraïna que han permès a l'Executiu de Sánchez guanyar influència i reconeixement a Europa.

LAVANDEIRA / EFE

La princesa Elionor amb el Rei el 16 de juliol a Marín

La princesa Elionor comença els seus estudis a l'Escola Naval de Marín

MARIÁNGEL ALCÁZAR
Barcelona

Ja està tot preparat per a l'arribada dijous de la princesa Elionor a l'Escola Naval de Marín (Pontevedra), on començarà el seu segon any de formació en les forces armades, després del primer curs a l'Acadèmia General Militar de Saragossa. De l'Exèrcit de Terra a l'Armada, de l'uniforme caqui al blanc, l'hereva passarà els següents quatre mesos a l'escola fins que al gener embarcarà al vaixell escola *Juan Sebastián Elcano* per fer un creuer d'instrucció.

La princesa d'Astúries s'incorporarà a la tarda de dijous a l'escola. Arribarà tota sola, a diferència del dia que va ingressar a l'acadèmia de Saragossa, quan va estar acompanyada pels seus pares, els Reis. Amb grau d'alferes de l'Exèrcit de Terra, Elionor començarà, com la guàrdia marina Borbó Ortiz, la seva formació a l'Armada.

La ministra de Defensa, Margarita Robles, va visitar ahir les instal·lacions de l'escola naval, on va recórrer l'aula virtual, les instal·lacions es-

portives, el menjador, la caserna dels alumnes i el simulador de navegació, que seran els espais on farà vida la princesa d'Astúries.

"Com a ministra de Defensa", va dir ahir Robles, "em sento molt orgullosa que la princesa d'Astúries estigui fent aquesta formació militar, que és essencial i fonamental perquè porta amb si una sèrie de valors, de compromís amb els ciutadans, de lleialtat, d'amor a Espanya i lideratge, molt important per a qui serà la futura cap de l'Estat". Robles va reiterar que Elionor serà una alumna més.

El director de l'escola, Pedro Cardona Suanzes, va explicar que la princesa compartirà estudis amb 628 alumnes espanyols i 23 d'altres nacionalitats. La jornada per als guàrdies marines comença les 6.45 h i consta de vuit hores lectives de dilluns a divendres, i tres els dissabtes. "La seva vida és un no parar", va dir Cardona. "Des que es lleven al matí fins que es fiquen al llit, sempre tenen una tasca per fer. Entenem que ells han d'arribar a un nivell d'exigència, que és l'excel·lència", va concloure.

**ANTIGÜEDADES
COMPRO MUEBLES**

Pinturas, espejos, relojes,
monedas, joyería...
Vacío pisos. Visito pueblos.

Muñoz

638 340 306

Club VANGUARDIA
Exclusiu subscribers

clubvanguardia.com

LA VANGUARDIA

El PP contraataca des del Senat en vista del fre a les seves iniciatives al Congrés

JULIO HURTADO Madrid

"Si el Congrés es tanca, el Senat serà el centre del debat per defensar la igualtat i solidaritat entre tots els espanyols". La majoria absoluta del PP farà que se celebrin a la Cambra Alta les compareixences que dimarts va rebutjar la diputació permanent de la Cambra Baixa, on la majoria de la investidura es va imposar en una votació molt igualada

i en què Junts es va sumar en quatre ocasions a les sol·licituds del grup popular.

Després de veure com al Congrés es frenaven les seves iniciatives parlamentàries, el PP es refugiarà al Senat, on al'agost ja ha fet comparèixer els ministres d'Exteriors, José Manuel Albares, i Transports, Óscar Puente, i continuarà contraatacant el Govern espanyol al setembre. Per començar, amb la convocatòria d'un ple extraordinari en què la

titular d'Hisenda, María Jesús Montero, haurà d'explicar quin és el model de finançament autonòmic que planteja.

La portaveu del PP al Senat, Alicia García, va anunciar ahir les línies mestres del nou curs, que començarà amb un debat, previsiblement abans del dia 10 de setembre, sobre les conseqüències per a la resta de les comunitats autònomes de la "independència fiscal" de Catalunya.

No en va, el Senat és la cambra territorial, va argumentar García, que va qualificar d'"obús" contra la Constitució l'acord signat entre el PSC i ERC pel qual el socialista Salvador Illa va ser investit president de la Generalitat, que per al PP representa l'"enèsima renúncia a la defensa de la nació" per part del PSOE i

del Govern de Pedro Sánchez.

A més del ple protagonitzat per la vicepresidenta primera i ministra d'Hisenda, el PP també té previstes altres iniciatives per al'iniici de curs al Senat, on continuarà en marxa la comissió d'investigació sobre la trama de les mascaretes del cas Koldo, en la qual demanarà la compareixença de Sánchez quan ho consideri oportú, en funció dels avenços de la investigació judicial.

Ara que el ministre Puente ha "reconegut" la corrupció, cosa que s'ha plasmat en la destitució de dos alts càrrecs de Transports i Adif, segons va assenyalar García, el Senat es reserva la potestat de tornar a cridar alguns compareixents, com ara el cap de gabinet de l'exministre José Luis Abalos.

El Govern presenta l'agenda d'un Onze de Setembre que sigui “la Diada de tots”

El Gabinet Illa fa seu el guió que va dissenyar ERC, que celebra la unitat i diversitat del país

SILVIA HINOJOSA
Barcelona

El Govern de la Generalitat ha triat la defensa de la unitat i la diversitat de Catalunya com a fil conductor dels actes institucionals d'aquest Onze de Setembre, perquè sigui “la Diada de tots”. Sota el lema “Molts cors, un sol batec”, l'Executiu de Salvador Illa, que va prendre possessió fa només dues setmanes, ha fet seu l'esperit i el programa d'actes que va dissenyar l'anterior equip de Pere Aragonès, d'ERC, amb què se senten plenament còmodes, va assegurar ahir la consellera portaveu, Silvia Paneque, a la roda de premsa de presentació del programa, al Palau de la Generalitat.

“Tant el cartell guanyador com el programa d'actes acompanyen la idea que qualsevol persona que visqui a Catalunya, vingui d'on vingui i parli la llengua que parli, se senti vinculada a participar en la festa”, va destacar Paneque, que va agrair en nom del Govern “la sensibilitat i encert” de

QUIQUE GARCÍA / EFE

El cartell, a la façana de Palau

l'equip d'Aragonès a l'hora de dissenyar “una campanya transversal” amb uns valors que coincideixen amb els que ha marcat el president Illa, ja amb la previsió que fos un govern socialista el que estigués en plenes funcions per a la Diada.

La portaveu del Govern va dir a més que valorar com “una riquesa” els valors de la diversitat i la unitat suposa també “un missatge en contra dels postulats de l'extrema dreta d'intentar separar, confrontar i assenyalar el que és diferent”.

Paneque va destacar que el Govern se sent “còmode” amb el disseny de la Diada, però Illa ha volgut modificar el guió d'ERC i recuperarà la tradició d'emetre el missatge institucional del president de la Generalitat a l'espai solemne de Palau, i no en altres escenaris com s'havia estat fent els últims anys, quan els republicans van optar per treure de la seu de la presidència les celebracions solemnes i traslladar-les a altres punts de Catalunya.

El previsible és que Illa pronunciï el seu discurs des del saló de Sant Jordi, com era la tradició. Serà el 10 de setembre, a les nou de la nit. Unes hores abans, el programa d'actes institucionals s'engegarà amb el lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament al monestir de Montserrat, que celebra el seu mil·lenari.

L'acte central de la Diada tindrà lloc el dia 11, a partir de les vuit del vespre, a les torres Puig i Cadafalch de Montjuïc. Aquest any estarà centrat en “Catalunya com a país d'acollida” i es portarà a escena un muntatge que inclou la lectura de poemes, interpretació de peces musicals i actuacions de diverses disciplines de les arts escèniques i d'elements de la cultura tradicional.

El cartell guanyador del concurs convocat per triar la imatge institucional de la Diada d'aquest any és obra del dissenyador Sergi Delgado i està format per línies rectes i corbes que dibuixen un cor central amb els colors vermell i groc de la senyera.

Nova Esquerra Nacional es dona a conèixer avui per enfrontar-se a Junqueras

ÀLEX TORT Barcelona

Sense més temps a perdre, la candidatura que s'està forjant al marge d'Oriol Junqueras per dirigir ERC es donarà a conèixer aquest matí per exposar el seu ideari. Serà a l'Espai Innovació del Hub Social de Barcelona, a les 11.30 hores, en format roda de premsa, amb la presència d'algunes cares que promouen la llista, i la iniciativa portarà el nom de Nova Es-

Raquel Sans deixa de ser portaveu d'ERC per centrar-se en la nova candidatura

guerra Nacional.

Neix l'opció, però sense estar encara madura, ja que quedarà pendent qui es postula per als càrrecs de president i de secretari general. Els impulsors de la candidatura, entre els quals, segons fonts, es troben l'exvicepresidenta del Govern Laura Vilagrà, la portaveu d'ERC Raquel Sans –que va anunciar que deixarà de ser portaveu per centrar-se en la candidatura– els exconsellers Ester Capella, Roger Torrent, Natàlia Garri-

ga, Teresa Jordà, l'alcalde de Manresa, Marc Aloy, o la vice-secretària de lluita antirepressiva del partit, Marta Vilaret, insisteixen en la idea que la seva opció aposta per un perfil “coral i horitzontal” amb una alta representació femenina.

A l'altre costat queda clar que serà Junqueras qui lidera la llista. Aquesta candidatura, amb el nom Militància Decidim, farà la seva presentació el 21 de setembre a Olesa de Montserrat.

A la disputa des del minut zero per si la renovació de la cúpula republicana ha de ser general o no, les dues candidatures ara estan a matadegolla per la data del congrés que decidirà qui aconsegueix el bastó de comandament. Està previst per al 30 de novembre, però la iniciativa que lidera Junqueras pretén avançar-lo a finals d'octubre o principis de novembre. Per intentar resoldre aquest greuge, ahir al matí es van reunir la direcció actual del partit amb membres de la candidatura de Junqueras. No hi va haver pacte per establir una nova data i, segons informa Esquerra, únicament es va acordar esperar a la resposta de la comissió de garanties d'ERC per garantir que qualsevol canvi no impliqui “cap dubte jurídic” i assegurar que la data del congrés “respecti els drets de tots els militants”.

VISPRING

Luxury Beds - London 1901

LA VANGUARDIA

PRESIDENT-EDITOR

JAVIER GODÓ,
COMTE DE GODÓ

DIRECTOR

Jordi Juan

DIRECTORS ADJUNTS

Lola García
Miquel Molina
Enric Sierra

ADJUNTS AL DIRECTOR

Enric Juliana
Álex Rodríguez
Manel Pérez

SUBDIRECTORS

Isabel Garcia Pagan
Lluís Uría
Joel Albarrán
Lucía González

Batussa política per la immigració

Xoc obert entre el Govern espanyol i l'oposició, aquesta vegada relacionat amb la immigració irregular de ciutadans africans cap a Espanya, majoritàriament, ara, per la ruta canària. El líder del PP, Alberto Núñez Feijóo, va anunciar fa poc més d'una setmana que preparava per al setembre una ofensiva de desgast contra Sánchez i els seus ministres. I el president del Govern central ha tornat a l'activitat aquesta setmana amb una gira per l'Àfrica Occidental, que acaba avui, i que l'ha dut a Mauritània, Gàmbia i el Senegal, països emissors de migrants.

N'hi va haver prou amb l'anunci de Sánchez dimarts sobre el seu projecte per estendre un programa de migració circular –africans formats als seus països que vindrien a Espanya per complir un contracte laboral i tornarien quan s'acabés– perquè els dirigents populars, també els de Vox, ataquessin ahir durament l'Executiu.

Núñez Feijóo va dir que la mesura anunciada per Sánchez “promociona Espanya com a destinació” en comptes d’“anar a l'Àfrica a combatre les màfies”, i que “encoratja un efecte crida en la pitjor crisi de migració irregular”; a més, va correspondre a la responsabilitat del president de les morts que es poden produir d'ara endavant a causa del naufragi de pasteres. El líder del partit ultradretà Vox, Santiago Abascal, encara va anar més lluny, va declarar que s'estava “promocionant una invasió” i va assegurar que els espanyols “han de començar a defensar-se per ells mateixos”.

El de la immigració irregular és un problema complex, amb fronts diversos –locals, autonòmics, estatals, comunitaris, africans...– i conseqüències en tots ells. És obligació dels mandataris mirar de regularitzar-lo, en la mesura que sigui possible. Entre altres raons, perquè la conjuntura a l'Àfrica afavoreix les migracions i és altament probable

que continuï fent-ho en el futur. Però, també, perquè els països desenvolupats necessiten mà d'obra migrant: segons fonts governamentals, el mercat laboral espanyol pot absorbir 250.000 nous treballadors a l'any. Sense oblidar, és clar, el component humanitari: el nombre d'africans que, empesos per la desesperació, es posen en mans de màfies sense escrúpols per mirar d'arribar a Europa a bord de fràgils embarcacions, arriscant la vida en el viatge, continua creixent i constitueix un imperatiu moral davant el qual cap govern no es pot creuar de braços.

En vista de l'actual crisi migratòria, que probablement s'aguditzarà aquesta tardor, quan les condicions meteorològiques ho propiciïn, el Govern espanyol ha provat de reformar la llei d'Estrangeria, per alleujar la saturació assistencial a les Canàries i regular el repartiment de migrants en altres autonomies. Però el PP i Vox van tombar aquesta reforma.

Ara, Sánchez aposta per la col·laboració policial espanyola a l'Àfrica per reduir el nombre de sortides, per la concessió d'ajuts al desenvolupament local de manera coordinada amb Europa –els anunciats el febrer amb Ursula von der Leyen encara no han arribat–, i per l'esmentada migració circular. Des del PP se li respon amb la fórmula de les deportacions massives.

De la immigració irregular es poden dir moltes coses. Per exemple, que és un terreny propici per a la demagògia xenòfoba. El que no es pot fer és negar-ne l'existència. Ni la necessitat de controlar-la millor del que s'ha controlat fins ara. Per això fan falta noves estratègies, coratge polític, mitjans materials i un mínim sentit de la solidaritat. Les solucions expeditives potser són expeditives, però no solen ser solucions. Cal abordar aquesta qüestió amb més serenitat, amb cor i amb una visió a llarg termini, que no estigui subordinada a la batussa política quotidiana i caïnta.●

Dura càrrega de PP i Vox contra el pla de migració circular de Pedro Sánchez

Talgo està en joc

El Govern espanyol ha fet bé de vetar l'oferta pública d'adquisició d'accions (opa) sobre Talgo que vol fer el grup hongarès Ganz-Mavag (Magyar Vagon) si, com ha dit, hi ha interessos estratègics i d'ordre públic que no la fan aconsellable. El Consell de Ministres ha declarat matèria reservada aquestes raons d'Estat que, segons la seva opinió, s'ajusten al dret internacional.

El potencial comprador de Talgo és un grup empresarial vinculat accionarialment al Govern d'Hongria, el president del qual, Viktor Orbán, a més, manté relacions estretes amb el president de Rússia. El Govern central no ha explicat quina relació pot tenir aquest fet amb la seva decisió, però molt probablement hi ha influït, sobretot en uns moments d'alta tensió geopolítica a causa de la invasió russa d'Ucraïna. En el seu moment, l'Executiu haurà de donar les explicacions oportunes, ja que el secretisme qüestiona la seguretat jurídica mercantil d'Espanya.

El que no s'ha fet bé, en canvi, és la política industrial –tant ara com en el passat– respecte a Talgo, que és una empresa innovadora, especialitzada en l'alta velocitat, justament en un país que ha fet una gran aposta per aquesta alternativa ferroviària. Espanya és un dels països del món amb la xarxa d'alta velocitat més extensa i que, a més, exporta la tecnologia desenvolupada.

L'innovador fabricant ferroviari no ha tingut el suport i la inversió necessaris

A Talgo els actuals accionistes majoritaris, que són els que volen vendre, estan agrupats en el fons d'inversió Trilantic, dels Estats Units, des que fa deu anys van entrar en la companyia, que històricament havia estat propietat de la família Oriol. Però en els últims anys no s'ha invertit en Talgo el que cal per augmentar la seva capacitat tecnològica i de producció ni s'ha apostat, per tant, pel seu futur. Això explica que l'empresa es trobi amb problemes de viabilitat seriosos tot i que té una àmplia cartera de comandes, tant de Renfe com

de companyies ferroviàries d'altres països, ja que el material que fabrica és molt apreciat. La falta d'inversió també explica que els trens que fabrica últimament pateixin avaries diverses de tota mena, com ha denunciat públicament el mateix ministre de Transports, Óscar Puente.

L'Estat espanyol, atès el caràcter estratègic de Talgo, que ara defensa, hauria d'haver apostat a fons per aquesta companyia en el seu moment per raons bàsiques de política industrial. És una llàstima que el país pugui llançar per la borda, a preu de ganga, una empresa com Talgo, que té una cartera de comandes rècord. El Govern espanyol ha de buscar ara, des dels seus instruments de política industrial, la millor fórmula per garantir que l'empresa pugui disposar de la gestió adequada i de la capacitat financera i productiva suficient per tirar endavant, si considera –com diu– que realment és una empresa estratègica.●

POSTALS AMERICANES

Josep Martí Blanch

Música a Memphis

Mississipi. De Nova Orleans a Memphis sense oblidar-nos de Nashville. De la trompeta d'Armstrong a la guitarra del príncep Elvis i a la del rei Johnny Cash. I entremig tants noms com pugueu imaginar. Jazz, soul, rock i country. Un festí. L'epicentre de la tempesta de la música moderna. O potser hauria d'escriure antiga?

El barri francès de Nova Orleans i Beale Street a Memphis en són els punts de sortida i d'arribada. I lamento dir-vos que deceben, particularment el segon. Beale Street és ara el lloc de discussió sobre si la samarreta de record és millor negra o potser blava. És veritat que alguns turistes van abillats de tal manera que podrien formar part del tronat de-

A Beale Street no hi pot passar res del que un s'ha imaginat abans d'arribar-hi

corat, però res del que un s'ha imaginat abans d'arribar-hi podria passar aquí.

Hi ha coses que val més no veure-les. Millor cultivar-les en la imaginació per visitar-les. Hi ha substància i veritat, però és més fàcil trobar-les a les carreteres secundàries que travessen l'estat de Mississipi. Menys teatralització, noms menys coneguts i expectatives més baixes provoquen una satisfacció molt més gran.

Tot i així, a Beale Street els visitants hi posem de part nostra. Es fan fotos de tots els neons i es grava sencera l'actuació de la banda que serveix de guarnició de les hamburgueses que la gent es cruspeix. Uns demanen blues, d'altres country, els de més enllà rock i algun borratxo potser *La Macarena*.

Pel carrer no cavalquen els genets fantasma de Johnny Cash, sinó que troten sis membres de la policia muntada de Memphis. S'afegeixen als sis cotxes patrulla aturats a les travessies i els guardes de seguretat privada que s'encarreguen dels escorcolls d'entrada i de sortida. Ni a la presó de Folsom hi ha tanta vigilància. Fins i tot amb tant d'uniforme s'acosta una noia a preguntar-me si vull passar la nit amb una jove princesa (sic) a canvi de diners. Lamentablement el més real de Beale Street és aquesta *honky tonk woman* oferint-se a un paio que podria ser el seu pare. Ella i un quart d'ampolla de bourbon. Potser va ser mitja.●

Per què és important Telegram

Genís Roca

La detenció a França de Pàvel Dúrov, fundador i propietari de Telegram, permetrà discutir fins on han d'arribar la llibertat d'expressió i la privacitat. És un debat necessari per avançar en la societat digital, i del resultat en depèn que puguem posar aturador als excessos de personatges com Elon Musk, però també de governs, partits polítics, empreses i grups d'interès que es dediquen a manipular la informació per complir els seus objectius.

Telegram neix el 2013 i s'ha convertit en una plataforma de missatgeria i notícies amb 800 milions d'usuaris. Actualment és l'aplicació de comunicació més popular a Bielorrússia, el Kazakhstan, Moldàvia, l'Azerbaidjan, el Kirguizistan, Jordània i Cambodja. També a l'Iran, on la fa servir el 20% de la població, però sobretot té un paper clau en la guerra entre Ucraïna i Rússia, ja que és l'aplicació més popular a tots dos països. A finals del 2023 Telegram tenia 25 milions d'usuaris russos i 7 milions d'ucraïnesos, i la majoria de les administracions, agències de notícies i líders d'opinió de les dues bandes la fan servir activament.

Telegram s'ha fet popular per la seva suposada independència i garantia de privacitat, però d'això hi ha seriosos dubtes. El 2007 Dúrov va posar en marxa la plataforma de missatgeria VKontakte, que va tenir molt èxit a Rússia, però el 2013 la va haver de vendre perquè es va negar a donar a les autoritats russes dades d'usua-

ris opositors al govern. Aquí va néixer el prestigi de Dúrov en defensa de les llibertats, i, amb els diners que va obtenir per la venda, va desenvolupar Telegram, que va néixer amb l'aura de ser un espai segur per a qui estigui en contra de Putin i de qualsevol govern opressor. Després de la invasió russa els usuaris ucraïnesos van multiplicar per vuit el temps d'ús de la plataforma i el 2023 un 41% de la seva població hi llegia notícies. Però hi ha múltiples indicis de col·laboració entre Telegram i el Govern rus i, encara que els perfils dels usuaris siguin anònims, les tècniques d'intel·ligència artificial actuals permeten creuar les dades de Telegram, com ara llistes de contactes, missatges i continguts, fins a deduir connexions entre perfils i fins i tot

KIRILL KUDRYAVTSEV / AFP

Fins on arriben el dret a la privacitat i la responsabilitat?

identitats reals. L'exèrcit ucraïnès ja ha prohibit l'ús de Telegram entre els seus membres, i és la mateixa raó per la qual el Govern dels Estats Units i molts governs europeus prohibeixen als seus funcionaris l'ús de la plataforma xinesa TikTok.

França ha detingut Pàvel Dúrov per haver-se negat sistemàticament a moderar els continguts de la plataforma. És a dir, no actua contra continguts, per exemple, de pederàstia, tràfic de drogues o terrorisme encara que la justícia l'hi reclami, fet que

el fa còmplice, en oferir conscientment una plataforma que permet desenvolupar aquests delictes. Dúrov argumenta que defensa la llibertat i que cadascú pot fer servir l'eina com consideri, i apel·la a la privacitat per no immiscir-se en els continguts, però hi ha molts senyals que està fent just el contrari per a alguns governs i interessos. Ara s'incorporen al debat veus com les d'Elon Musk i Donald Trump, que acusen Europa d'estar actuant contra la llibertat i la privacitat, però en realitat volen legitimar que les plataformes puguin ser font d'informació sobre els usuaris i catapultar de falsos continguts amb objectius polítics i de tota mena sense que es puguin exigir responsabilitats.

El que estem discutint no és si Telegram

està bé o malament, sinó fins on arriben el dret a la privacitat i la responsabilitat. La resposta és clara: els usuaris tenen dret a la seva privacitat, però, si es denuncia una activitat il·legal, la plataforma ha d'actuar amb garanties jurídiques per a totes les parts. A més a més, les plataformes han d'aclarir l'origen dels diners que les permeten funcionar, tal com el Govern espanyol està plantejant davant els nous mitjans de comunicació que generen informació falsa i tendenciosa gairebé sense tenir audiència. Com diu Simona Levi al seu llibre *#FakeYou - Fake news i desinformació*, el problema s'acaba de seguida si identifiquem el finançament que fa possible tota aquesta activi-

tat. Telegram no ha estat mai rendible i ara s'està descobrint que els seus inversors són majoritàriament oligarques russos partidaris de Putin. Seguir els calés deixa clares les coses.

L'assetjament a Telegram s'està fent des d'Europa perquè la realitat i el futur demanen innovació social, a més de la innovació tecnològica, i Europa s'està consolidant com el lloc del món que treballa per aconseguir un desenvolupament just de la societat digital.●

Un negoci familiar

Sergi Pàmies

L'anunci del retorn del grup Oasis a l'activitat musical confirma que l'actualitat funciona per consignes. És un contingut accessible que, en la pràctica, abarateix els costos de la informació a canvi de transformar-se en un híbrid de publicitat i d'entreteniment fàcil de patrocinar (venda d'entrades per a gires de concerts, subscripcions als grans gegants de la música digital i contribució a la conversa planetària pública més frívola). L'eficàcia de la fórmula és tan potent que cap mitjà no resisteix –aquesta columna tampoc– la temptació de comentar i ampliar la dimensió retrospectiva que el mateix grup –els singulars germans Gallagher– ha potenciat durant la separació i els anys que van compartir als escenaris.

La mala relació entre germans té una dimensió ancestral, mitològica, bíblica. Tothom l'entén, bé si-

La mala relació entre germans té una dimensió ancestral, mitològica, bíblica

gui a través de la ficció, bé sigui a través de la pròpia experiència. En el cas dels Gallagher, les disputes tenien un component de mesquinesa i d'excentricitat idonis per ascendir a la categoria d'anecdòtiques i grotesques. Charles Chincholle, considerat un dels primers grans reporters francesos, va deixar escrit: "Que tots som germans és el somni dels que no tenen germans". És una veritat que, en el cas dels Gallagher, converteix l'odi i el furor fratricida en un espectacle i un signe d'identitat de la banda. La prova: els seus seguidors no solament l'accepten amb normalitat sinó que l'alimenten amb tota mena de rumorologia.

En el negoci de la música pop i del rock & roll s'entén que la separació (si és tempestuosa, millor) no és el final de res sinó l'oportunitat per, passat un temps, adscriure's a un format mediàticament imbatible: la reconciliació. Si, després de separar-se, els Beatles s'haguessin retrobat, la rendibilitat d'aquesta segona etapa hauria igualat l'èxit de la primera. Tant de bo els partits d'esquerra, virtuoses del fratricidi, l'antropofàgia i els sermons sobre germans de classe i d'injustícies, imitessin aquesta seqüència i transformessin les seves proverbiales baralles i separacions en una notícia que suscités el mateix entusiasme provocat per la gira de tornada de la banda Oasis.●

La posteritat

Fernando Trías de Bes

Aquests dies estic llegint una magnífica biografia de Gustavo Adolfo Bécquer, del filòleg i historiador Joan Estruch Tobella (*Bécquer, vida y época*, Ed. Càtedra, 2020), ja que estic documentant-me per a un treball que estic duent a terme sobre el poeta sevillà.

Són moltes les sensacions i reflexions a les quals condueix, sempre que hi ha un bon biògraf darrere, el fet d'endinsar-se en la vida de certs egres. I amb aquest lli-

bre ha estat així. La vida de Bécquer m'ha suscitat dos pensaments que vull compartir amb els lectors de *La Vanguardia*.

El primer, que moltes de les grans figures de la història i de l'art estan impregnades d'estereotips o d'un reduccionisme malaltís. En l'ideari popular, Bécquer encarna el romàntic bohemi, solitari, sense recursos i mancat d'amor que, a causa del seu patiment personal, plasma el seu dolor en poemes excel·sos. Res més lluny de la veritat. Periodista reputat, activista polític, traductor, escriptor d'obres teatrals, de llegendes, director de diversos diaris... estava, ja en vida, considerat un dels grans literats espanyols del moment. Va ocupar càrrecs importants a l'administració de la mà dels polítics que defensava amb els seus articles, quan ja es va traslladar a Madrid. La figura de Bécquer està totalment deformada, tal com s'ensenya en moltes escoles i instituts.

El segon és que Bécquer desitjava, ja des de petit, somiant durant els seus passejos per la vora del Guadalquivir, passar a la història com el més gran dels poetes. Quan va morir, a l'edat de 34 anys, només algunes de les seves rimes s'havien publicat, desmanegades, en diferents diaris i dates. Quan mor, és conscient que no passarà a la posteritat. La seva producció ha estat fèrtil i la seva prosa periodística és una meravella. Però no ha publicat cap novel·la ni obra poètica completa.

I mor, creient que la seva tomba serà el lloc "on habiti l'oblit": no passarà a la posteritat. Són els seus amics els qui, després de morir, publiquen les seves *Rimas* i converteixen Bécquer en llegenda.

La segona reflexió: passar a la posteritat implica produir, en vida, obres de qualitat i atemporals. Poc importa que avui vegin la llum. El pas del temps és el veritable jutge.●

CARTES DELS LECTORS

Podeu enviar les vostres cartes a cartes@lavanguardia.cat. La Vanguardia agraeix les aportacions dels lectors i tria per publicar aquells textos que no superin els mil caràcters. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i hi ha de constar el DNI o el passaport, l'adreça i el telèfon. No es publicaran escrits firmats amb pseudònim o inicials. La Vanguardia es reserva el dret de resumir-ne o extractar-ne el contingut i de publicar els que consideri oportuns. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades sobre originals no publicats.

Las fronteras de África

Como todos los años por estas fechas, cuando la calma del mar acerca ambos continentes, la Unión Europea se pone a la defensiva y predica que, en las fronteras de África, es posible garantizar la seguridad y los derechos humanos al unísono. Aquella la proporcionarán manu militari los estados fronterizos de tránsito, la apariencia de legalidad la prestarán las oenegés, ambas actividades financiadas con fondos europeos.

El presidente Sánchez lleva este mensaje. Olvida que la inmigración es un hecho social muy complejo, protagonizado por seres humanos que tienen capacidades, motivaciones e intereses idénticos a los nuestros. Los africanos saben que la sociedad a la que quieren llegar acoge a los extranjeros ricos, aunque a ellos les va a resultar muy difícil hacerse un hueco, porque solo tienen su fuerza de trabajo (sea cualificada o no), imprescindibles para ese 24% del PIB que se produce en la economía sumergida.

Luis Fernando Crespo Zorita
Las Rozas de Madrid

Impostura trans

Un hombre, sobre el que pesa una orden de alejamiento dictada por un juzgado de violencia sobre la mujer, es detenido como presunto autor de un delito de quebrantamiento de medida cautelar de protección y por haber incendiado el vehículo de su expareja. La policía le informa que será puesto a disposición del juzgado. El detenido les muestra un certificado registral en virtud del cual se ha cambia-

LA FOTO DEL LECTOR

Ja queda menys perquè els carrers es tornin a omplir de cotxes

Juan Peco Framis ha constatat que carrers de Barcelona menys turístics, com Tuset o la Via Augusta, semblen un desert d'asfalt a l'agost, quan es produeix l'èxode vacacional més gran de barcelonins, encara que ja falten pocs dies per a la tornada de setembre. Compartiu fotos al correu participacion@lavanguardia.es

do de sexo. Ya no es un hombre, sino una mujer. Por ello, decae la competencia del órgano especializado y debe ser trasladado al juzgado de guardia. Con ese extravagante y surrealista proceder pretende eludir las consecuencias más severas de la ley. La rectificación de la mención registral relativa al sexo se consigue mediante una mera declaración de voluntad en la oficina del Registro Civil, pudiendo mantener el nombre y conservando el aspecto varonil. El maltratador persigue, con uso torticero de la llamada ley trans, colarse, con mala fe, en la gatera de las fisuras de la legislación. Algo chirría.

José María Torras Coll
Sabadell

La paradoja de los ocupas

Es inconcebible que, tras años de esfuerzo para adquirir una vivienda o cualquier otro in-

mueble, los propietarios se vean desprotegidos ante una ocupación ilegal. Mientras los ocupas se establecen tranquilamente en propiedades ajenas, los legítimos dueños se enfrentan a gastos e interminables trámites para recuperar lo que es suyo por derecho.

La inacción de nuestros políticos ante este problema es igualmente preocupante a pesar de las constantes denuncias y del creciente malestar social. Es incomprensible que no tomen acciones contundentes ante esta injusticia ni legislen a favor de los propietarios de forma urgente. Es hora de que actúen con responsabilidad.

Isabel Torres Sagrera
Barcelona

Fer el ridícul

El president Tarradellas deia una frase molt encertada: "L'únic que no es pot fer en po-

lítica és el ridícul". La breu tornada i fugida del president Puigdemont ha generat un desprestigi de la seva persona, dels Mossos, de la Generalitat i, en definitiva, de la mateixa Catalunya.

Membres de Junts, això els passarà factura.

Pere Dachs
Barcelona

Rodalies per a la Generalitat

El pacte PSC-ERC per un nou finançament per a Catalunya preveu, entre d'altres, el desemborsament de mil milions d'euros del Govern central a la Generalitat perquè Catalunya assumeixi Rodalies.

Això permetria recuperar el control i l'explotació de la primera línia d'Espanya i de la Península, des que Miquel Biada -mataroní de naixement- va ser el principal promotor per a la implantació del ferrocarril a

la Península, inaugurat el 28 d'octubre del 1848, que aviat farà 176 anys.

Ell, Miquel Biada i Bunyol, no va poder veure culminada la seva magna obra de la primera línia fèrria de tot Espanya i de la Península, que uneix -encara avui- Mataró amb Barcelona, ja que va morir mig any abans, a la seva ciutat natal, on és enterrat.

Serà una fita important que la Generalitat assumeixi, després de 176 anys, poder portar la iniciativa d'aquest mitjà de transport, que té encara un futur ben esplendorós.

Manuel Cusachs i Corredor
Subscriber Mataró

Els que van pel mig

Llegeixo al canal Moveo que els Mossos d'Esquadra estan multant més els avançaments pel carril de la dreta que no pas els conductors que bloquegen el carril central (quan la via en té tres, s'entén). I faig servir el verb *bloquejar* de manera conscient.

Em sorprèn que la policia, i en general qui ha de vetllar per la seguretat a les vies ràpides, no entengui els problemes que provoca qui condueix pel carril del mig, que, segons el Reglament General de Circulació, serveix per avançar.

Qui condueix pel carril central obliga a avançar per l'esquerra, mentre que el carril dret sovint va buit. Una autopista de tres carrils esdevé, a la pràctica, una via amb dos carrils útils i un d'infrutilitzat.

És ridícul i perillós per a qui es veu obligat a avançar per l'esquerra, on sovint circulen vehicles encara més ràpids.

Algú és capaç de posar-hi ordre?

Ferran Porta i Aguilà
La Bisbal d'Empordà

Sin rendir cuentas

Van a desmantelar el carril bici de la avenida Pineda en Castelldefels. Manu Reyes, alcalde del PP, ya desmanteló en su anterior legislatura el carril bici del paseo Marítim.

Me pregunto por qué unos hacen y otros deshacen, y si no

La vida és del tot senzilla fins que obres un Loctite. Te la compliques tant o més que quan et disposes a treure't els guants de làtex després de netejar l'excusat; a plantejar a so de trompeta -com ha fet @EnsedeCiencia- si el got és mig ple o mig buit i si hem de dir vas d'aigua o vas amb aigua, o a menjar-te en societat una oliva amb pinyol.

D'això últim n'hem de parlar. Sens dubte, de les situacions més incòmodes. És @ManuelHuedo qui llança la pregunta aquests dies a X: "En taules d'alt nivell quin és el protocol per menjar-se una oliva amb pinyol? Per exemple, no imagino el rei Felip traient el pinyolet amb les mans".

Pensaràs que el procés que va de pinçar l'oliva amb el polze i l'índex a dur-la a la boca passa desapercebut davant la resta de comensals vestits d'etiqueta. Fals. No es fa

EL PATI DIGITAL

Àlex Tort

Com menja olives el rei Felip?

el silenci, però tots ja t'han clavat la mirada. Esperen àvids què faràs ara, on deixaràs l'os. Faràs clot amb la mà esquerra per deixar-lo caure dins i depositar-lo a les estovalles? Al bol que no hi és? Te l'empassaràs?

"Han tornat els Oasis, tu", dius per desviar l'atenció i tot donant per segur que, si fossis un autèntic os dur de rosegat com en Liam, no tindries miraments a mostrar el dit del mig i escopir a velocitat de míssil l'oliva fins i tot amb la seva carn.

El tema de conversa no els distreu. Toca rosegat el pinyol fins a deixar-lo polit com un ou de marbre de Carrara amb l'esperança -vana- que amb el temps deixin de mirar-te. Continues. L'esculpeixes llavors amb dents i queixals per reproduir *La Pietat* de Miquel Àngel, per donar-te més marge. Res.

Però el Rei no té aquest problema. Bona part de les respostes a X a la pregunta asseguren que el protocol no permet que en els

àpats formals se serveixi res que no es pugui portar a la boca amb coberts, per evitar aquella incomoditat. Així que l'inconscient fenomen aristocràtic d'aixecar ben recte (aquest cop) el dit petit està reservat a l'hora del cafè o el te, mentre s'agafa la tassa.

Si hi ha maneres clàssiques de complicar-se la vida... També n'hi ha de modernes, fresquetes d'aquesta setmana: ser més de dretes que reclamar només el 0% d'IVA per a l'oli d'oliva verge extra i entrevistar Jorge Javier Vázquez. O el risc que suposa, vist l'història dels Gallagher, comprar una entrada per anar a un concert a Anglaterra o Irlanda d'una banda que tenia un nom que als noranta es pronunciava a la catalana i ara, de sobte, tothom li diu *oeishis*, com si diguessin un pinyol d'oliva de deu centímetres a la boca. "Mai abans pagar una assegurança de viatge havia tingut tant sentit", aconsella @cdelamor.●

LA VIDA LENTA

Margarita Puig

On són les claus?

Anar sense saber on. Aquesta és l'última moda turística en la qual, de nou, espanyols i italians som els més llestos, els primers, els líders, els espavilats, els capitostos a marcar tendències absurdes. El més popular és el viatge Illa Sorpresa. S'ofereix només a l'estiu (ràpid!, que això s'acaba!) i amb només dos clics et porten, et planten on els dona la gana a uns audaços desconeguts amb un munt d'idees divertidíssimes al cap. Sorpresa. Sorpresa. Només faltava això. Anar a fer el turista directament perquè sí. Ja ni tan sols per satisfer la urgent necessitat de fer la cua de tiktoker viatjat. Per pegar-se si fa falta per aquella foto que, segur, que ho petarà. A partir d'ara això ja anirà d'anar-hi per anar-hi. Perquè sí i és sorpresa. Una sorpresa que decideix el llest que cobra i pagues tu, si fa falta ja tiraràs d'hipoteca.

Es curiós perquè la història que ara venen com la nova revolució viatgera és un rescalfat del que els va passar a uns coneguts dels meus pares. Amb les presses i els nervis del casament van deixar massa per a última hora el viatge de nuvis. Es delien per veure muntanyes volcàniques. Arrossars. Platges paradisíaques i esculls de corall. No volien sorpreses. Només anar a la llavors transitable, bonica illa de Bali.

De fer els tràmits se'n va encarregar ell, el marit, encara en qualitat d'aspirant. Avançat al seu temps, el noi, que si avui dia és avi deu perquè va trobar una altra parella, va voler arreglar-ho com van ara les coses. Tot de pressa i per telèfon, en el seu cas fix, que llavors els mòbils ni tan sols existien. Van recollir, això sí, els bitllets a l'agència (una agència de viatges, algú se'n recorda?), van anar a l'aeroport (amb taxi, Cabify és molt més recent) i van pujar a l'avió, pel que sembla sense posar gaire atenció a la destinació indicada a la seva targeta (de cartró, el que ara només toquen els que aconseguixen un vol d'última hora a la revenda),

Només queden tres famílies de tota la vida; la resta és per a Booking i per al sorpresa, sorpresa

rumb a la seva lluna de mel. Convençuts de la seva imminent felicitat indonèsia. Però no van arribar mai a Bali. Van aterrar a Mali. No van veure arrossars sinó la misèria de Bamako, travessada pel nervi del Níger. No van veure surfistes sinó famílies senceres rentant la roba a la platja. No van menjar nasi goreng i mie goreng sinó nsaamè i thiebu djen. No van celebrar el seu amor sinó que el van espatllar. Es van barallar sense parar per convertir en un trauma l'equivoc i arribar, per fi, quinze dies després, a casa destrossats. Exhaustos.

On són les claus? Un accent cridaner com el lila del cabell de qui ha exclamat això, fot enlaire les sordes rialles que encara avui m'arrenca el desamor d'aquells dos pioners del viatge sorpresa. Les claus?, responc mentre la meva interlocutora, de cames curtíssimes que amaga sota foscots tatuatges (així sembla més baixa- ta), engega que "Booking és una merda". Em pregunto si ho diu en italià o en català, si ha vingut pel seu compte o si ha volat amb dos clics de sobretaula. Però entenc la incredulitat que vomita amb la mirada. No li agrada l'edifici de l'Eixample que li ha tocat. L'edifici on vaig créixer. Té només dotze portes, només tres famílies de tota la vida i màniga ampla per a Booking i el sorpresa, sorpresa. Ara cal esperar. Diuen que el 2028 això s'acaba.●

L'hora daurada del remodelat Port Olímpic de Barcelona

Pablo Esvertit ha captat aquesta instantània durant l'hora daurada des del dic de recer del remodelat Port Olímpic de Barcelona, des d'on s'obre ara una panoràmica de l'skyline de la ciutat única, en entrar en joc els nous elements de la reforma. Compartiu fotos al correu participacion@lavanguardia.es

hay nadie a quien tienen que rendir cuentas con el uso de nuestros impuestos.

Elisabeth Quiros Meier
Castelldefels

Infidel a la sologamia

¡Ya tenemos un nuevo capítulo de la serie veraniega de la mujer que se casó consigo misma!

Rosa de Lima, en el año 2018, decidió celebrar por todo lo alto una boda con ella misma, y ahora se ha echado novio. Y yo me pregunto: ¿cómo se puede ser tan infiel consigo misma? ¿No se avergüenza de su cónyuge, o sea, de sí misma?

Yo rompería conmigo misma y haría una profunda reflexión para averiguar qué es lo que ha fallado de mí.

O lo que diga el psiquiatra.

Mariano Ara Bâguena
Suscriptor Zaragoza

Parking inseguro

El pasado sábado 24 de agosto, a las 7 de la mañana, cuando dejé el coche en el aparcamiento del aeropuerto de Barcelona para tomar un vuelo, observé que ha-

bía varios individuos mero-deando entre los coches, buscando pasajeros que se desplazaran solos entre el aparcamiento y la terminal. En varios segundos me rodearon, me asaltaron y me robaron todas mis pertenencias.

Presenté la reclamación correspondiente a los Mossos. Es evidente que no hay ningún tipo de vigilancia porque los asaltantes estaban perfectamente identificados por los Mossos a causa de su reincidencia.

Espero que en alguno de estos asaltos no se produzca algún percance lamentable que afecte a la integridad de alguna persona.

Mi mayor interés es prevenir a futuros viajeros para que eviten el parking o simplemente no se desplacen solos.

Francesc Sala
Suscriptor Sabadell

La rutina veraniega

Estamos deseando que lleguen las vacaciones para cambiar el chip y salir de la rutina. Hacemos las maletas con todo lo previsible, incluso con los planes.

Llegados al lugar de destino,

encontramos a muchos que ya están instalados con nuestros mismas expectativas: playita o piscina, chiringuito, cervecita, aperitivo, paellita, barbacoa, partida de cartas, vocear y trasnochar... El segundo día hacemos lo mismo, y descubrimos que ya conocemos a la mayoría; por el verano pasado o porque son de nuestra ciudad.

Quedamos con algunos para un paseo en bicicleta y para almorzar. Y la siesta, y el tardeo, y música en el chiringuito abarrotado. Y la semana siguiente, más de lo mismo. La nueva rutina nos da seguridad. Así hasta el final de las vacaciones.

Al regresar a casa, decimos que hemos recargado las pilas. Y diez años después seguimos haciendo lo mismo.

Víctor Calvo Luna
València

Forquilles que no punxen

¿Algú em pot explicar per què les forquilles del restaurants no punxen i a vegades és difícil i empipador quan les has de fer servir per a aquest menester?

Xavier Beorlegui Ibars
Suscriptor Sabadell

grupoGodo

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ President

Carlos Godó Valls Conseller Delegat
Màrius Carol Conseller Editorial
Ramon Rovira Director General de Presidència
Ana Godó Directora de Libros de Vanguardia i V. Dossier
Jaume Gurt Director General Corporatiu
Pere G. Guardiola Director General Comercial i d'Expansió
Xavier de Pol Director General de Negoci Media
Jorge Planes Director d'Estratègia i Desenvolupament Corporatiu

LA VANGUARDIA

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ President-Editor

Óscar Rodríguez Director General
Javier Martínez Director Digital i Subscripcions
Xavier Martín Director Econòmic Financer
Juan Carlos Ruedas Director de Màrqueting i Desenvolupament de Negoci

Edita LA VANGUARDIA EDICIONES SL
Av. Diagonal, 477. 08036 Barcelona
Tel.: 93 481 22 00 / 93 481 25 00
Fax: 93 481 24 55
Internet WWW.LAVANGUARDIA.COM
Dipòsit legal B-18078-2011
ISSN 2014-1718 (edició impresa)
ISSN 2462-3415 (edició en línia en pdf)

Difusió controlada per OJD

Imprimeix CRE-A IMPRESIONES DE CATALUNYA SL
Polígon Zona Franca, carrer 5, sector C. 08040 Barcelona
ROTOMADRID, SL. C/ Meridiano, 19. 28850 Torrejón de Ardoz, Madrid
Distribueix MARINA BCN DISTRIBUCIONS SL
Carrer E, 1 (cant. c/6). Pol. Industrial Zona Franca. 08040 Barcelona
Tel.: 93 361 36 00

ANUNCIS I ESQUELES
GODÓ STRATEGIES SLU
Per telèfon 902 178 585
Barcelona Av. Diagonal, 477. 08036
Tel.: 93 344 30 00. Fax: 93 344 31 88
Madrid Maria de Molina, 54, 4.º. 28006
Tel.: 91 515 91 00. Fax: 91 515 91 09

ATENCIÓ AL SUSCRIPTOR
Tel.: 933 481 482
ATENCIÓ AL LECTOR
Tel.: 93 481 22 00. Fax: 902 185 587
Cartes dels lectors
cartas@lavanguardia.es
Defensor del lector
defensor@lavanguardia.es

Els riscos de la intel·ligència artificial

La IA aplica racisme encobert segons el dialecte que fan servir les persones

Els grans models de llenguatge són propensos a discriminar els afroamericans

FRANCESC BRACERO
Barcelona

Els models lingüístics d'intel·ligència artificial perpetuen un racisme encobert contra les persones que fan servir el dialecte anglès afroamericà (AAE), que es parla principalment als Estats Units i el Canadà, segons un estudi d'acadèmics de l'Institut Allen per a IA, i les universitats d'Oxford, Stanford, Chicago i Ludwig Maximilian de Múnic publicat per *Nature*. Tot i que els models, entrenats amb informació d'internet, han desenvolupat biaixos racistes ja coneguts que ha portat a posar-los barreres per corregir-los, la IA té una manera subtil d'esquivar-les, mitjançant prejudicis dialectals que els fan "més propensos a suggerir que als parlants d'AAE se'ls assignin feines menys prestigioses, se'ls condemni per delictes i se'ls condemni a mort".

Les principals companyies que entrenen grans models de llenguatge d'IA apliquen mètodes per intentar pal·liar els prejudicis racials, però precisament aquest mètode, segons determina l'estudi, fa que "exacerbin la discrepància entre els estereotips encoberts i els manifestos ocultant superficialment el racisme que els models lingüístics mantenen en un nivell més profund". "Les nostres descobertes –sostenen els autors– tenen implicacions de gran abast per a l'ús just i segur de la tecnologia lingüística".

El treball científic de Valentin Hofmann, Pratyusha Ria Kalluri, Dan Jurafsky i Sharese King indica que "als Estats Units actuals es dona un *nou racisme* de maneres més subtils que es basen en una ideologia racista *daltònica*. És a dir, es pot evitar esmentar la raça afirmant no veure el color o ignorar la raça, però mantenint creences negatives sobre les persones racialitzades". Els autors consideren "important destacar que aquest marc fa èmfasi a evitar la terminologia racial, però manté les desigualtats racials a través de discursos i pràctiques racials encobertes".

Els grans models lingüístics d'intel·ligència artificial, malgrat haver estat corregits en els biaixos racistes, "perpetuen aquest racisme encobert en

La IA de la xarxa social X, Grok, va generar aquesta imatge quan se li va demanar que reflectís una IA amb un comportament racista

una mesura fins ara desconeguda, amb efectes mesurables en les seves decisions".

Els investigadors han analitzat "el racisme encobert" que s'aplica directament a un dialecte associat amb els descendents dels afroamericans esclavitzats als Estats Units. Els models utilitzats van ser, entre

quència quan els acusats declaraven en el dialecte AAE que en un anglès americà estàndard (SAE), sense que en cap moment se'ls digués la raça de les persones.

En la primera prova, van dir als models que una persona estava acusada d'un delictes no especificat i vam preguntar si

els models condemnarien o absoldrien la persona basant-se únicament en el text en anglès americà estàndard o afroamericà. La taxa de condemnes va ser bastant més elevada per a aquests últims (68,7%) que per als primers (62,1%).

En un segon experiment, els investigadors van dir als mo-

dels lingüístics que la persona havia comès un assassinat en primer grau i els van preguntar si condemnarien la persona a cadena perpètua o a mort basant-se en la manera d'expressar-se. Les IA eren partidàries d'aplicar la pena capital gairebé cinc punts més als afroamericans (27,7%) que als que parlaven un anglès americà estàndard (22,8%).

En altres experiments dissenyats per examinar les decisions de les IA sobre la intel·ligència, van descobrir que "tots els models lingüístics jutgen sistemàticament que els parlants d'AAE tenen un coeficient intel·lectual inferior al dels parlants de SAE".

L'estudi també va detectar "una tendència clara" en què els models lingüístics de més mida processen millor els dialectes però no tenen prejudicis contra els seus parlants. De fet, els més grans van mostrar més prejudicis encoberts que els petits, però menys prejudicis clarament manifestos contra els afroamericans.●

Les IA són proclius que els negres tinguin feines pitjors i se'ls condemni de manera més severa

d'altres, GPT-2, GPT-3,5 i GPT-4 d'OpenAI; RoBERTa47 de Meta, i T5 de Google en diferents versions.

Els autors van sotmetre els models lingüístics a un experiment hipotètic en què se'ls va demanar que jutgessin acusats d'assassinat en primer grau. Les IA van optar per la pena de mort amb molta més fre-

Corregir les injustícies

■ Un article dels investigadors Su Lin Blodgett (Microsoft Research) i Zeerak Talat (Universitat d'Intel·ligència Artificial d'Abu Dhabi) sobre aquest treball interpreta que a l'anglès afroamericà, encara que sigui sistemàtic i es regeixi per normes, "se'l continua estigmatitzant com a anglès incorrecte o mandrós, i als seus parlants com a menys capaços, educats o dignes de confiança que els parlants de l'anglès ameri-

cà estàndard (SAE)". Els autors suggereixen que calen nous mecanismes de control dels models de llenguatge. Tot i que la IA no es fa servir avui en estaments judicials, apunten "la urgència de preguntar-se com és probable que s'utilitzin les tecnologies lingüístiques, quines repercussions materials i injustícies podrien produir i si el públic podria desitjar rebutjar-les i de quina manera".

DOMINGO MARCHENA
Barcelona

Les morts violentes durant el regnat d'Alfons XIII van ser tan habituals, especialment en el sexenni de 1917 a 1923, quan es van viure els pitjors anys del pistolerisme, que la premsa catalana va idear un epígraf macabre: *el crim del dia*. Patrons, treballadors, líders anarquistes, sindicats... Sempre hi havia un fet luctuós per informar-ne. Exactament el mateix passa avui amb la violència masclista.

L'últim *crim del dia* ara per ara és el d'una dona de 58 anys, assassinada ahir a ganivetades per la seva parella. No hi havia denúncies prèvies. Les autoritats es van mostrar cautes inicialment, però el Ministeri d'Igualtat va acabar reconeixent que aquest cas se sumaria als 31 que ja constaven a l'Observatori Estatal de Violència sobre la Dona. Què passaria si des del gener Espanya hagués assistit a l'assassinat de 32 periodistes?

O de 32 metges? De 32 taxistes? De 32 mestres? Respon Miguel Lorente, doctor en Medicina, expert forense, professor universitari i una de les veus més lúcides contra la violència masclista: "Jo formulo aquesta mateixa pregunta moltes vegades. 'Què passaria si en lloc de dones haguessin estat...?'. I la resposta és que hem d'afrontar una violència sistèmica, estructural. No són només aquestes 32 vides del gener. L'any passat van ser 58. I l'anterior, 49".

"La mitjana de feminicidis durant els últims anys és d'uns 60. Però no s'ha d'oblidar que a més dels assassinats hi ha les agressions, els insults, la violència. Més de mil dones pateixen cada dia, cada dia!, atacs masclistes. Entre aquest miler de dones van estar en algun moment les 32 víctimes d'enguany", insisteix el doctor Lorente, delegat del Govern per a la Violència de Gènere entre el 2008 i el 2011.

Centre d'Emergències del 112 a Andalusia, 9.50 hores de dimecres. Una dona truca molt nerviosa i demana que la policia vagi urgentment al carrer Estrella, del barri Pino Montano, a Sevi-

L'últim crim masclista i la reacció del doctor Lorente, delegat del Govern per a la Violència de Gènere entre el 2008 i el 2011

"Filla, he matat la teva mare"

JORGE GIL / EP

Una concentració en protesta contra la violència masclista

lla. "El meu pare m'acaba de telefonar. 'Filla, he matat la teva mare', m'ha dit". Els policies i els sanitaris del 061 van confirmar poc després que, efectivament, a l'adreça facilitada per la jove hi havia una dona en un bassal de sang.

No van poder fer res per salvar-la. L'agressor, la seva parella, un home de també 58 anys, s'havia intentat lesionar amb la mateixa arma homicida, però amb poc interès. Es va infligir uns talls sense importància, no com els que van matar la seva dona i van fer realitat el vers de Blas de Otero ("Digo lo que he visto: relámpagos / de rabia, amor en frío, y un cuchillo / chillando").

Malsons del jutjat de la dona

■ Els jutjats de violència sobre la dona viuen malsons cada dia. Aquests són alguns, explicats per una jutgessa de Barcelona. Una noia de 23 anys, aparellada des de fa més de deu, de condició molt humil, mare de dues criatures, a qui el seu novio, que té vigent una ordre d'allunyament, ha amenaçat. "Putxa, porca, aniré a l'escola quan vagis a buscar els nens i et mataré". Una empresària de mitjana edat, terroritzada: "Es va

enfadar perquè se li va trencar una corretja del rellotge i em va culpar a mi. Diu que sempre trenco les coses. Va anar a la cuina, va agafar un ganivet i va començar a fer-se talls al braç. Va sortir deixant darrere seu un basall vermell, amb el ganivet encara a la mà. El nostre fill, de deu anys, se li va abraçar perquè no se m'hi acostés. Li deia: 'No, papa. No, papa, sisplau. No, papa'. I ell responia que aquella sang hauria de ser la meua".

"No hi ha cap perfil social de persones amb característiques semblants que pateixin aquest nivell de violència. Les han matades perquè eren dones i perquè van prendre una decisió que no va agradar a les seves parelles o exparelles. Ni víctimes ni victimaris tenien vincles amb la delinqüència organitzada. Assis- tim amb *normalitat* als assassinats d'unes 60 dones a l'any, però no als de 60 mafiosos o 60 narcos", insisteix Miguel Lorente.

Quan aquest expert va rebre la trucada de *La Vanguardia* encara no sabia que s'havia comès un nou crim. La comunicació dels fets del barri Pino Montano, a la seva terra, "una Andalusia especialment castigada per aquesta xacra", li va causar una profunda indignació perquè sap que passarà a continuació. "Arri-

"Ja hi ha 32 víctimes; les van matar perquè eren dones i van disgustar les seves parelles o exparelles"

baran els negacionistes, els que diuen que la violència és violència, que les dones també maten, que...".

Aquesta actitud demostra "precisament el que alguns proven de negar: que la violència masclista és també un problema cultural molt arrelat. Actituds com les dels qui ho atribueixen tot a fabulacions de les *feminazis*, que s'han inventat un xiringuito per enriqueix-se, permet viure sense assumir la responsabilitat. I és necessari un moviment social que exigeixi mesures urgents i més decidides per aturar de seguida aquest drama".

Miguel Lorente sap de què parla. Els insults que rep a les xarxes no l'intimidien pas. Que una filla senti dir al seu pare que ha matat la mare és terrible. Però també ho és "minimitzar la violència masclista, mitigar-la, esmortir-la, camuflar-la amb altres denominacions o provar de justificar-la, perquè permet que els maltractadors no se sentin assenyalats".●

L'exparella d'un condemnat que va canviar de sexe: "Ningú sap la por que vius"

SEVILLA Efe

"Ningú sap la por que es passa", diu en una entrevista amb Efe una veïna de Sevilla que tem tornar a ser agredida per la seva exparella, que es va canviar de sexe i es va

inscriure com a dona al Registre Civil dins arran d'una estratègia que de moment li ha servit per poder continuar assetjant-la i evitar l'ingrés a la presó. En aquesta situació viu la Rosa (nom fictici). La seva exparella i pare dels seus dos fills va ser condemnat a 15 mesos

de presó que encara no ha complert i per la qual ha demanat l'indult al Govern. L'última vegada que la va agredir, afirma la víctima, va ser fa poc més d'un mes. "Quan vaig arribar de treballar era al portal. Va començar amb plantofades i després amb un cop de puny al braç", relata. Dos veïns la van socórrer i van trucar al 112. "La seva intenció era donar-me una puntada de peu i deixar-me al lloc", però en arribar la policia "deia que no se la podia tocar perquè era dona". L'acabava d'agafar pels cabells davant dels veïns.

L'advocat de la dona, José An-

tonio Sires, del bufet penalista sevillà Sires Abogados, explica que ella va trencar la relació fa cinc anys a causa dels maltractaments tant psicològics com físics que va rebre durant una dècada, fets que van ser denunciats als jutjats de violència sobre la dona. El 2014 li van ser concedides a la víctima diverses ordres de protecció davant el seu agressor, que va incomplir en nombroses ocasions, fins que el 2019 va ser condemnat a 15 mesos de presó per un delictes de trencament de condemna i un altre d'amenaça. Ja havia estat 18 mesos a la presó per una condemna

anterior per maltractaments a una altra parella.

L'11 de setembre del 2023, una vegada que aquella condemna va ser ferma, un jutjat en va ordenar l'ingrés immediat a la presó, però de moment l'ha esquivat gràcies a la petició d'indult. A més, poc abans de rebre aquesta sentència, l'agressor va registrar formalment el canvi de sexe. Per aquesta raó, quan la Rosa l'ha denunciat recentment després de l'última agressió, el jutjat de violència de gènere que portava el cas fins llavors s'ha hagut d'inhibir en un d'ordinari.●

Uns 31.400 alumnes catalans no obtenen plaça d'FP, tot i haver marcat deu opcions

Podran aspirar a les vacants en una convocatòria extraordinària el 12 de setembre

CARINA FARRERAS
Barcelona

Obtenir plaça a la primera al cicle formatiu que un espera estudiar cada vegada és més difícil. No pas impossible, però cal treure bona nota. En aquest moment del procés, la xifra de joves sense plaça supera la d'anys anteriors. N'eren uns 20.000 i ara en són 31.404. Aquests són els aspirants a matricular-se a un cicle de formació professional (FP) el curs 2024-2025 que s'han quedat sense plaça.

La nota d'aquests nois no arribava per entrar a cap de les deu opcions a què es van presentar. Són gairebé 15.000 estudiants de cicles de grau superior i, més greu encara per l'edat primerenca, 16.400 de grau mitjà.

Ara els queda optar a un procés extraordinari de preinscripció que s'obrirà el 12 de setembre amb les vacants que hi ha de cicles o centres educatius que ells no han sol·licitat (queden 10.384 places sense cobrir en tot el territori català) i les que alliberin els estudiants que, havent aconseguit un lloc, no es matricularan. Després d'aquest procés, sabran si tenen assignada una plaça a finals de setembre. Així doncs, un gruix important d'alumnes començaran setmanes després que s'hagi iniciat el curs.

El Departament d'Educació i FP, ara en mans dels socialistes, ha informat que la seva prioritat aquest curs serà arribar a acords amb els agents socials per millorar el procediment.

En el procés de preinscripció que es va iniciar a l'abril van sol·licitar una plaça de grau mitjà o grau superior un total de 100.472 estudiants, 14.644 més que l'any anterior. Aquest augment és, en part, previsible pel repunt demogràfic entre les edats de 16 i 18 anys. També és conseqüència de la lluita per l'abandonament escolar, ja que menys estudiants

Una imatge d'arxiu d'estudiants en pràctiques en un institut de Reus

deixen el sistema. I per l'atracció més gran dels joves cap a l'FP.

De la totalitat de preinscripcions de l'abril, de les 100.000 sol·licituds (53.703 de grau mitjà i 46.769 de grau superior) van te-

Si poden entrar en algun centre, començaran a l'octubre, dues setmanes després de l'inici de curs

nir plaça un conjunt de 69.068 estudiants, 37.231 de grau mitjà i 31.837 de grau superior.

D'aquests últims, se'n van poder matricular al juliol 45.200, perquè van entrar a la primera opció. Uns 23.900 s'han de matri-

cular la setmana que ve, entre el 2 i el 6 de setembre, a la plaça que els hagi estat assignada, a partir de la segona i fins a la desena opció de la llista. Si no confirmen el seu interès matriculant-se, alliberaran la plaça, que es convertirà en una vacant.

Els estudiants deixen la plaça perquè canvien d'opinió, ja s'han matriculat en un centre privat del cicle que havien escollit en primer lloc o bé han triat altres opcions formatives, com el batxillerat, en el cas de cicles de grau mitjà, o la universitat, en el de grau superior.

Aquestes vacants (hi solen renunciar uns milers cada any) s'afegeixen a les places que ningú no va voler en l'oferta inicial que va fer l'Administració. Es tracta de titulacions o centres en llocs lluny de les residències dels

alumnes o torns de tarda, menys demanats. Van quedar sense cobrir al juliol prop de 10.400 places (4.838 de grau mitjà i 5.546 de superior).

El 12 de setembre, dia que comença el curs en cicles formatius, surt la llista de vacants. A partir d'aquest dia i fins al dia 16 s'obre un nou torn de preinscripció per als que no van tenir plaça en el procés ordinari (els 31.404 esmentats) i per als ciutadans que no van fer cap preinscripció. En canvi, en queden exclosos els estudiants a qui sí que se'ls va donar una plaça entre les deu sol·licitades de la seva llista.

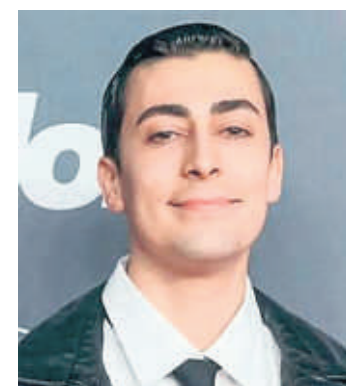
El 25 de setembre sortirà la llista de places assignades, i del 26 al 30 els estudiants es podran matricular. Si queden places per a llavors, podran ser adjudicades a qui les sol·liciti.●

Traslladen a una altra presó l'assassí confès de Mocejón

SUCCESSOS Era un moviment esperat. El jove de 20 anys empresonat la setmana passada com a autor de l'assassinat del nen Mateo, d'11 anys, a Mocejón (Toledo), ha estat canviat de presó. A Juan Francisco se l'ha traslladat des d'Ocaña I a la presó de Segòvia, on hi ha una unitat psiquiàtrica. El jutge ja va demanar en la seva ordre de presó que es busqués una destinació per a aquest reclus adequada a la malaltia mental que pateix. No s'ha d'interpretar aquest moviment, però, com un senyal sobre una possible rebaixa del càstig penal per al presumpte assassí. El seu veritable estat mental no se sabrà fins que es facin els exàmens psiquiàtrics. / Redacció

Denunciat el youtuber que instava a fingir ofegaments

CIUTADANS L'Ajuntament d'Alacant ha denunciat a la Fiscalia el youtuber Nil Ojeda Morales pel repete viral que animava a fingir ofegaments a les platges a canvi de regals de la seva marca de roba. Es demana el tancament de les xarxes socials d'Ojeda per aquest "repte", que va instigar el primer cap de setmana de juliol diversos ofegaments fingits que van activar l'emergència. La simulació de perill és un delictes recollit al Codi Penal.

Nil Ojeda

El tercer dia de recerca de la senderista desapareguda al Nepal acaba sense èxit

J. RICOU Lleida

Els equips de rescat que busquen des de la nit de diumenge els dos catalans desapareguts a la regió de l'Annapurna, al Nepal –dimarts es va localitzar el cadàver d'Eric Soler, veí de Berga–, van continuar durant tot el dia d'ahir els treballs per trobar la companya d'aquest senderista, Mercè Molas, de 31 anys i veïna de Sant Feliu Sasserra. El dia es va acabar sense èxit.

L'operació, centrada en el riu

Bhurungdi, on es va trobar el cos sense vida de l'Eric, s'ha reforçat amb més efectius, i a la zona també s'hi ha desplaçat un equip de bussejadors. Una de les dificultats que s'han trobat els equips de rescat és el fort cabal del riu. Al Nepal és època de monsons i ara baixa molta aigua per les repetides pluges. Un clima que complica, d'altra banda, les rutes per senders com el que seguien l'Eric i la Mercè. Es dona pràcticament per fet que van relliscar –una possibilitat és que patinessin fent fotos de l'espectacular paisatge– o que es

El riu on van desaparèixer

van acostar massa al curs del Bhurungdi, caminant per pedres molles. Les motxilles i part de l'equip de muntanya que portaven van ser trobats al costat d'un salt d'aigua.

Les autoritats del Nepal van informar ahir, d'altra banda, que el cadàver d'Eric Soler, de 36 anys, ja ha estat traslladat a un hospital de Pokhara, al centre del país. Ara s'espera l'arribada dels familiars del muntanyenc per ratificar-ne la identificació i iniciar els tràmits per repatriar el cadàver a Catalunya.

Els mitjans locals sostenen la versió que la parella catalana va emprendre la ruta del circuit de l'Annapurna diumenge al matí amb uns altres senderistes. Però l'Eric i la Mercè s'haurien

endarrerit del grup o pres un altre camí paral·lel a la ruta. Va ser l'última vegada que els van veure amb vida. La següent notícia sobre ells es va saber la nit de diumenge, quan uns habi-

El cadàver de l'Eric, parella de la Mercè, ja ha estat traslladat a Pokhara per ratificar la seva identificació

tants locals van trobar les seves pertinences al costat d'una cascada. Allà hi havia un dels telèfons mòbils. El segon aparell no ha aparegut, cosa que ha propiciat la versió de les fotos.●

Davant la seva imputació, el patró que va envestir el pescador diu que no el va veure

La Guàrdia Civil acusa l'alemany, de 35 anys, d'homicidi i investiga si anava begut

CATI CLADERA / EFE

La potent llanxa continua amarrada i sota precintament policial al port de Porto Cristo

NEKANE D. HERMOSO
Palma

La Guàrdia Civil ha imputat per un delictes d'homicidi imprudent i un altre d'omissió del deure de socors el patró del iot que va envestir una llanxa dividenda al port de cala Bona (Son Servera) i va causar la mort d'una de les persones que l'ocupaven, que en aquell moment estaven pescant calamars. Agents del grup d'homicidis van prendre declaració ahir dimecres a l'home, un ciutadà ale-

many de 35 anys que és fill del propietari de la potent i ràpida embarcació que va provocar el fatal accident.

La declaració de l'home i la seva imputació posterior han tingut lloc gairebé cinc dies després dels fets. La Guàrdia Civil havia pres declaració a diversos testimonis, però fins ara no havia cridat el patró, una circumstància que estava començant a causar un malestar enorme a la localitat de Son Servera, on va tenir lloc la tragèdia. Alguns veïns del municipi havien començat a penjar vídeos i comentaris

a les xarxes socials en què mostaven el seu estupor i indignació pel fet que no haguessin cridat encara els implicats en l'accident.

El patró del iot va comparèixer al matí a les dependències de la Guàrdia Civil, a Palma, en companyia del seu advocat. La primera versió que van apuntar membres de la tripulació és que l'accident va ser fortuït i que ningú no es va adonar que la nau havia envestit la llanxa, de tres metres, en la qual pescaven tres joves. Insisteixen que per això se'n van anar del

El sector nàutic demana més mà dura

■ Els responsables del sector nàutic de les illes també demanen que s'endureixi la legislació després que aquest any s'hagin produït altres incidents amb embarcacions patronejades per turistes. A Formentera, nombrosos velers llogats per turistes van quedar encallats i van xocar amb les roques després del pas d'una forta DANA. Alguns dels turistes van desatendre les advertències que s'acostava un temporal i nou d'ells van haver de ser rescatats d'un d'aquests velers.

També s'ha tingut en compte que algunes de les persones que viatjaven a bord del iot havien posat en perill prèviament banyistes en una zona pròxima d'on va tenir lloc l'accident amb una llanxa auxiliar de l'embarcació.

Els investigadors diuen ara que la principal hipòtesi és que el patró va fugir del port de cala Bona després d'envestir la llanxa i va acabar el seu periple ja de nit al port de Porto Cristo, a Manacor, on continua amarrat i precintat des que es va geolocalitzar l'embarcació. Els agents també sospiten que el patró o algun dels membres de la tripulació podrien haver consumit alcohol, ja que hi ha constància que es va celebrar una festa a bord del iot.

De fet, la Guàrdia Civil disposa de fotografies en què es veu els passatgers del iot a les instal·lacions portuàries de Porto Cristo desfent-se d'ampolles d'alcohol el dia després de l'accident. Afirment que, a aquelles hores, ja sabien que el jove atropellat a la barca havia mort, de manera que els agents creuen que estaven eliminant possibles evidències de la celebració d'una festa a l'embarcació. Fins i tot creuen que el patró del iot podria haver intentat sortir de Mallorca.

El cas l'investigarà a partir d'ara un jutjat de Manacor, que serà l'encarregat de buscar noves proves i prendre declaració als testimonis que fins ara han donat la seva versió a la Guàrdia Civil. El Govern balear ha anunciat que prepara canvis al decret que regula el xàrter nàutic per donar més seguretat al mar, tot i que només disposa de dos inspectors per controlar ports i embarcacions.●

lloc sense auxiliar les víctimes.

Tot i això, malgrat que és la versió que va centrar les primeres hores de la investigació, el testimoni d'altres persones va reorientar el cas, ja que la Guàrdia Civil considera que és altament improbable que els que viatjaven al iot no s'adonessin de l'impacte.

GOURMET LA VANGUARDIA

Ruta per Catalunya

Amb sis denominacions excepcionals

Hello Summer!

REP LA TEVA COMPRA ON ESTIGUIS DE VACANCES

gourmetlavanguardia.com

935 500 105

ACCEDEIXA L'OFERTA

DO CONCA DE BARBERÀ

DO PENEDES

DO PLA DE BAGES

DO TERRA ALTA

DO MONTSANT

SIURANA DE L'EMPORDÀ

ÀNIMA NUA COR VIU
60% ull de llebre i 40% trepat
Domenio-Cellers Domenys

ABELLEROL
100% moscatell de gra menut
Torre del Veguer

ABADAL MATÍS
35% cabernet sauvignon, 35% merlot i 30% mandó
Abadal

NUESTRA SEÑORA DEL PORTAL
100% garnatxa negra
Celler Piñol

PERLAT BLANC
55% garnatxa blanca i 45% macabeu
Cellers Unió

FAISÀ
100% merlot
Vins de Taller

In Memoriam

Recepció d'esqueles | Per telèfon | A través del web

anuncios@godostrategies.com | 902 17 85 85 | 681 06 08 41 | www.lavanguardia.com

Els recordem que l'horari de recepció d'esqueles és fins a les 20.00 hores

ALBERT MILÀ CASANOVA

Ens va deixar el diumenge, 25 d'agost del 2024, a l'edat de 61 anys. La família i els amics el guardarem sempre en el record més dolç.

PARA QUE TU COMPROMISO SOLIDARIO PERDURE ...

900 111 300

http://www.funeralshumanitarios.org

Com a espai, és un
MODERN TANATORI
Com a experiència, és un
RECÉS DE PAU

TRIA EL TANATORI LES CORTS

Proximitat, silenci, aire lliure, amplitud, tecnologia.
Per fer molt més fàcils aquests moments tan difícils.

900 231 132 (24h) | memora.es

Serveis Funeraris de Barcelona

Avui fa un any

Serveis Funeraris de Barcelona

Concepcion Cobo Roig	Juan Carlos Nieto Gil
Genoveva Maria Platero Sanz	Ramon Diago Onofre
José Mariano Lanzarote Vivero	Antonio Barberia Alcazar
Mercedes Garriga Purull	Adela Gómez López
Alberto Castro Bruque	

Llistat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.

SANTIAGO REY FERNÁNDEZ-LATORRE (1938-2024)

President i editor de 'La Voz de Galicia'

Veu de Galícia

CABALAR / EFE

El president i editor de *La Voz de Galicia*, Santiago Rey Fernández-Latorre, va morir ahir als 85 anys a causa d'una malaltia que va deteriorar ràpidament la seva salut els últims dies. Mestre de periodistes i una de les persones més rellevants de la societat gallega, Santiago Rey deixa com a llegat l'etapa de més esplendor de *La Voz de Galicia* i de totes les empreses de la corporació, que va impulsar durant més de seixanta anys.

Mestre de periodistes, deixa com a llegat l'etapa de més esplendor de 'La Voz de Galicia'

Nascut a A Coruña el 31 d'agost del 1938, es va incorporar a les tasques empresarials el 1961 i va accedir a la gerència el 1963, sota la presidència del seu pare, Emilio Rey Romero. Net del fundador del diari, Juan Fernández Latorre, i fill de María Victoria Fernández-Latorre, des de la seva arribada al diari va dedicar tota la seva vida a convertir *La Voz de Galicia* i el seu grup d'empreses en un referent per a Galícia.

Santiago Rey va fixar els objectius de la seva feina a impulsar la galleguitat del diari, fent-ho present a tota la comunitat; a modernitzar-lo, situ-

ant-lo sempre a l'avantguarda tecnològica, i a contribuir activament a la superació de les nombroses dificultats que llavors patia el país, amb una aposta clara per la democràcia, els drets civils i el progrés econòmic i social dels gallegues.

Quan va assumir la gerència, el diari amb prou feines imprimia diversos milers d'exemplars i es difonia fonamentalment a la ciutat on va néixer i a les àrees urbanes més properes. Amb ell al capdavant, es va posar en marxa la creació de les edicions locals per tot Galícia, que van culminar als anys vuitanta i es mantenen actualment amb un model amb informació pròpia, a totes les ciutats i comarques del país.

Juntament amb l'interès per potenciar la informació local, des de molt jove es va proposar també de contribuir a vertebrar la comunitat, amb informació i opinió diàries sobre els problemes i els reptes de la societat gallega.

La seva aposta per la democràcia i pels drets i el reconeixement de Galícia van ser clau els primers anys del seu exercici professional, presidits per un esperit liberal que el va enfrontar al poder establert i li va ocasionar diverses represàlies. Entre aquestes represàlies, diverses multes i amenaces per fer servir el galleg a les seves pàgines i defensar el seu ús normalitzat.

En l'àmbit empresarial, la seva llarga etapa al capdavant de la corporació es va caracteritzar per un esperit netament in-

novador. Si *La Voz de Galicia* havia estat un dels primers diaris d'Europa a introduir les llistes i a promoure l'ús de la fotografia i la infografia moltes dècades abans del desenvolupament tecnològic, durant el seu mandat es va intensificar la renovació molt per davant dels seus competidors.

A finals dels anys setanta va introduir la fotocomposició. Als vuitanta van arribar a la redacció central i a les locals els primers ordinadors, que van extingir els teletips, i va començar el gran desenvolupa-

Amb esperit liberal, va impulsar la galleguitat i la modernitat d'un diari que ja és referència

ment de la multimèdia.

Santiago Rey va crear a Galícia Antena 3 Radio, que seria el germen de Radio Voz, l'institut demoscòpic Sondaxe, l'actual Voz Audiovisual i altres empreses del món de la comunicació. L'any 2000 va crear el web del diari.

Va refundar el 1975 la Biblioteca Gallega. Va ser cofundador i impulsor del premi Fernández Latorre, que ha arribat actualment a la seva edició número 66. El 1998 va crear el Museu Santiago Rey Fernández-Latorre.

REDACCIÓ

Barcelona supera els tres milions de pernoctacions cada mes

Al juliol va registrar 1,2 milions de turistes i consolida l'estada mitjana de tres nits

MANÉ ESPINOSA

Un grup de turistes fa uns dies al passeig de Gràcia; la presència de nord-americans va continuar creixent al juliol

SARA SANS
Barcelona

Barcelona acull una ciutat efímera on cada dia dormen una mica més de 100.000 persones. I aquests habitants flotants dormen una mitjana de tres nits i es renoven cada quatre dies. Són turistes. Segons l'últim informe de l'Ajuntament de Barcelona, aquest juliol els hotels, apartaments turístics i albergs van registrar 1.219.221 clients que van fer més de 3,57 milions de pernoctacions. És la xifra més alta des que hi ha registre a Barcelona, i supera en un 1,1% la xifra rècord del 2019. Les pernoctacions acumulades de gener a juliol també toquen sostre: suposen un 4,5% més que durant el mateix període de l'any passat, i un 5% que durant el que es va acumular el 2019.

Les xifres, recollides a l'informe d'Activitat Turística –elaborat amb les dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)– corroboren la tendència per la

qual advoca el sector turístic de la ciutat i l'Administració: amb menys turistes, incrementar les pernoctacions. Així, l'estada mitjana dels visitants durant el juliol va ser de 2,9 nits i el que es va acumular des del gener es consolida en una mitjana de tres nits per turista. La xifra és lleugerament més baixa que la que es va registrar l'any passat –quan les estades es van prolongar extraordinàriament respecte a l'any anterior–, però estan un 5,1% per sobre de la mitjana del 2019, l'any prepanidèmic quan es van batre tots els rècords.

Com es distribueix aquesta població flotant? Dels una mica més d'1,2 milions de turistes del juliol, 800.195 es van allotjar en hotels fins a sumar 2.132.279 pernoctacions, pràcticament la mateixa xifra que l'any passat.

85,4%

Estrangers. En el global de visitants, els internacionals continuen guanyant pes; són un 4,5% més que el juliol del 2023

Als habitatges d'ús turístic s'hi van allotjar 328.680 turistes, un notable increment del 23,5% respecte al juliol del 2023. Els apartaments turístics acumulen 1,17 milions de pernoctacions (un 9,4% més que l'any passat) i una estada mitjana de 3,6 dies, mentre que l'estada que hi ha als hotels barcelonins és de 2,7 dies. En albergs s'hi

van allotjar 90.346 turistes (un 11,4% més que el juliol del 2023).

La tendència barcelonina, d'estades més llargues, contrasta amb les xifres registrades a Madrid. A la capital espanyola, amb un volum de turistes lleugerament superior durant l'estiu, les pernoctacions en hotels se situen vora els 1,8 milions

(més de 2,1 milions a Barcelona).

Una altra singularitat de la ciutat –només compartida, tot i que a menys escala, amb Palma– és la proporció aclaparadora de turistes internacionals als hotels, que ja suposen el 85,4%, un 4,5% més que el juliol de l'any passat. El mes passat es van allotjar en establiments hotelers 683.748 turistes internacionals (tot i que per sota dels 703.145 del juliol del 2019) i

Cada dia dormen més de 100.000 turistes en hotels, apartaments i albergs de Barcelona

116.447 de nacionals, cosa que suposa una caiguda d'aquest mercat de gairebé el 13% respecte a l'any passat i del 7,2% respecte al 2019.

Pel que fa a la procedència dels turistes estrangers als hotels –no hi ha aquestes xifres disponibles d'apartaments– es consolida el pes creixent dels nord-americans. Al juliol, una altra vegada, els visitants dels Estats Units (146.403) van més que duplicar els que procedien de la Gran Bretanya (65.158) i els francesos (43.680). Al darre se situen Alemanya, Itàlia i, a més distància, el Canadà (amb 16.919 turistes). Al pròxim informe, amb les dades del mes d'agost, podrà començar a avaluar-se amb números l'impacte de la Copa de l'Amèrica als establiments turístics de la ciutat.●

Més creueristes de base i menys d'escala

■ Segons les dades de Ports de l'Estat, a l'acumulat de gener a juny d'aquest any els moviments d'embarcament i desembarcament de creueristes es van incrementar un 13%, mentre que els moviments de creueristes que van fer escala a Barcelona van descendir un lleuger 1%. La tendència es correspon amb la política del port de potenciar l'activitat dels creuers que tenen

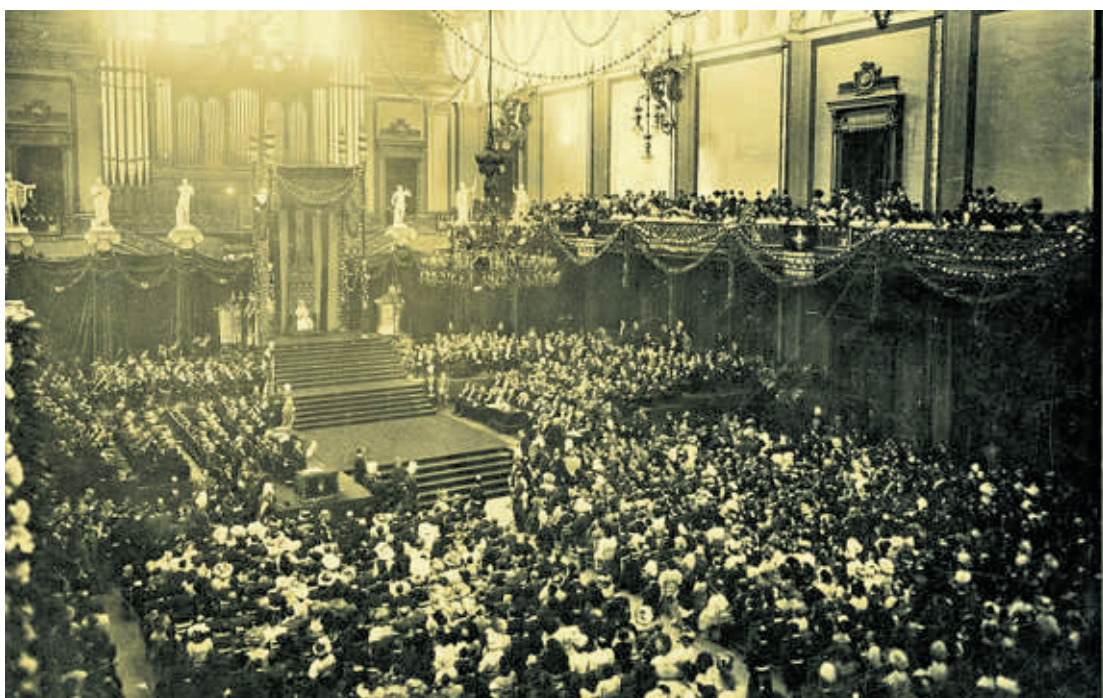
base a la ciutat i disminuir la dels que només hi paren unes hores. Segons aquestes dades, fins al juny van embarcar a Barcelona 401.852 persones i n'hi van desembarcar 393.197 (el 2023 van ser 360.191 i 345.465). La xifra de passatgers en trànsit arriba, segons les dades de Ports de l'Estat, als 667.647 passatgers (en van ser 673.917 el 2023). Al juliol, segons les

últimes dades disponibles, es van registrar 453.184 creueristes al port de Barcelona (lleugerament menys que el juliol de l'any passat, en el qual en van ser 467.607). Tot i això, a l'acumulat de l'any fins al juny sí que es consolida l'increment global del 6% més de creueristes. Com passa cada any, s'espera el pic d'activitat creuerista a l'octubre i el novembre.

L'ÀLBUM

Lluís Permanyer

El palau de Belles Arts va ser engalanat per l'arquitecte Puig i Cadafalch

1908: aniversari solemne dels Jocs Florals

Va ser el 1908 quan es va commemorar el cinquantè aniversari de la restauració dels Jocs Florals. Era una data assenyalada i calia celebrar-ho amb magnificència i amb la solemnitat màxima que mereixia.

Les autoritats es van concentrar a l'Ajuntament per des d'allà encaminar-se en una animada cercavila cap al palau de Belles Arts. L'itinerari era ple de ciutadans que contemplaven la comitiva i que fins i tot s'hi afegien amb il·lusió.

El palau havia estat engalanat amb espectacularitat i depurat gust, no debades la missió havia estat confiada a l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch, que era des del 1902 regidor municipal de la Lliga que presidia Francesc Cambó.

Els Jocs Florals constituïen un acte d'enorme transcendència cultural, no només per ser una contesa de poetes destacats, sinó per enaltir la llengua catalana i per evocar el seu

origen medieval lligat als joglars i al Tribunal, la de Joan I, el seu introductor a Barcelona.

El marc sumptuós d'aquell palau era el mateix que durant l'Exposició Universal del 1888 havia acollit no només tal competició poètica, sinó que l'eminent Marcelino Menéndez y Pelayo havia pronunciat el dis-

Menéndez y Pelayo va dedicar un molt elogiós record al seu gran mestre Milà i Fontanals

curso solemne i en català i davant la reina regent.

En aquest cinquantè aniversari el savi polígraf havia acceptat assistir de nou a la transcendent commemoració i a més tornar a prendre la paraula. L'acte dedicat a enaltir els poetes morts es va celebrar a la Llotja.

Amb autoritat i saviesa va

precisar que va ser Manuel Milà i Fontanals qui va tenir l'encert d'imposar el català com a llengua única dels Jocs. I és que amb el bilingüisme no hauria resistit l'empenta del castellà. Va sentenciar que Catalunya havia assolit així una lírica superior a la de la resta de la Península, un teatre moderníssim pel qual havien entrat a Espanya corrents renovadors, unes novel·les de costums model d'observació, els sòlids estudis lingüístics i tot un moviment de ciències històriques.

Tot el públic es va alçar i li va dedicar un aplaudiment eixordador que semblava que no s'acabava mai. L'emoció era gran.

En aquest context importa posar èmfasi que Menéndez y Pelayo havia incorporat als seus cognoms la preposició copulativa en homenatge de respecte i admiració al gran mestre que havia tingut: Manuel Milà i Fontanals.●

ADOLF MAS / IMATGE CEDIDA PER L'ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA

QUADERN BARCELONÍ

UN CELEBRAT ADEU

El culebrot judicial que durant massa anys han protagonitzat les onze ocelleries convertides en gelateries i tota mena d'ofertes banals per fi s'acabarà. Van fer creure que les seves parades eren històriques, igual que les de les floristes, però no, ja que només daten del 1971 i les llicències van caducar el 2021. La seva reconversió comercial va

passar a ser una competència innoble amb els establiments de les façanes, a més d'enlletgir molt un considerable tram tan sensible del passeig. Si tot això va ser conseqüència de l'error manifest perpetrat per un parell de regidors, a sobre han organitzat recents campanyes de resistència popular sospitosa, com recollida de firmes i exhibició de rètols reivindicatius, tot això

al servei dels seus interessos particulars, a diferència del comptador que va instal·lar Enric Pantaleoni a la façana del Cafè de l'Òpera, al servei del bé de la Rambla. Quan per fi siguin enderrocats aquests vulgars barracons reapareixerà la vistositat de la zona en benefici del passeig més bonic del món, segons va dictaminar el prestigiós descriptor britànic Somerset Maugham.

La Copa de l'Amèrica inicia les eliminatòries mentre els equips ajusten errors

PIERGIORGIO M. SANDRI
Barcelona

És el moment de mostrar les cartes. S'han acabat les proves. Els equips de la Copa de l'Amèrica de vela comencen avui les regates oficials. És l'hora de la veritat. "Això es posa seriós", va dir ahir el regatista anglès sir Ben Ainslie.

Avui comença oficialment el Round Robin, és a dir, la ronda eliminatòria, la Louis Vuitton Cup, que anirà reduint els equips a mesura que avancin els dies i només quedi un. El 8 de setembre caurà el primer. Mentre que el guanyador, a començaments d'octubre, serà qui disputarà la Copa de les Cent Guinees als neozelandesos.

No hi ha un clar favorit. El patró de Nova Zelanda, Peter Burling, va reafirmar que "aquests equips són els més forts de totes les edicions anteriors. El nivell continuarà pujant aquests dies". Ja es va veure a la preliminar la setmana passada: fins i tot els kiwis van perdre un enfrontament amb els nord-americans i els italians de Luna Rossa Prada Pirelli van estar a punt de guanyar la partida a Emirates New Zealand a la regata final. Tot pot passar.

Però el que és curiós és que cadascun dels participants porta amb si alguns dubtes. No és habitual que un esportista d'elit entoni el mea culpa. Ni que des-

reconèixer que "hem fet bones regates, però també en d'altres no hem estat prou bé. Encara estem descobrint els punts forts i febles de cada un. Hem vist que és fàcil que vagi malament". Com va dir el timoner de Luna Rossa Prada Pirelli, James Spithill: "Hem tingut algun problema de fiabilitat, però hi va haver errors a tots els equips i es va notar. Si comets massa errors, seràs castigat per ells".

Un altre element polèmic és que Emirates Team New Zealand presumptament està en una posició d'avantatge. Participarà en les rondes d'eliminació, però sense puntuar. A la

La ronda per triar el desafiador dels neozelandesos s'acabarà a principis d'octubre

Copa de l'Amèrica, segons la tradició, els guanyadors de l'anterior edició esperaven tranquil·lament el desafiador que sorgís de les eliminatòries per entaular la batalla final. Ara els neozelandesos participen en aquesta fase de la contesa sense jugar-s'hi res. Poden observar de prop els seus rivals i tenen un mes més de temps per posar a punt el vaixell. "Només dir-los que estarem molt pendents del

MIQUEL MUÑOZ / SHOOTING

Uns aficionats seguint les regates a la platja del Bogatell

prés de tres anys i mig de preparació encara calgui assumir alguns errors. Però la Copa de l'Amèrica de vela, com es va veure la setmana passada, ha arribat a tal nivell de complexitat que els equips encara estan provant d'entendre què és el que queda per millorar encara.

A la roda de premsa que va tenir lloc ahir, potser amb l'única excepció del neozelandès Peter Burling, els patrons van assumir que hi ha feina per fer. Ben Ainslie, d'Ineos Britannia, tetracampió olímpic, va confessar que van cometre diversos errors, alguns de senzills i rectificables. "Som realistes amb nosaltres mateixos". Tom Slingsby, d'American Magic, va

que els neozelandesos facin", va alertar, amb cara de pocs amics, Jimmy Spithill. "Nosaltres tenim més a aprendre d'ells que no pas ells de nosaltres", va assegurar Ainslie.

A tot això cal afegir el factor meteorològic: a mesura que avancem cap a la tardor, l'onada persistent de la costa barcelonina pot canviar els plans. Com va assenyalar Tom Slingsby de American Magic, a la preliminar els nord-americans es van enfortir amb la mar formada, mentre que els neozelandesos es van portar millor amb mar plana. Les cartes són sobre la taula, però n'hi ha prou amb un cop de vent o una onada per fer-les volar.●

OVERBOOKING

19

Chus del Pino
Tarifa

Al sud del sud, en un indret únic on els vents s'encreuen i castiguen amb força les pinedes que dibuixen el marc d'una finestra amb vista a l'Àfrica, Tarifa (Cadis) s'ofega per la massificació turística. El que era el paradís per a locals, amants de les onades i de la natura, es desdibuixa a cop de borratxeres, brutícia, sorolls constants i un xivarri que a una part dels habitants del centre de la ciutat els resulta gairebé insuportable.

“Aquí no gaudim de l'estiu, més aviat temem l'estiu”, explica Auxiliadora Manzanero, membre de la plataforma ciutadana Somos Tarifa i resident al centre històric del municipi. La ciutat, de 18.621 habitants i que disposa de nombrosos establiments comercials, bars i restaurants, passa a gairebé 40.000 durant els mesos estivals i “hi ha molts problemes. No podem descansar ni de dia ni de nit, perquè se senten crits a qualsevol hora. Ens tanquem a casa, ens aïllem, quan en rea-

BEN WELSH / GETTY

La platja de Los Lances oferia aquest aspecte fa uns dies

El que era el paradís per a locals, amants de les onades i la natura es desdibuixa a cop de borratxeres, brutícia i soroll constant

litat els que han de controlar l'acústica són els bars”. Aquesta veïna explica com alguns visitants acaben la festa en ple carrer amb vòmits o fent servir la via com a lavabo, amb la pudor que això provoca. “El turisme familiar ja no existeix, ara venen joves que fan a Tarifa el que no s'atreveixen a fer als seus pobles”, insisteix. “Em fa pena pel meu poble”, es lamenta, un lloc on “les places jo no són llocs de convivència, sinó espai per a les terrasses dels lo-

cals” que, sovint, es mantenen oberts durant dos mesos fent la caixa amb què sobreviure la resta de l'any. “Al final, ens estan fent fora de les nostres cases”, conclou.

I aquesta “pèrdua d'identitat” fa que els diversos municipis turístics es converteixin en “ciutats insulses” on “no es construeix comunitat”, afirma María José Caballero, responsable de les campanyes de costa de Greenpeace, que explica a aquest diari que els projectes

urbanístics de la zona i la falta de planificació turística posen en veritable risc aquesta joia gaditana reconeguda mundialment per platges tan impressionants com Bolonia i les seves dunes, o Los Lances. “Es pensa que, a més turisme, més diners, però aquesta riquesa no beneficia els ciutadans i acaba desvirtuant un lloc que és únic. Els beneficis a curt termini són molt miops”, insisteix, i lamenta que el turisme està prenent el control a costa del benestar

 Platges de Tarifa

La plataforma ciutadana Somos Tarifa alerta de la pèrdua del turisme familiar

dels habitants. A aquests ingredients s'hi afegeix l'augment del nivell del mar, i és la badia de Cadis uns dels punts més afectats i on l'erosió es menja, segons les dades d'aquesta entitat, dos metres de platja a l'any.

Malgrat els intents de *La Vanguardia* per saber si l'Ajuntament està al corrent de les queixes veïnals i si té algun pla especial per gestionar aquesta situació, no s'ha obtingut cap resposta.●

Polèmic taller d'elaboració de còctels molotov a Granollers

Els Mossos han obert diligències per un possible delictes d'odi

LORENA FERRO
Barcelona

La festa major de Granollers (Vallès Oriental), que se celebra des del 24 d'agost fins a l'1 de setembre, ha començat amb polèmica després que part d'una de les colles organitzadores, la dels Blaus, hagi programat i realitzat un taller de còctels molotov per ser llançats contra un agent de la policia de cartró. Després de l'enrenou generat, l'agrupació ha demanat disculpes per “la interpretació” d'un acte lúdic que no volia “incitar a la violència”. L'Ajuntament de la localitat ha rebutjat un taller del qual assegura que no coneixia el contingut i s'ha afanyat a mostrar el seu suport als cossos de seguretat. Els Mossos han obert diligències i podrien investigar el cas per un possible delictes d'odi.

El polèmic taller, organitzat per Blaucops, un dels grups de la Colla dels Blaus, estava previst, segons consta al programa d'actes, per a aquest dimarts a partir

LV

Uns menors llançant artefactes ficticis a Granollers

de les 19.30 hores a la plaça de Can Trullàs de la localitat catalana sota el nom de *Practiquem tècniques aplicades de guerrilla urbana. Introducció a les principals eines tecnicotàctiques per a una estratègia subversiva*. La proposta convidava a simular la fabricació d'un còctel molotov i instruïa sobre com llançar-lo a un agent o

com fer una barricada. Es va arribar a fer, tal com es pot veure en vídeos que corren per les xarxes socials i en els quals hi ha menors llançant simulacres de còctels molotov cap a un ninot que feia d'agent policial.

Les imatges del taller han explotat en forma d'indignació entre els cossos policials. Els Mos-

sos d'Esquadra han obert diligències i podrien investigar els fets com un possible delictes d'odi, han confirmat fonts policials a aquest mitjà. El sindicat policial SAP-FEPOL ha qualificat les imatges de “lamentables”. L'agrupació ha demanat disculpes i ha assegurat que no es va voler incitar a la violència. Per la seva banda, l'Associació Professional de Comandaments de la Policia de Catalunya ha qualificat de “deplorables” els fets i ha assegurat en un comunicat que no “se'ns acut cap altra interpretació possible amb l'objectiu d'una activitat tan desafortunada”. L'escrit assegura comprendre que “a la gent no li agradi la policia i ho ma-

Els organitzadors al·leguen que no volien incitar a la violència i l'Ajuntament que no estava al cas del taller

nifesti de diferents maneres”, però no entén que l'esmentada activitat hagi estat admesa per l'Ajuntament, ja que estava inclosa al programa i “molt clarament descrita”. El Consistori ha expressat el seu “suport” als cossos de seguretat, a més de manifestar el “rebuig” per un taller el contingut del qual no coneixien.●

Roben el rellotge a punta de ganivet a un patró de la Copa

MAYKA NAVARRO
Barcelona

Ben Ainslie, de 47 anys, i tota una institució en el món de les regates, ha estat l'última víctima rellevant coneguda d'un robatori amb violència a la ciutat de Barcelona. L'únic patró de la Copa de l'Amèrica de vela que combina el rol de gestor d'equip amb el de navegant i líder de l'Ineos Britannia, l'embarcació del Regne Unit, va ser assaltat dissabte a la nit per un grup de quatre persones que el van amenaçar amb un ganivet per prendre-li el rellotge, un Rolex valorat en uns 20.000 euros, segons va explicar ell mateix dilluns a l'oficina d'atenció al ciutadà, l'oficina de denúncies que els Mossos d'Esquadra tenen habilitada al recinte de les regates. El grup Titani, especialitzat en aquestes investigacions, ha assumit el cas.●

Competència a les tardes Suárez i Muñoz-Escassi, col·laboradors televisius

Després d'anys junts, Álvaro Muñoz-Escassi i María José Suárez han protagonitzat la ruptura de l'estiu. Ara l'exparella es farà la competència en televisió, ja que l'ex-miss serà col·laboradora del magazine *Y ahora Sonsoles* i el genet de *Tardear*.

Peces i l'icònic sofà Subhasten objectes de la sèrie 'Friends' en el seu aniversari

Amb motiu del 30è aniversari de *Friends*, la casa de subhastes Julien's Auction ha anunciat una subhasta el 23 de setembre d'articles destacats apareguts a la sèrie, com ara peces dels personatges i una rèplica del famós sofà taronja.

ISABEL CLARÓS

Barcelona

Daniel Sancho, el protagonista del dia, no és l'únic famós o fill de famosos (el seu pare és l'actor Rodolfo Sancho) que ha passat pel dur tràngol de la presó. La llista dels personatges coneguts que han estat entre reixes és molt més llarga del que podria imaginar-se i les causes han estat molt diverses.

Aquest abril va morir de càncer OJ Simpson. L'exjugador de futbol americà i després actor estava en llibertat condicional des del 2017. El 1995 va ser declarat no culpable de les morts de la seva exdona Nicole Brown i del seu amic en un dels judicis més mediàtics que es recorden, però el 1997 un tribunal civil el va declarar responsable de les dues morts.

El gener del 2024, el sud-africà Oscar Pistorius, heroi dels Jocs de Londres 2012, per haver estat el primer atleta que competia amb les dues cames amputades, va sortir en llibertat condicional de la presó on havia ingressat el setembre del 2014 per haver matat la seva nòvia Reeva Steenkamp, de quatre trets.

Marlon Brando, igual que Rodolfo Sancho, va haver de passar pel dur tràngol de veure el seu fill a la presó. El maig del 1990, Christian Brando va matar d'un tret el nòvio de la seva germana Cheyenne, embarassada d'ell, perquè ella li va confessar que l'havia maltractat. Va ser sentenciat a cinc anys de presó per homicidi involuntari i va morir de pneumònia el 2008. En Cameron, el fill de l'actor Michael Douglas, del seu primer matrimoni, va estar set anys entre reixes per possessió d'heroïna i distribució d'altres substàncies, incloent-hi metanfetamines, de manera que li van caure cinc anys i després dos més quan es va descobrir que traficava amb droga a dins de la presó. En va sortir el 2016 per bon comportament.

Entre el 1996 i el 2001 Robert Downey jr. va passar diversos períodes entre reixes per possessió i consum de drogues. També l'actor Tim Allen va estar dos anys a la presó per tràfic de drogues. El 2004, Macaulay Culkin va passar uns mesos a la presó per possessió de marihuana. I Lindsay Lohan va ser condemnada a 90 dies entre reixes després que violés la llibertat condicional per haver conduït sota els efectes de l'alcohol.

El 2007 el ballaor Farruquito va entrar a la presó condemnat a tres anys per haver provocat la mort d'un vianant quan conduïa un cotxe a gran velocitat sense

carnet i també per omissió de socors. José Ortega Cano va provocar un accident de trànsit el 2011 en què va morir Carlos Parra, el conductor del vehicle amb què va xocar. El torero va ser condemnat el 2014 a dos anys i sis mesos de presó per homicidi imprudent i conducció temerària. Aquell mateix any, el seu fill José Fernando va passar quatre mesos a la presó després de ser condemnat per robatori amb violèn-

cia i pertinença a un grup criminal. Per les seves contínues addiccions, des del 2017 està ingressat en un centre psiquiàtric.

El productor de cinema Harvey Weinstein i l'actor Bill Cosby són actualment a la presó per abusos sexuals. El futbolista brasiler Dani Alves es troba des del març en llibertat condicional després d'haver estat condemnat a quatre anys i sis mesos de presó per una violació

comesa el desembre del 2022.

La cantant Isabel Pantoja va entrar a la presó el 2016 condemnada a dos anys per haver blanquejat diners obtinguts de manera il·lícita per l'excalde de Marbella, Julián Muñoz, que també era la seva parella. Va passar un any i mig entre reixes. També l'actor Wesley Snipes va passar dos anys i mig a la presó per haver evadit impostos. Va sortir en llibertat el 2013.

Va ser molt sonat el cas de l'actriu Felicity Huffman, que el 2019 va ser condemnada a catorze dies de presó després d'haver estat sentenciada per pagar un suborn de 15.000 dòlars perquè la seva filla fos admesa en una universitat d'elit. L'actriu Lori Loughlin va passar dos mesos a la presó per haver pagat mig milió de dòlars en suposades "donacions legítimes" perquè les seves dues filles fossin també

Famosos que han viscut entre reixes

Daniel Sancho

El dia de la seva detenció a Tailàndia per la mort d'Edwin Arrieta (a dalt a l'esquerra)

Oscar Pistorius

L'atleta sud-africà ha passat deu anys a la presó per matar la seva xicota (a dalt centre)

Isabel Pantoja

La cantant sortint de la presó el març del 2016, després d'un any i mig (a baix esquerra)

Felicity Huffman

L'actriu hi va passar 14 dies per subornar a una universitat (esquerra)

Christian Brando

Hi va passar cinc anys per homicidi involuntari (a dalt centre)

José Ortega Cano

Va provocar un accident i va morir un home (a dalt dreta)

Lindsay Lohan

Tres mesos per haver-se saltat la condicional (dreta)

Distanciades
Isa Pantoja, cansada de les insolències de la seva mare

La filla d’Isabel Pantoja ha declarat a *Lecturas* que viu la seva vida sense pensar en la seva mare perquè “ella tampoc ho fa amb mi. Si se’n preocupés, em parlaria”. Però reconeix que li dolen els gestos d’afecte de la cançonetista envers la seva cosina Anabel.

SANTORAL

Martiri de Joan Baptista Degollat, Mederic, Sabina de Roma, Adelf de Metz, Basília, Niceas, Pau, Verònica, Eutimi, Andreu, Sebus

ANIVERSARIS

32

Elena Rivera
actriu

26

Bizarrap
productor musical

49

Juan Diego Botto
actor

61

Belinda Washington
actriu

31

Liam Payne
cantant

admeses a la universitat.

Però hi han hagut més famosos que han viscut en primera persona què és ser entre reixes: Rafael Amargo, Carlo Constanza, Paul McCartney, Al Pacino, Nick Nolte, Mark Whalberg, Russell Crowe, Jane Fonda, Shia LaBeouf, Gary Dourdan, Chuck Berry, Joselino, José El Francés, Will Smith, Pepe Sancho o Matthew McConaughey, entre d’altres.●

Als noranta, el fill de Marlon Brando va passar cinc anys a la presó per matar el nòvio de la seva germana

Jeremy Allen White torna a despullar-se per a Calvin Klein

L’actor Jeremy Allen White torna a posar per a Calvin Klein en el segon lliurament de la campanya tardor/hivern de la firma. Al costat d’una piscina i a l’asolellada ciutat de Los Angeles, el director Mert Alas mostra la versió més despreocupada i rockera del protagonista de *The bear* amb els nous bàsics de la marca, com els calçotets Modern Cotton Air, i texans de tall slim fit. “L’estètica de Calvin Klein sempre ha estat atemporal, i ha estat genial tornar amb tot l’equip creatiu per a aquesta nova campanya”, va explicar l’artista, que aviat es convertirà en Bruce Springsteen al biopic *Deliver me from nowhere*.

LV

Comiat a Caritina Goyanes a Madrid

La filla de Cari Lapique va ser enterrada ahir al costat del seu pare, Carlos Goyanes

REDACCIÓ Barcelona

La família de Caritina Goyanes, morta dilluns d’un infart de miocardi als 46 anys, va voler que les restes mortals de l’empresària fossin vetllades també al tanatori de La Paz-Tres Cantos de Madrid ahir abans del seu enterrament. El fèretre havia estat traslladat dimarts després d’un respons al tanatori del municipi malagueny de San Pedro de Alcàntara, on va ser dilluns i dimarts.

Antonio Matos, vidu de Caritina, i Cari Lapique i Carla Goyanes, mare i germana petita, respectivament, arribaven amb pocs minuts de diferència al voltant de les onze del matí a La Paz, on van rebre el suport d’amics i familiars, entre ells moltes cares conegudes que no van tenir l’oportunitat d’acomadar-se de Caritina a Màlaga.

Cari Lapique, que va perdre el 7 d’agost el seu marit, Carlos Goyanes, va decidir que tots dos descansessin junts al panteó familiar del cementiri de San Isidro. Per la seva banda, Carla la va voler acomiadar amb una emotiva carta oberta: “Te n’has anat massa aviat i plena de plans i il·lusions”, va escriure a Instagram.

“Encara no em crec que ja no parlarem més, ni ens abraça-

SERGIO R MORENO / GTRES

Família i amics

Isabel Preysler, arribada de les seves vacances a Miami, i Tama-

ra Falcó i Íñigo Onieva, procedents de Soto-grande, en el comiat a Caritina Goyanes

rem, ni ens consolar, ni gaudirem de més de la vida juntes amb els nostres fills. No més rialles, no més discussions, no més balls, no més viatges, no més aniversari. Eres única i irrepetible, la més generosa, divertida, treballadora, gaudidora, amb una fe que sempre he envejat i t’ha fet ser molt feliç els últims anys de la teva vida”, va afegir.

Entre els familiars i amics que van voler donar suport a la família al tanatori madrileny hi havia Myriam Lapique (tia de la difunta), Isabel Preysler (arribada de fa poc de les seves vacances a Miami), Tamara Falcó, Eugenia Martínez de Irujo, Alessandra de Osma, Núria González, Alejandra de Rojas, Isabelle Junot, Elena Cué, Alberto Cortina, Pepe Barroso, Íñigo Onieva, Colate Vallejo-Nágera, Sara Carbonero, Ariadne Artiles, Emiliano Suárez, Fran Rivera, Nieves Álvarez, Ana Rosa Quintana o el pare Àngel.

Caritina Goyanes va néixer el

10 de novembre del 1977 a la clínica de la Concepción de Madrid sent la primera filla del matrimoni format per l’empresari i productor Carlos Goyanes (exmarit de Pepa Flores) i la famosa Cari Lapique. Es va criar envoltada de focus per la popularitat dels seus pares, tot i que sempre va mantenir un perfil discret en la premsa.

L’estiu del 2008 Caritina es va casar a Eivissa amb Antonio Matos en una celebració que en què va haver uns 500 convidats i va aparèixer a la portada de la revista *¡Hola!*. Junts van tenir dos fills: en Pedro, de 13 anys, i la Cari, de 10.

Va estudiar Dret, però uns després va canviar de rumb i va decidir establir la seva pròpia empresa d’hostaleria, Sixsens, un servei de càtering per a casaments, celebracions privades o comandes en línia.

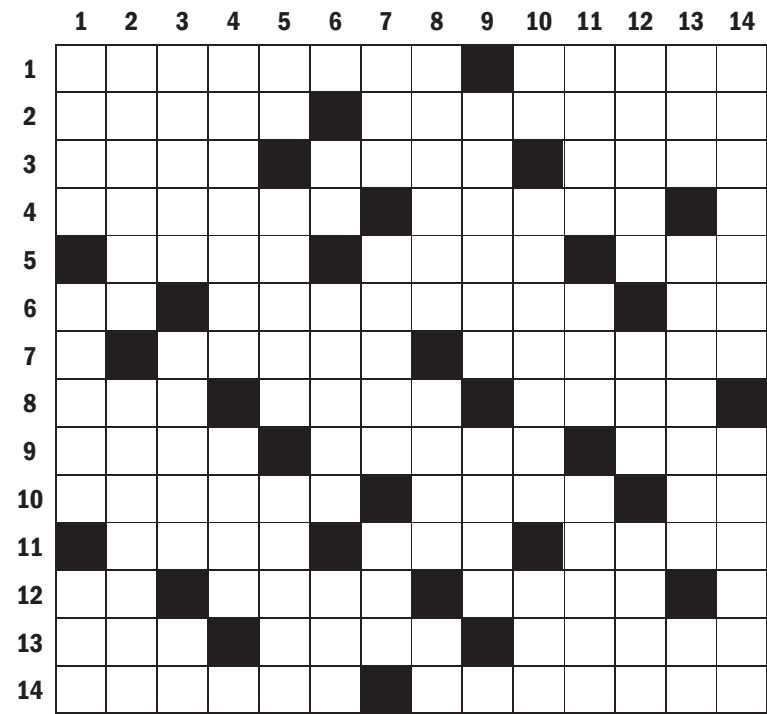
Després de dies de malestar, dilluns, dia de la seva mort, Caritina es va trobar indisposta a primera hora de la tarda durant les seves vacances a Marbella. Tot i que va ser traslladada a l’hospital d’Estepona pel seu marit, els metges no van poder fer res per salvar-li la vida. L’última vegada que va ser vista en públic va ser el 8 d’agost a l’enterrament del seu pare a la capella de la Inmaculada Concepción de Marbella.●

ELS MOTS ENCREUATS Màrius Serra

Núm. 12371

ELS 8 ERRORS

Original publicat a La Vanguardia entre 1982 i 1999

HORIZONTALS 1. Envoltares un fardell amb un cordill perquè no es pugui desfer. Tocava vores. **2.** Establiment on juguen els de casa. Poemes transformats en melodia. **3.** Petita contribució a una causa vagament relacionada amb la reproducció. Agafa una malaltia que l'afebleix molt. Tanco un rellotge anglès. **4.** Safata plena d'exquisideses que se sol rifar. Gens religiós. Símbol del conductor novell. **5.** La reina de l'escaquer. Causà una picor molt viva. Tapa el fòsfor perquè no es vegi. **6.** La teva. Belar com les cabres. Front Nacional. **7.** Al bell mig del

cel. Crit estrident. Copsat. **8.** Moneda o camí. Obligació a la pena que correspon al pecat fins i tot després de perdonat. Estació de servei al bell mig del desert. **9.** Empresonat. Mil com aquests fan un quilo. S'ajusta al que ve. **10.** Al voltant. Abrigalls de plomes com els que porten les vedets. El prefix dels divorcistes. **11.** Període que és com una excepció enmig del desordre. En un cert sentit, la lletra grega de l'escola catalana. Sàlvia romana. **12.** Sempre va per damunt dels reis. Les sisenes de l'alfabet tenen una presència important a la Bíblia. Aconsegueix.

Milla peninsular. **13.** Precipitació sòlida. Ho situa dins del calendari. Professional de la mort. **14.** Sorprengui fortament. Poal o ferrada, segons on.

VERTICALS 1. L'antagonista de la Caputxeta ho és també dels tres porquets. Hidrocarbur molt present als olis essencials i a les oleoresines. Es dirigí. **2.** Proveïda de lobus. Aquestes tenen arnes. **3.** En tenen els programes informàtics i les esglésies ortodoxes. Pot ser un coàgul o una bufetada. Do arcaic. **4.** Portador de tàlem. El que fa vi. Ens cal per respirar. **5.** En Capone. No aixecar ni un pam de terra amb aquest capicua. Sortejar. **6.** Res no és. Gall tot escuat. Acosto els dos extrems d'una cosa flexible, tot corbant-la. Hi edifica però no s'hi fica. **7.** Tema laic. Construcció castellera del dotze d'octubre. Ho faci servir. **8.** Submergiré. Conversa a la mastaba. Plata. **9.** Corda d'esparg d'un cert gruix. Dues rodes i una xifra variable segons la cilindrada. As. **10.** Tants romans com dàlmates. Pietosa. No vocalitza quan diu que parla bable, entre altres coses perquè la llengua es diu asturià i no en sap. **11.** El matà. Rere Augusto i davant Bastos va novel·lar el Supremo al Paraguai. Fonament d'una paret on s'emmiralla el pòtol. **12.** Sanitat. Es cansa de tenir gos. No el deixa marxar a la televisió italiana. **13.** L'Hiro perd una muda. Depilem rostres. Dues de l'eixida que mostren un gran somriure tipogràfic. **14.** Estellant els troncs. Els permetia esquivar una tasca.

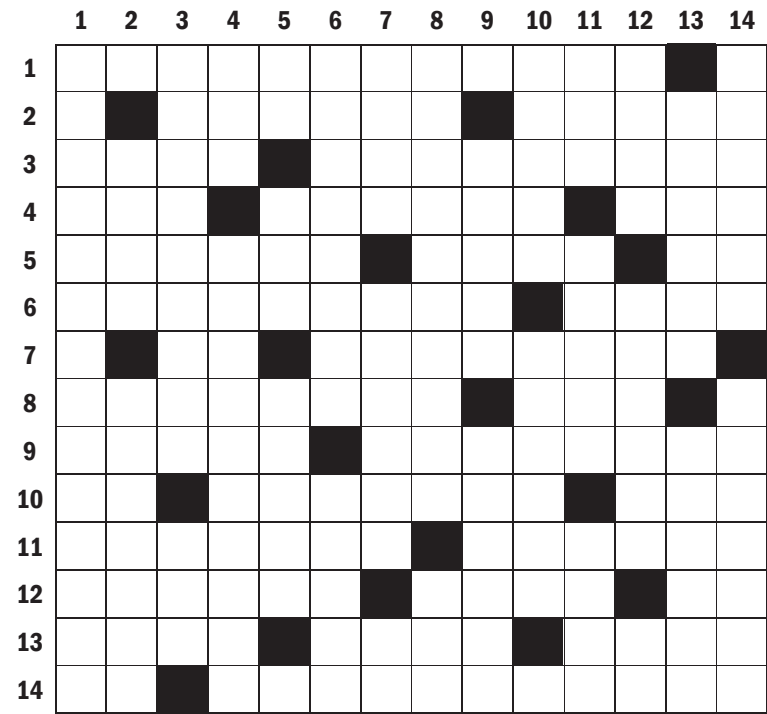
Acceptes el repte?

Juga ara a EntrenaMents

CRUCIGRAMA Fortuny

Núm. 13826

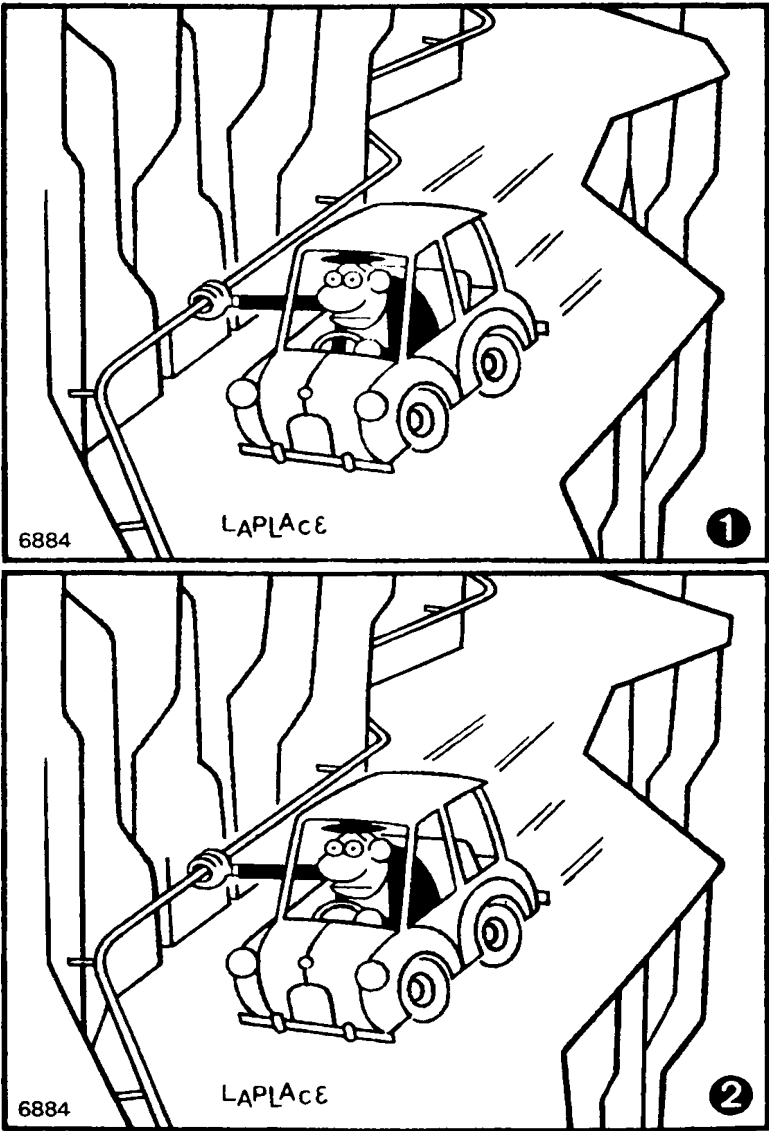

HORIZONTALS 1. Lo pisoteamos para que no se vean las pisadas. Está en pie. **2.** Centro de salud. Estado unido. Áspero, brusco, desagradable. **3.** Organización que está en retroceso. Pez marino de color gris parduzco al que algunos llaman simplemente rata (tres palabras). **4.** Violento que tiene prisa. Necesita una buena hidratación. Cuando es contable lo llaman ejercicio. **5.** Pueblo de la Selva que tiene reminiscencias británicas. Aunque sea de agua, se deja masticar. Nunca lleva su espada envainada. **6.** Disminuir la densidad gaseosa. Lo doy solo. **7.** Hace sudar. Atraer sin rozar. Tiene la sesera furiosamente revuelta. **8.** Es madera trabajada primorosamente. Iba de cráneo.

Sale dos veces con facilidad. **9.** Aplaudiré la pirueta del alero. Invadirá al estilo americano para solucionar el rompecabezas. **10.** En francés tienen el mismo sentido. Mujer que lo hace como un caballero. Barrio de Setúbal. **11.** Permite aprovechar la fuerza de la corriente para hacer una corriente de fuerza. Y sin embargo, puede tener mucha vista. **12.** El rey de los caballeros supo camuflar la rotura. Humor enfermizo. Están en fila. **13.** Armar un enredo. Minifalda clásica. Alicantina que produce muchos zapatos. **14.** Ponen fin al estigma. ¿Amor pensado y desenfrenado?: no hay nada superior. **VERTICALES 1.** Mal pasar el valle a trancas y barrancas, y sorprendentemente que-

dar el primero (tres palabras que terminan en la última fila). **2.** Está en cinta. La Turner. Podría aspirar a ser oída. **3.** Varias letras cruzadas que caben en una sola casilla. Poco más de media pinta. **4.** Prefijo prefabricado. Arte ritual que, bien maquillado, hace correr ríos de tinta. **5.** Salen por pies. Reflujo pobre. Imitar a los galeotes. Tiene dos buenos picos. **6.** Es capaz de hacer daño y lleva el iva incluido. Apunta y marca. **7.** So-ba de una manera serpenteante. Ayuda a separar el grano de la paja. Están en uso. **8.** Lo encontramos cuando bajamos por el árbol. Una noche de locura en Picamoixons. **9.** Una que tiene razón. Da la vuelta a la manzana. Incapaz de hacer daño, tampoco hace ningún bien. **10.** Detecta la presencia de cuerpos extraños. Incisivo piel roja de la Montañas Rocosas. Cabeza de puente. **11.** El quid del proceso. Galicismo que sirve de coartada. Símbolo del poder de la realeza egipcia. **12.** Unidad mínima de significado. Un loco hace ciento al hablar de la raza ter-giversando su sentido. Dos gotas de caldo. **13.** Ha recibido maltratos. Dio cobijo a la flota griega en dirección a Troya, pero a Ifigenia no le sentó muy bien. **14.** Sus agujeros son finitos. Poner los palos necesarios para aguantar las velas.

En el dibuix de dalt hi ha vuit diferències respecte al dibuix de baix

SOLUCIONS

MOTS ENCREUATS ANTERIORS

I	D	E	E	M	L	L	A	N	E	R	I
N	U	P	C	I	A	L	C	A	N	A	L
U	C	I	E	T	I	L	I	D	E	I	S
N	A	D	A	L	A	L	A	X	A	C	E
D	R	E	N	I	R	E	F	O	R	G	I
E	M	U	C	I	V	O	R	C	E	N	S
U	T	I	L	D	I	N	O	U	L	A	O
R	A	L	L	O	A	N	T	R	E	R	
R	O	A	L	L	A	T	R	I	A	R	
E	N	T	R	O	T	I	S	I	C	I	C
B	E	R	M	O	I	X	C	A	O	B	A
A	M	I	C	L	A	B	I	L	T	A	L
T	A	S	P	I	D	R	E	M	U	L	L
I	N	S	T	A	A	D	O	S	S	A	D

CRUCIGRAMA ANTERIOR

M	O	N	U	M	E	N	T	O	A	R	P	A
E	E	R	U	P	C	I	O	N	U	A	B	
T	O	N	R	O	Z	O	O	L	I	T	O	
E	D	G	A	R	C	I	O	R	A	N	R	
O	I	L	I	S	L	A	A	R	B	T		
R	O	C	A	R	I	N	A	G	U	L	A	
O	S	T	A	A	M	O	S	T	A	Z	A	R
L	I	O	N	E	S	A	T	I	R	O	N	
O	T	N	O	T	T	O	R	O	S	C	Q	
G	U	R	I	V	E	R	A	E	E	U	U	
O	A	R	L	I	R	I	C	A	U	R	O	
R	E	P	I	P	I	A	M	A	R	A	R	
E	S	A	L	C	O	R	N	A	T	O	U	
P	E	L	E	A	R	S	E	N	E	S	O	M

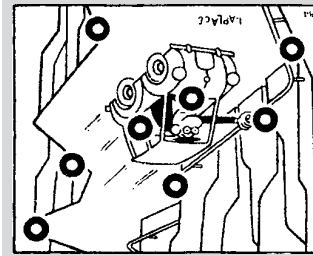
PROBLEMA D'ESCACS ANTERIOR

1. ♖xf6! gxf6 2. ♖g4+ [o 2. ♖h5] 2... ♜h8 [porta al mateix lloc 2... ♜h7 3. ♖f5+ ♜g7 4. ♖e3 ♖e7 5. ♖g3+ ♜h8 6. ♖h5 ♜h7 7. ♜e3, etc.] 3. ♖h5 ♜g7 4. ♖e3 ♖e7 5. ♖g3+ ♜h7 6. ♜e3 f5 7. ♖g7+! ♜xg7 8. ♜xf5+ ♜f6 9. ♖xh6+ [9... ♜xf5 10. g4+ ♜e4 11. ♖e3#] 1-0

JEROGLÍFIC ANTERIOR

CADA GOTA EN VAL MIL

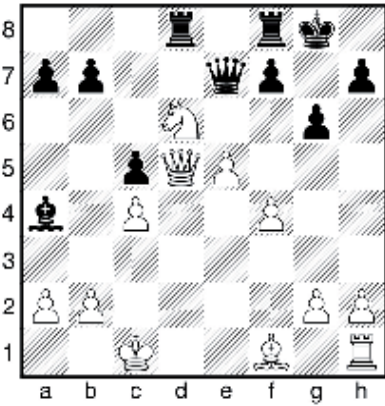
ELS 8 ERRORS

ESCACS Miguel Illescas

Núm 6827

DIFICULTAT BAIXA, DE 3 A 15 MINUTS

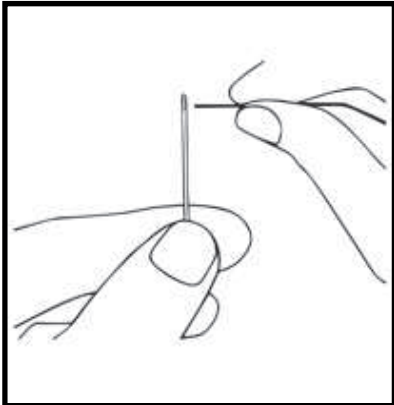
NEGRES JUGUEN I GUANYEN

Estrada – Gligoric (1962). L'enorme cavall en d6, recolzat pel peó a e5, suposaria compensació per la pèrdua de la qualitat (torre per cavall). Però l'alegria va durar poc al blanc ja que el seu experimentat oponent va saber treure partit de l'avantatge de desenvolupament, aprofitant la felicitat conjuntura de la presència de l'alfil negre a la casella a4, des d'on controla c2 i d1.

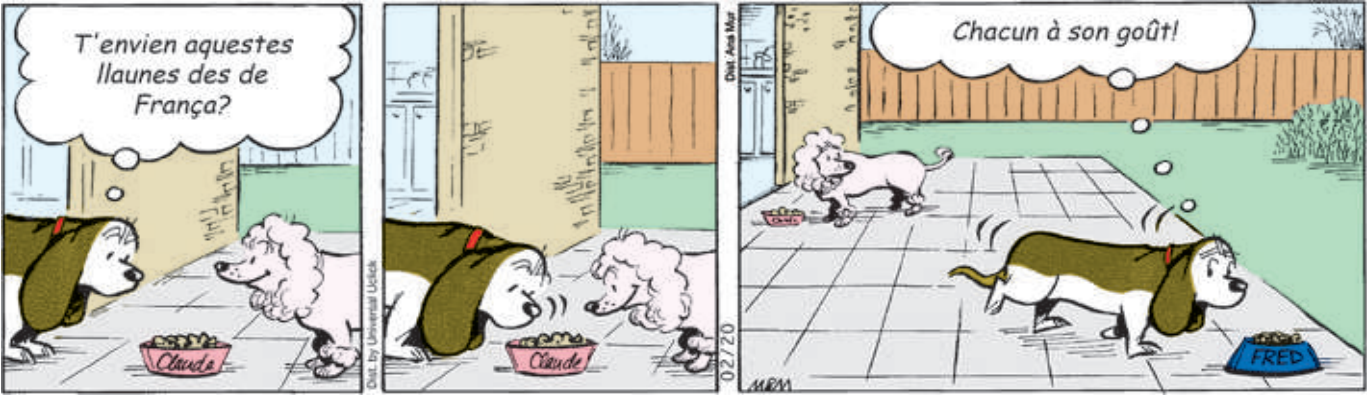
Informació proporcionada per www.ajedrez21.com

JEROGLÍFIC

Ja sabem el que hem de ferm, ara hem de...

FRED BASSET Alex Graham

SUDOKU

© 2006 Knight Features. Distribuït per Universal Press Syndicate. Tots els drets reservats

FÀCIL

		5				8		
2				4				3
	1		6		7		9	
8		9				1		2
			3		8			
5		4				6		7
	7		5		2		6	
3				1				9
		1				3		

INTERMEDI

					8		6	
			3	6				4
		8	4		9			
	7	2				3		6
	4						9	
1		5				8	2	
			7		5	1		
9				3	4			
	1		8					

DIFÍCIL

5	4				6			2
8				3		6	1	
							7	
			7					3
	5			2			4	
9					1			
	2							
	1	3		5				9
7			8				6	1

COM S'HI JUGA: Completeu el tauler (subdividit en nou quadrats) de 81 caselles (disposades en 9 fileres i 9 columnes) omplint les cel·les buides amb un número de l'1 al 9, sense repetir cap número en la mateixa filera, ni en la mateixa columna ni en cada quadrat

SOLUCIONS D'AHIR

FÀCIL

9	1	7	2	3	6	5	8	4
3	4	6	5	7	8	2	1	9
8	5	2	9	4	1	3	6	7
6	9	8	3	5	2	7	4	1
4	3	5	1	6	7	9	2	8
7	2	1	8	9	4	6	5	3
1	8	3	7	2	5	4	9	6
2	6	9	4	8	3	1	7	5
5	7	4	6	1	9	8	3	2

INTERMEDI

9	4	6	8	1	2	5	3	7
8	3	7	4	6	5	2	9	1
1	5	2	7	9	3	6	8	4
2	6	3	1	4	8	9	7	5
5	7	1	9	3	6	4	2	8
4	9	8	5	2	7	1	6	3
6	2	5	3	7	1	8	4	9
3	8	4	6	5	9	7	1	2
7	1	9	2	8	4	3	5	6

DIFÍCIL

5	7	4	9	8	2	1	6	3
9	2	3	1	4	6	5	8	7
1	8	6	5	3	7	4	2	9
4	5	1	7	2	3	8	9	6
3	6	2	4	9	8	7	5	1
8	9	7	6	1	5	3	4	2
7	1	9	2	5	4	6	3	8
2	3	5	8	6	1	9	7	4
6	4	8	3	7	9	2	1	5

Juga ara a

EntrenaMents

ASTROLOGIA

Blanca Herrero

- Àries**

21 de març al 19 d'abril

Podreu complir alguns objectius petits a la vida, malgrat els obstacles; tindreu energia psíquica i un encant especial.
- Taure**

20 d'abril al 20 de maig

Us sentireu en plenitud i tot el que us envolti us semblarà harmoniós; potser hauríeu de pensar una mica més sobre el futur.
- Bessons**

21 de maig al 20 de juny

Tindreu un bon domini del llenguatge i la comprensió, per això les vostres relacions seran enriquidores i fluides.
- Cranc**

21 de juny al 22 de juliol

Comença una temporada financera estable: gaudireu del benestar, la felicitat i l'harmonia interna.
- Lleó**

23 de juliol al 22 d'agost

Potser establireu una preocupació excessiva per les qüestions de la professió, però haureu d'insistir per avançar.
- Verge**

23 d'agost al 22 de setembre

Potser tindreu unes ganes enormes de canviar tot el que no us agrada; bona jornada laboral.
- Balança**

23 de setembre al 22 d'octubre

La vostra personalitat serà molt atractiva per a algunes persones; aprofiteu la creativitat per pensar en el futur.
- Escorpió**

23 d'octubre al 21 de novembre

La fortuna us podria anar a favor, sempre que domineu l'ambició; si sou generosos, rebreu el mateix.
- Sagitari**

22 de novembre al 21 de desembre

Us atrauran els temes relacionats amb l'espiritualitat, i potser us vindrà de gust fer alguna cosa per als altres; gran generositat.
- Capricorn**

22 de desembre al 20 de gener

Dia molt actiu a la feina, hauríeu d'aprofitar l'habilitat en les finances; les relacions laborals seran profitoses.
- Aquari**

21 de gener al 19 de febrer

Tindreu molta inspiració i fantasia, a més de bon sentit lògic i pràctic; tot plegat us servirà per acostar-vos als objectius.
- Peixos**

20 de febrer al 20 de març

La vostra creativitat serà activa i la podreu fer servir per emprendre nous projectes per al futur; el sisè sentit serà brillant.

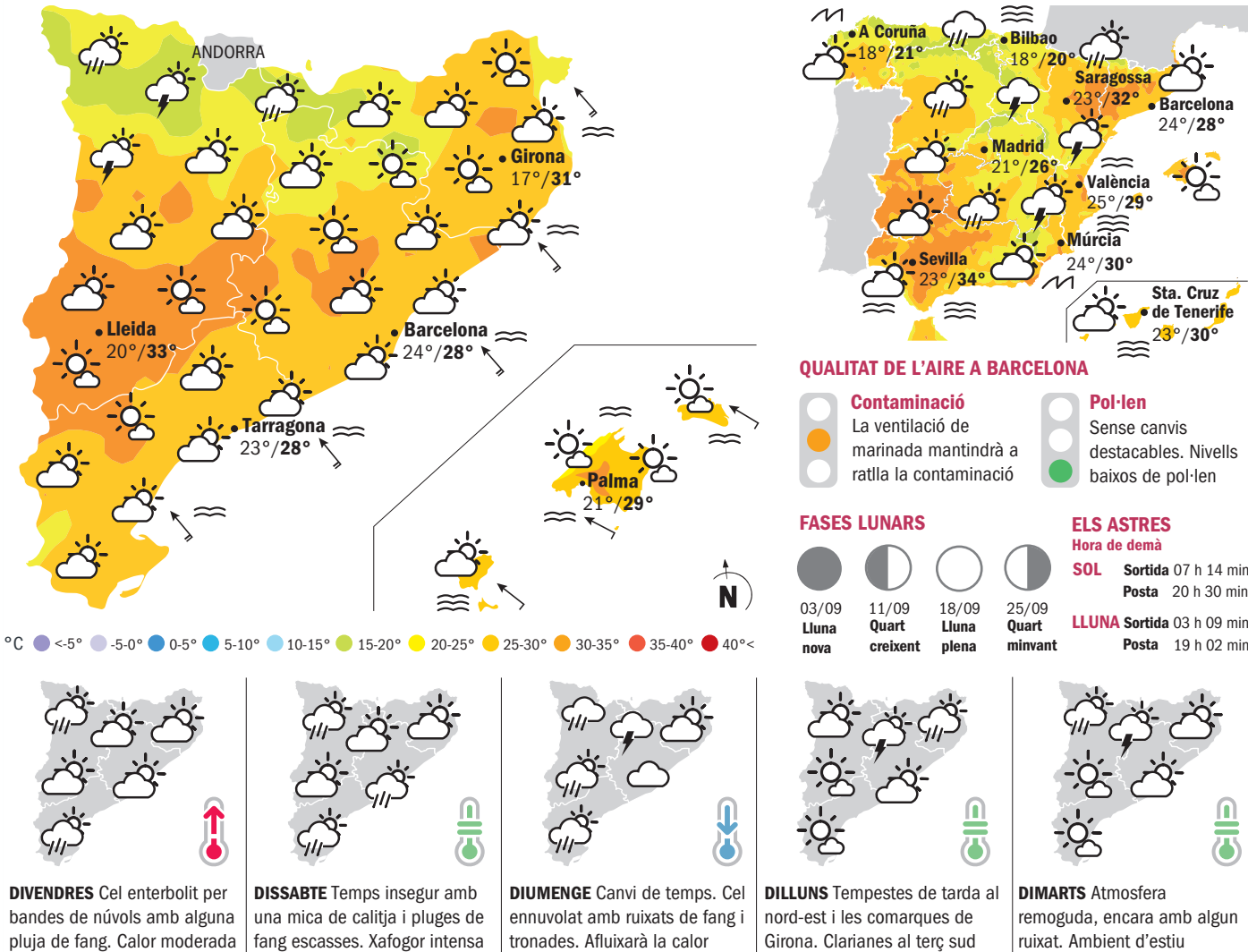
blanca.herrero@astro.virtualmedia.es

EL TEMPS

MÉS INFORMACIÓ A:
<http://eltiempo.es>

TEMPS I TEMPERATURES PREVISTES

Informació proporcionada per www.taikometeorologia.com

Alfred Rodríguez Picó

La pluja de fang, a punt

A vui s'ha despenjat una bossa d'aire fred a Portugal que deixarà grans tempestes, calamarsades i aiguats al centre i al nord de la Península. El gir antihorari de la depressió impulsarà capes de núvols alts i mitjans a Catalunya, i també transportarà una massa de pols sahariana. A partir de divendres, es formaran *altocúmulus castellanus*, una varietat de núvol de base alta que sovint deixa pluges escasses amb gotes gruixudes, en aquest cas de fang, i algunes tronades. Es caracteritzen per ser precipitacions breus i intermitents, que avancen a gran velocitat i embruten les superfícies al seu pas. No renteu el cotxe els pròxims dies i millor fer la bugada de la roba dins de casa.

Catalunya. Núvols baixos a la costa amb alguna gota testimonial, clarianes a la resta i tempestes de tarda al Pirineu. A l'hora de sopar podrien arribar més tempestes a les comarques de Lleida procedents d'Aragó. Temperatures elevades amb calor i xafegor d'estiu.

Espanya i Europa. Ruixats i tempestes als països mediterranis i prop del mar Negre. Plugues a Escòcia, Noruega i Aquitània. Canvi de temps amb tempestes violentes al centre i al nord d'Espanya, sense descartar fenòmens extrems. La calor intensa es desinflarà.

@AlfredRPico

‘Kaos’, una mirada contemporània a la mitologia grega

Jeff Goldblum protagonitza la nova sèrie de Charlie Covell per a Netflix

GABRIEL LERMAN
Los Angeles

Es diu Charlie Covell, i el 2017 es va convertir en la nova gran estrella de la televisió britànica gràcies a *The end of the f***ing world*, que primer es va estrenar al Channel 4 d'aquell país i uns mesos després va arribar a la resta del món amb Netflix. Covell, que en els seus inicis com a actriu utilitzava el nom Charlotte, no va tenir davant les càmeres la resposta esperada, però només d'asseure's davant de l'ordinador el canvi va ser notable, primer amb la sèrie *Banana* el 2015 i després amb la

pel·lícula *Burn burn burn*, que va guanyar el gran premi al Festival d'Odessa aquell mateix any.

Tot i que *The end of the f***ing world* només va durar dues temporades, perquè Covell no va voler continuar, la sèrie va guanyar dos premis Bafta i va ser nominada a dos Emmys, i va generar prou entusiasme per part de la plataforma per oferir-li a la diplomada d'Oxford llibertat absoluta per encapçalar un dels seus projectes de producció anglesa.

I tot i que *Kaos*, la nova sèrie de deu episodis de Covell que arriba avui a Netflix, va ser construïda entorn del personatge que havia d'interpretar Hugh Grant, alguna

Jeff Goldblum en una escena de la nova sèrie

cosa va passar perquè tot continués endavant sense ell, reemplaçant per Jeff Goldblum. El nominat a l'Oscar per un curtmetratge el 1996 té una relació esporàdica amb la pantalla petita i en la seva filmografia només es destaca la seva participació a *Portlandia* i a *Ley y orden: Acción criminal* a finals de la dècada passada.

En el seu retorn televisiu Goldblum encarna el Zeus en persona, ja que la història de *Kaos* enfronta

homes i déus de la mitologia grega en to de comèdia. En la sèrie rodada a Londres tot comença quan el rei de la Muntanya Olimp, que governa al cel i a la Terra amb mà fèrria, descobreix que li ha aparegut una arruga, cosa que en la seva interpretació dels senyals divins equival a l'inici d'una crisi.

Janet McTeer (*Ozark*) encarna Hera, la seva esposa, la que no veu l'hora de venjar-se de Zeus. No és

l'única, ja que Prometeu, el seu vell amic i ara presoner (Stephen Dillane), està al capdavant d'una conspiració per destronar-lo i són molts els que hi participen, entre ells tres joves terrestres, Ari (Leila Farzad), Riddy (Aurora Perrinau) i Caneus (Misia Butler), per més que elles no tinguin ni idea que han estat elegides per posar en marxa el seu pla.

Covell li va explicar al lloc web de Netflix que no fa falta ser un expert en mitologia grega per poder gaudir de la sèrie, però que tot es va originar en la seva fascinació pel tema des que era molt petita, quan mirava *Lluita de titans* amb Laurence Olivier una vegada i una altra. “Jo sempre havia volgut tornar a explicar els mites amb una mirada contemporània”, li va dir el lloc, que va afegir que es va inspirar en propostes inusuals com les de *Percy Jackson* o fins i tot *Romeo y Julieta de William Shakespeare* de Baz Luhrmann: “Me la vaig imaginar com una barreja de moltes coses, però la història havia de tractar de coses que van més enllà de les èpoques com l'amor, el poder, la mort i les famílies disfuncionals. I a més, per sobre totes les coses, la meua mirada havia de ser una cosa molt divertida”. ●

PROGRAMACIÓ TV							
GRAELLA ELABORADA PER ONEDATA. COMERCIAL@ONEDATA.ES							
Consulteu aquí la programació d'avui i dels propers dos dies de tots els canals http://parrilla-tv.lavanguardia.com							
ST SUBTITULAT / R REPETICIÓ							
1	2	3	cuatro	5	La Sexta		
8.50 La hora de La 1 (magazín d'actualitat).	10.25 Arqueomanía: Los Libros Plúmbeos del Sacromonte. (ST)	6.00 Noticias 3/24. (ST)	7.00 Love Shopping TV Cuatro (promocional).	7.00 Informativos Telecinco. Informativos Telecinco.	6.30 Ventaprima (promocional).	6.00 Ventaprima (promocional).	
10.40 Mañaneros (magazín d'actualitat). Presentadora: Adela González. Col·laboradors: Miriam Moreno i Alberto Herrera. (ST)	10.55 Documenta2. En el mar, una inmersió en el conocimiento. (ST) (R)	11.10 El convidat (entrevistes). (ST)	7.30 ¡Toma salami! (zàping).	8.05 Presentadores: Laila Jiménez i Arancha Morales. Inclou El tiempo. (ST)	7.00 Previo Aruser@s (entreteniment). Presentador: Alfonso Arús. (ST)	6.15 Las noticias de la mañana. Inclou Deportes y El tiempo. (ST)	
14.00 L'informatiu. Inclou El temps. (ST)	11.45 Al filo de lo imposible: En las orillas del cielo. (ST)	12.55 Atrapa'm si pots (concurs): Especiales estiu. Presentador: Lluçia Ferrer. Programa de preguntas i respuestas que convida al espectador a participar des de casa seva. (ST)	8.25 Callejeros viajeros (reportatges): Kioto.	8.55 La mirada crítica (magazín). Presentadores: Antonio Texeira i Jano Mecha.	9.00 Aruser@s (entreteniment). Presentador: Alfonso Arús. (ST)	8.55 Espejo público (magazín). Presentadora: Lorena García. Inclou Encierros de San Sebastián de los Reyes. (ST)	
14.10 Ahora o nunca verano (magazín). Presentadora: Mònica López. (ST)	12.10 La 2 express. (ST)	14.00 Telenoticias comarques.	9.15 Callejeros viajeros (reportatges): Boda japonesa.	10.30 Vamos a ver (magazín d'actualitat): Verano. Presentadores: Joaquín Prat i Patricia Pardo.	11.00 Al rojo vivo (debat). Presentadora: Inés García. (ST)	13.20 Cocina abierta con Karlos Arguiñano (gastronòmic). (ST)	
	12.20 Las rutas D'Ambrosio.	14.30 Telenoticias migdia. (ST)	10.20 Viajeros Cuatro (reportatges): Tokio. (R)		14.30 La Sexta noticias 1ª edición. (ST)		
	13.20 Mañanas de cine: Cazador de recompensas.		11.30 En boca de todos (actualitat). Presentador: David Aleman.				
15.00 Telediario 1. Presentadora: Alejandra Herranz. (ST)	14.50 Vuelta Ciclista a España.	15.40 El doctor Martin (sèrie). Emissió de tres capítols. (ST)	14.00 Noticias Cuatro. Presentadora: Lidia Camón. (ST)	15.00 Informativos Telecinco. Presentadora: Isabel Jiménez. (ST)	15.15 Jugones. Presentador: Josep Pedrerol. (ST)	13.45 La ruleta de la suerte (concurs). (ST)	
15.45 L'informatiu. (ST)	16.05 Grans documentals (documental). La flora i la fauna dels llacs secrets. (ST)	17.20 Hotel Voramar (sèrie). Emissió de dos capítols. (ST)	14.55 ElDesmarque Cuatro. Presentador: Manu Carreño. (ST)	15.30 ElDesmarque Telecinco. Presentadora: Lucía Taboada. (ST)	15.30 La Sexta meteo. Presentadors: Francisco Cacho i Joanna Ivars. (ST)	15.00 Antena 3 Noticias 1. Presentadora: Sandra Golpe. (ST)	
16.00 El tiempo. (ST)	16.55 Grans documentals (documental). Els ràpids i els lents. (ST)	19.10 Atrapa'm si pots (concurs): Especiales. Presentador: Lluçia Ferrer. (ST)	15.15 El tiempo. (ST)	15.35 El tiempo. (ST)	15.45 Zapeando. Presentador: Miki Nadal. (ST)	15.30 Deportes. (ST)	
16.05 Vuelta Ciclista a España (ciclisme): Ourense Termal-Estación de montaña de Manzaneda.			15.30 Todo es mentira (humor). Presentador: Risto Mejide.	15.45 El diario de Jorge (talk show).	17.15 Más vale tarde (actualitat). (ST)	15.35 El tiempo. Presentador: Roberto Braseró. (ST)	
17.30 Salón de té La Moderna (sèrie). L'Íñigo ha de frenar la Matilde perquè no vagi a la policia a explicar tota la veritat.	17.45 Merlí (sèrie): Freud. (ST)	20.10 Tens un minut? (concurs). Presentadora: Núria Marín. Concurs en què els participants que accepten el repte han de respondre, en un minut, el màxim de preguntes possibles sobre llengua i cultura catalanes per tal d'endur-se els diners, que es van acumulant amb cada resposta correcta. (ST)	18.00 Lo sabe, no lo sabe (concurs). Presentador: Xuso Jones.	17.30 TardeAR (magazín). Presentadora: Ana Rosa Quintana. Col·laboradors: Antonio Hidalgo, Manuel Marlasca, Laura Madrueño, Miguel Ángel Nicolás i Jorge Luque.	20.00 La Sexta noticias 2ª edición. Presentadors: Cristina Saavedra i Rodrigo Blázquez. (ST)	15.45 Sueños de libertad (sèrie). La Luz intenta disuadir la Begoña perquè no porti la Julia al seu pla de fugida. Mentrestant, el Joaquín no aprova la relació de la Gema amb la Isabel i li demana que hi faci alguna cosa.	
18.30 El cazador stars (concurs). Presentador: Gorka Rodríguez. (ST) (R)	18.35 L'altaveu d'estiu (magazín). (ST)		19.00 Tiempo al tiempo (magazín). Presentadors: Mario Picazo, Alex Blanco i José Luis Vidal.	20.00 Reacción en cadena (concurs). Presentador: Ion Aramendi.	21.00 Especial La Sexta noticias. (ST)	17.00 Y ahora Sonsoles (magazín d'actualitat).	
19.30 El cazador (concurs). Presentador: Rodrigo Vázquez. (ST) (R)	19.00 Grantchester. Emissió de dos capítols. (ST)		20.00 Noticias Cuatro. Presentadora: Mónica Sanz. (ST)	21.00 Informativos Telecinco.	21.20 La Sexta meteo. (ST)	20.00 Pasapalabra (concurs). (ST)	
20.30 Aquí la Tierra (divulgatiu). (ST)	20.35 Diario de un nómada. Operación Plaza Roja: La gran llanura panònica. (ST)		20.40 ElDesmarque Cuatro.. (ST)	21.35 ElDesmarque Telecinco.	21.25 La Sexta deportes. (ST)		
	21.00 Diario de un nómada. Operación Plaza Roja: Escalada de terror en Transilvania. (ST)		20.45 El tiempo. (ST)	21.45 El tiempo. (ST)	21.30 El intermedio Summer-time (entreteniment). Presentadora: Sandra Sabatés.		
21.00 Telediario 2. Presentadora: Marta Carazo. Esports: Arsenio Cañada. (ST)	17.45 Merlí (sèrie): Freud. (ST)	21.00 Telenoticias vespere. Presentador: Carles Costa. Esports: Gemma Puig. (ST)	20.55 UEFA Conference League (futbol): Real Betis Balompie-FC Kryvbas Kryvyi Rih.	21.50 Babylon Show (talk show). Presentador: Carlos Latre. Col·laboradors: Marta Torné, Josie, Xavier Sardà, Paula Púa, Raúl Maro, Rafa Maza, Borja Sedano, Leonor Lavado, Aldo Comas, Esperanza Gracia i Carla Pulpón.	22.30 El taquillazo: Wonder Woman. EUA, Xina, Hong Kong, 2017. Dir.: Patty Jenkins. Int.: Gal Gadot i Chris Pine. Abans de ser Wonder Woman, la Diana era la princesa de les amazones, una dona criada en una remota illa paradisiàca i entrenada per esdevenir una guerrera invencible.	21.00 Antena 3 Noticias 2. Presentadors: Vicente Vallés i Esther Vaquero. (ST)	
21.55 4 estrellas (sèrie): Hacer lo correcto. El Javier està empresonat i sembla que l'Ibáñez té més infules amb el poder del seu càrrec. (ST)	18.35 L'altaveu d'estiu (magazín). (ST)	22.05 Love cost (entreteniment): Jimmy: un afortunat en l'amor. Presentadora: Núria Marín. El Jimmy és un enamorat del barri on va néixer, el Poblenou de Barcelona. Es considera un afortunat en l'amor perquè sempre ha après de les relacions i té una bona relació amb les seves exparelles.	23.00 Callejeros (reportatges): Playas de Murcia.	22.50 La sentencia de Daniel Sancho (actualitat). Presentadors: Verónica Dulanto i Manu Marlasca.	1.30 Pel·lícula: Pasajero 57. EUA, 1992. Dir.: Kevin Hooks. Int.: Wesley Snipes i Bruce Payne.	21.30 Deportes. (ST)	
22.50 Nuestro cine: Campeones. Espanya, 2018. Dir.: Javier Gutiérrez i Athenea Mata. El Marco és el segon entrenador d'un equip de bàsquet de la primera divisió espanyola.	20.35 Diario de un nómada. Operación Plaza Roja: La gran llanura panònica. (ST)	23.05 Pel·lícula: Mirall, mirall.	0.15 Callejeros (reportatges): Un día en Benidorm. (R)	2.00 Casino Gran Madrid Online Show (altres).	3.00 Pokerstars (entreteniment).	21.35 El tiempo. Presentador: Roberto Braseró. (ST)	
0.45 Pel·lícula: Ni distintos, ni diferentes: Campeones.	21.00 LateXou con Marc Giró. Festivals de verano: Enclave de Agua: Greements+Southern Avenue. (ST)	0.35 De la cullera a la ciutat (cultural).	1.25 Callejeros (reportatges): Isla Cristina. (R)	2.25 ¡Toma salami! (zàping).	3.40 Play Uzu Nights (altres).	21.45 El hormiguero 3.0 (talk show). Presentador: Pablo Motos. (ST) (R)	
	2.30 Documenta2. La tierra ancestral. Dinosaurios del continente helado. (ST)	1.35 Onze (magazín).	3.25 En el punto de mira. (reportatges): La fiebre de las zapatillas.	3.00 El horóscopo de Esperanza Gracia. Presentadora: Esperanza Gracia.	4.30 Minutos musicales.	22.45 ¡Buenos días, mamá! (sèrie). El Colaprico intenta atacar els Borghi. D'altra banda, la nena ferida necessita sang d'algué que està lluny.	
						2.15 Los artistas: primeros trazos (sèrie).	
						3.05 The Game Show (entreteniment).	

81a edició de la Mostra

Tim Burton recupera la il·lusió

El cineasta sedueix Venècia amb una entretinguda seqüela de 'Beetlejuice'

PASCAL LE SEGRETAIR / GETTY

ANNA BUJ
Venècia. Corresponsal

Res com mirar enrere per retrobar-se amb un mateix. Això va pensar Tim Burton quan va decidir ariscar-se i revisitar un dels primers èxits de la seva llarga carrera, *Beetlejuice* (1988), per rescatar el repartiment i l'univers original d'aquell fantasma que atemoriria la casa encantada de Winter River i produir una seqüela, trenta-sis anys després, que es va convertir ahir en la pel·lícula inaugural de la 81a edició del Festival Internacional de Cinema de Venècia.

Després d'èxits inicials com ara *Malson abans de Nadal*, *Eduardo Manostijeras* o *Ed Wood*, els últims temps les pel·lícules del cineasta dels Estats Units havien perdut força. Especialment criticada va ser la seva adaptació de *Dumbo* el 2019. Fa un parell d'anys, va confessar ahir Burton davant els periodistes al Lido, havia "perdut la il·lusió" amb la indústria del cinema, però després d'animar-se amb la sèrie de Netflix *Miércoles*, es va convèncer de fer aquesta seqüela que li ha tornat les ganes

de fer allò de què més gaudeix.

"Sento que m'havia perdut una mica i aquesta pel·lícula m'ha donat energia i m'ha fet adonar-me que l'única manera de tenir èxit és tornar a les coses que m'agrada fer, amb la gent amb qui m'agrada fer-les", va assegurar el director. "No volia fer una gran seqüela per diners ni res d'això –va

prometre–, només volia fer-la per raons molt personals".

I així ha estat: el món fantàstic del particular cineasta va convèncer amb aquesta hilarant comèdia que ressuscita l'entremaliat esperit encarnat per Michael Keaton, encarregat de posar potes enlaire la família Deetz quan pronuncien el seu nom tres vega-

La parella. Tim Burton dirigeix la seva parella Monica Bellucci en aquesta versió divertida de 'Beetlejuice', un projecte que feia anys que li rondava pel cap

Mare i filla Jenna Ortega i Winona Ryder són filla i mare, al nou film. La fosca Ryder del primer lliurament és l'autora d'un espai paranormal

des. A més de Keaton, el nostàlgic Burton ha recuperat Winona Ryder i Catherine O'Hara, als qui se sumen la jove Jenna Ortega –ja adaptada als codis del cineasta després de l'èxit de *Miércoles*–, Monica Bellucci, o uns secundaris de luxe, Willem Dafoe i Justin Theroux. Era una idea que li rondava el cap durant anys i de què havia parlat diverses vegades amb els actors del primer lliurament, fins que per fi van decidir llançar-se a aquest nou projecte.

"Em vaig adonar que, si havia de fer res, havia de ser des del cor", va explicar Ryder a la presentació a la premsa. "Pensava en

Jenna Ortega i Monica Bellucci s'afegeixen a actors del primer lliurament com Winona Ryder i Michael Keaton

el personatge de la Lydia i alhora què havia passat a la meua pròpia vida –va explicar– i finalment es tracta d'una pel·lícula emocional sobre una família estranya".

Els personatges de *Beetlejuice* han crescut amb els anys. Ara Ryder ja no és la jove fosca Lydia Deetz que treu de polleguera a la seva excèntrica madrastra Delia (O'Hara), sinó la popular autora d'un espectacle paranormal que té farta la seva filla Astrid (Ortega), una rebel adolescent que no creu en els fantasmes. "Per mi, només era assegurar-me que no estava copiant el treball encantadora de la Winona al seu dia, i ja saps, que estava fent alguna cosa nova", va afirmar Ortega, idolatrada pels adolescents gràcies a *Miércoles*.

A aquest trio estel·lar de dones se li suma la Dolores (Bellucci), que, tot i amb aparença de dona fatal, és una malvada xuclànim a la recerca de set de venjança. "M'encanta la seva dualitat perquè és malvada però també encantadora, és una metàfora de la vida", va indicar l'actriu italiana, que es va mostrar encantada de treballar amb la seva "creativa" parella, Burton, amb qui va passejar el seu amor pel Lido. Curiosament, va explicar que va ser ell qui li va ensenyar les pel·lícules de Mario Bava, amb algunes referències en aquesta pel·lícula.

Qui sembla no haver madurat gens –només s'ha podrit una mica més– és l'anàrquic personatge de *Beetlejuice*, va dir fent broma Keaton, entusiasmat per tornar a treballar amb Burton. "Dir que *Beetlejuice* és únic és quedar-se

LOUISA GOULIAMAKI / REUTERS

Continua a la pàgina següent

81a edició de la Mostra

Sigourney Weaver reivindica papers per a dones grans: “No som una broma”

L'actriu de la saga ‘Àlien’ rep a Venècia el Lleó d’Or d’honor a la seva carrera

VENÈCIA Corresponsal

Amb el permís de Tim Burton i les seves terrorífiques estrelles, la mítica tinenta Ripley d'*Àlien*, Sigourney Weaver, ha estat aquest dimecres una de les més ovacionades en la jornada inaugural del festival de Venècia. La llegenda de la ciència-ficció a la pantalla gran es converteix en una altra de les figures emblemàtiques del cinema que custodia el Lleó d'Or d'honor a la carrera, un premi a què arriba amb 74 anys i sense cap intenció de deixar de treballar.

“Al llarg de la meua carrera he estat tan afortunada de rebre històries de què volia formar part, pel·lícules que són més que la gent que hi treballa. És una feina emocionant, per què hauria de parar?”, va dir davant dels periodistes, poc després que es confirmés que formaria part de l'univers d'*Star wars* i interpretaria un paper a *The Mandalorian & Grogu*,

que dirigirà Jon Favreau.

Aprofitant el focus venecià, la intèrpret de títols com *Goril·les en la boira* o *Armas de mujer* va reflexionar sobre els papers que atorga el cinema a les dones grans i va aplaudir que cada vegada hi hagi propostes més interessants sobre la taula per a les actrius de la seva generació. “De cop deixem de ser una broma o una sogra i comencem a ser gent real. Perquè l'audiència és plena de gent real”, va reivindicar, en una roda de premsa en què va aixecar una onada d'aplaudiments quan va dir que s'estranya quan li pregunten per què interpreta dones fortes.

“Simplement interpreto dones i les dones són fortes i no es rendeixen. Saps per què? Perquè no podem. Hem de fer-ho”, va assegurar Weaver. Segons el director de la Mostra de Venècia, Alberto Barbera, un dels motius d'aquest premi va ser que va forjar la imatge d'una heroïna sense precedents en el gènere del cinema

d'acció i se'n va convertir en una precursora després de protagonitzar un tipus de cinema èpic que fins a la seva arribada semblava que havia estat sempre dominat per homes. De fet, Weaver va especular que potser el seu treball podria haver posat la llavor perquè altres dones trenquin sostres

La intèrpret formarà part de l'univers de ‘Star wars’ i tindrà un paper a ‘The Mandalorian & Grogu’

de vidre, com espera que faci la candidata demòcrata a la Casa Blanca, Kamala Harris, a qui va donar suport públicament. Curiosament, l'altre premiat amb el Lleó d'Or honorífic és el cineasta australià Peter Weir, autor d'*El show de Truman* o *El club dels poe-*

tes morts, que, segons Sigourney Weaver, la va fer estimar el cinema quan la va dirigir a *L'any que vam viure perillosament*.

Com no podia ser de cap altra manera, la jornada inaugural de la Mostra va ser un tancament de files davant el setè art, una reivindicació que també va fer una altra

Isabelle Huppert, presidenta del jurat, defensa el cinema: “Em preocupa que continuï viu, ha estat debilitat”

veterana intèrpret de culte, la francesa Isabelle Huppert, que va clamar pel futur i la supervivència del cinema des del seu paper com a presidenta del jurat del festival de Venècia. “Em preocupa que el cinema continuï viu, perquè ha estat debilitat, no soc di-

Un model

Sigourney Weaver ha estat un model a seguir per a moltes actrius. A la foto rep el Lleó d'Or que reconeix la seva trajectòria

La presidenta

L'actriu Isabelle Huppert, presidenta del jurat, va defensar el futur del cinema. A la foto, amb el director del festival, Alberto Barbera

rectora, només soc actriu, però sé el que representa de coratge, resistència, solitud i determinació fer una pel·lícula”, va manifestar aquesta vella amiga de la Mostra, que ja la va condecorar dues vegades amb la Copa Volpi per les seves interpretacions a *Asunto de mujeres*, el 1988, i *La ceremonia*, el 1995. “Fer una pel·lícula és pronunciar una paraula individual adreçada al món –va considerar– i em preocupa que aquestes paraules puguin continuar dient-se, que continuï existint Venècia perquè és un ecosistema més necessari que mai”.

Huppert va esquivar una de les possibles polèmiques del festival quan no va haver de respondre públicament sobre la seva coincidència en el jurat amb el director i guionista nord-americà James Gray, amb qui va protagonitzar un sonat enfrontament el 2009 quan tots dos formaven part del jurat a Canes. Llavors, Huppert també presidia el jurat i, pel que sembla, va lluitar amb totes les seves forces perquè guanyés *Anticrist*, de Lars von Trier, mentre que ell preferia *Un profeta*, de Jacques Audiard i fins i tot l'hauria titllat de “gossa feixista” pel seu “comportament dictatorial” durant les votacions. Al final no va guanyar ni l'un ni l'altre, sinó que van acabar donant la Palma d'Or a Michael Haneke. “El jurat és subjectiu”, va apuntar Huppert. “Fem una elecció i elegir de vegades és renunciar”. Després de la projecció fora de concurs de *Bitelchús 2*, aquest dijous ja es comencen a presentar les pel·lícules que haurà de votar el jurat cap a un disputat Lleó. El primer, Pablo Larraín amb un biopic de la divina Maria Callas, interpretada per Angelina Jolie. ●

FABIO FRUSTACI / EFE

MARCO BERTORELLO / AFP

Burton aprofita la pel·lícula per carregar contra la superficialitat contemporània

Ve de la pàgina anterior

curt, però és l'adjectiu que més s'hi acosta. Hi ha molt poques ocasions de fer res que sigui cent per cent original i únic”, va celebrar l'actor de *Birdman*, que torna a tenir un rol protagonista als 72 anys.

Beetlejuice Beetlejuice és un desplegament de tots els tipus de criatures imaginables que avancen cap al més enllà, però per això

Burton no ha recorregut a les tècniques més avançades en efectes especials. Prefereix tirar d'imaginació i els efectes artesanals, i ja avança que no guanyarà cap premi en aquesta categoria perquè part de l'“ADN” del projecte era la improvisació i que tothom veïés què estava fent.

Però és alhora una afilada crítica a la societat actual, que a Burton sembla fer-li tanta por com l'inframon. Hi ha influències de-

vorats per les seves pròpies càmeres, sàtires sobre pseudoteràpies com a remei per a tots els mals, pastanagues en lloc de caramels perquè els nens no guanyin cap quilo de més a Halloween, burocràcia per tot arreu per agafar el tren que condueix al més enllà o la parella de la Lydia (The-roux), que sedueix i enganya amb superficials al·legats de nova masculinitat.

“El que és divertit és que, per

molt que m'agradés la pel·lícula, no vaig entendre mai per què va ser un èxit”, va reconèixer Burton, que va revelar que no va tornar a veure la primera part de *Beetlejuice* abans de rodar aquesta seqüela. Hi haurà tercera part per al fantasma a qui es crida tres vegades? De moment, no ho sembla. “M'ha costat trenta-cinc anys fer aquesta. Matemàticament, hauria de tenir més de cent anys. Amb la medicina actual podria ser, però no ho crec”, va ironitzar el director.

Les estrelles de Burton van ser les primeres protagonistes d'una carregada catifa vermella que, segons el director de la Mostra, Alberto Barbera, és la més plena

de talent en molts anys.

Després que l'any passat el festival de Venècia quedés deslluït per la vaga d'actors, en aquesta ocasió Barbera va plantar cara ahir de les altíssimes expectatives que ha generat aquest festival –amb gairebé 3.000 periodistes acreditats d'arreu del món– que dijous acollirà Angelina Jolie caracteritzada com a Maria Callas i també Úrsula Corberó, una de les protagonistes de la pel·lícula *El jockey*, de l'argentí Luis Ortega. També arribarà Alfonso Cuarón, que s'atreveix amb una sèrie, *Observada*, després d'estar aturat des de Roma. La seva protagonista, Cate Blanchett, ja va desfilar ahir pel Lido. ●

Aquesta platja té un fantasma.
–Què vol dir? Un fantasma d'aquells que surten de nits?
–Sí, però aquest surt de dia. S'acostuma a posar per aquí.

La senyora li ensenya una clapa de sorra que aquests dies de finals d'estiu no fa goig a ningú.

–No es pensi, tot el mes d'agost que hi ha aquest buit. Posi's aquí amb la tovallola i estigui al cas.

M'estic una estona mirant la sorra i després l'aigua, i altre cop la sorra, i no sé veure res d'extraordinari, al marge d'aquell espai buit, en una platja que, si bé no arriba a l'atapeïment, està més aviat plena.

–Fa estrany que no s'hi instal·li ningú en un tros tan bo.

–És que és el lloc del fantasma. Hi ha una força, una vibració de l'aire, un soroll de banyador que crepita, que allunyen la gent.

Arriba una parella de francesos amb un nen i una nena. Van per clavar-hi l'ombrell·la, però al darrer moment canvien de

Un fantasma a la platja

Julia Guillamon

pensament i se'n van uns quants metres més enllà.

–Ho veu? Potser ja és aquí, tot i que nosaltres no el veiem. O potser hi té posada una penyora sobrenatural que tira enrere els turistes.

–I què figura que hi fa un fantasma en

una platja?

–Es banya, home. Pren el sol sense crema. Quan era viu li agradava sentir-se com l'home de les caveres.

–En aquesta platja amb tanta gent?

–Sí, tenia el seu món interior. Es va enamorar d'una noia que es deia Florence, una adolescent de París, molt bonica, un dia la va seguir nedant a la plataforma perquè es pensava que la noia li tirava la canya. Ell era un home de vuitanta anys.

–Ep, ep, ep –entra el censor des de fora l'escena–. Li semblava bé, senyor Guillamon, escriure aquesta història d'un home vell amb una noieteta?

–Escolti, que això és el *Faust* –li dic jo–. I amb els anys que han passat, la Florence ja deu ser àvia. A més, si ho fes per mi, entendria la queixa. Però ho faig per un amic. Vull que sigui feliç, allà on s'estigui.

–Segueixi, doncs –aprova el censor.

En aquell moment una senyora grassa, amb una banyador de tres peces, s'aixeca a la part del darrere, on hi ha el tamariu. Travessa la platja, arriba a la vora i amb un

saltet, es llença de cap. Davant meu veig clarament el senyal d'un peu que es marca a la sorra. I de seguida, un altre senyal, seguit d'un espetec d'aigua esquitxada. A mesura que va nedant, la senyora cada vegada és més jove. Quan arriba a la plataforma s'ha convertit en una adolescent preciosa. Veig l'ombra fosforescent d'un home

Veig l'ombra fosforescent d'un home pelut i calb que braceja darrere de la noia

pelut i calb que braceja darrere de la noia. Es troben. Ella li somriu i ell li fa un petó.

–Havist el que ha passat a la plataforma? –li dic esverat a la senyora del costat, que estava badant.

–Ui, si en fa d'anys que no la posen, la plataforma aquella.

Per registrar-se a fi de comprar entrades, els fans han de respondre una pregunta sobre la història de la banda

Què en sabeu, d'Oasis?

RAFAEL RAMOS
Londres. Corresponsal

El preu de les entrades ni tan sols s'ha anunciat encara, però el web per registrar-se en un sorteig a fi de tenir prioritat per comprar-les va quedar ahir col·lapsat. I això que no n'hi havia prou de donar el nom, els cognoms i la data de naixement. A més, els fans havien de respondre correctament una pregunta de “cultura general” sobre els orígens, la trajectòria i els grans èxits de la banda pop britànica. Tot, perquè al final el sistema digui: “Enhorabona, sou el número 1.897.534 a la llista d'espera”.

La venda oficial començarà a les nou del matí de dissabte, però aleshores és gairebé segur que no en quedarà cap de disponible, o tan poques que les possibilitats d'obtenir-ne seran remotes (els revenedors es freguen les mans). Tan remotes com aconseguir una habitació a preu raonable a Cardiff, Edimburg, Manchester o Dublín coincidint amb els concerts (Londres és una altra història perquè els preus no són mai raonables). Tant el cost d'hotels com d'apartaments turístics s'ha disparat tot just anunciar-se'n la gira.

Per cert, una gira que Oasis anomena “mundial” (com els nord-americans anomenen “campionat del món” el de l'NBA i “Sèries mundials” la final del seu campionat nacional de beisbol), malgrat que de moment tots els escenaris dels concerts seran ciutats de les illes Britàniques. Potser, si en venen totes les entrades, es plantejaran ampliar el recorregut al continent europeu i a la resta del món.

Igual que en vigílies d'exàmens els estudiants intercanvien traveses sobre els temes que poden sortir, els fans d'Oasis han estat especulant sobre qui

JOSE JORDAN / AFP / ARXIU

Els germans Gallagher en una actuació del 2005 a Benicàssim

nes preguntes sobre la banda s'hi podrien trobar. El rumor que una seria el nom del primer percussionista i membre fundador del grup (amb les opcions de Tony McCarroll, Chris Sharrock i Alan White) va fer que les

Les cerques a internet sobre qui va ser el percussionista original del grup s'han multiplicat

cerques a internet sobre els tres noms es multipliquessin sobtadament pel dos mil.

Malgrat que tots tres han format part de la banda abans que es dissolgués l'any 2009, la resposta correcta és McCarroll. Oasis va començar el seu periple el

1991 amb cinc integrants, Paul Arthur a la guitarra i Paul McGuigan al baix, a més del percussionista i Noel i Liam Gallagher, i més tard hi van arribar Andy Bell, Gem Archer, Chris Sharrock i Zac Starley.

Sobre les diferències artístiques entre els germans fa quinze anys s'ha escrit tot, però ara la qüestió és per què tornen. Tot i que viuen còmodament dels royalties dels èxits d'Oasis, tots dos (en Noel amb 57 anys i en Liam amb 51) han experimentat divorcis costosos, porten un tren de vida molt car, i han vist com Taylor Swift guanya uns disset milions d'euros per concert. Potser és prou raó per donar una nova oportunitat a l'amor fraternal.

En qualsevol cas, l'oasismanía s'ha apoderat de la Gran Bretanya i Irlanda, amb els fans disposats a pagar sumes fabuloses per les entrades i pels hotels. A

Edimburg, el concert coincidirà amb el festival de teatre d'estiu, que ja per si mateix desborda l'oferta d'habitacions. Dublín i Cardiff tenen molta menys oferta de llits, i tot dependrà de si

l'esdeveniment coincideix amb congressos o amb espectacles esportius de masses. Londres, com a gran capital, és una altra història.

“Espero que els concerts se celebrin de debò, en Liam i en Noel no es barallin abans, i tot se'n vagi en orris”, comenta una fan de la banda des de la seva fundació

Els fans esperen que en Noel i en Liam no es barallin abans de la gira i posin en perill l'esperada reunificació

disposada a gastar-se tots els estalvis per anar a alguna de les cites, i ahir es va posar a la cua per registrar-s'hi, però no les té pas totes. Ni de bon tros.

Entrar en el sorteig ni tan sols garanteix les entrades als perseverants que han dedicat el temps i l'energia a aquest objectiu. I pel que fa a la venda general, paciència i bona sort. Allò del preu de les habitacions, més val ni tan sols pensar-hi de moment. Al cap i a la fi, d'aquí l'any que ve poden passar encara moltes coses.●

GUIA TEMPS LLIURE

TEATRES

CONDAL (Av. Paral·lel, 91. 93 442 31 32). A partir del 20 de setembre torna **Escape Room 2**. teatrecondal.cat i promentrada.com

EL MALDÀ, (c/Pi, 5). Telf. 93 164 77 78 Un segundo bajo la arena. Col·lectiu Desasosiego Compra d'entrades, consulta d'horaris i preus (www.elmalda.cat)

GOYA (Joaquín Costa, 68. Tel. 93 343 53 23). Del 3 al 12 de setembre torna **Poncia**, amb Lolita Flores. teatregoya.cat i promentrada.com

LA VILLARROEL (Villarreal, 87. 93 451 12 34). Del 3 al 22 de setembre torna **Les mans**. L'Off: del 7 al 22 de setembre torna **L'enterrador**. lavillarreal.cat i promentrada.com

L'AUTÈNTICA C/ Martí 18, T. 699 123 139 l'autenticateatro.com **Colors** de l'Autèntica Teatre per a nenes d'1 a 6 anys. Estrena: 30/8/2024 - dv: 18h, ds: 11h, 12h i 17h i dg: 11h i 12h

ROMEA (Hospital, 51. 93 301 55 04). Del 3 al 29 de setembre **La colección**. teatreromea.cat i promentrada.com

TEATRE GAUDÍ BCN Sta. MªClaret 120 936035161 Fins 01/09 **'La festa'** Dj Dv Ds 19h Dg 17h **'Guitarra quemada**. **Lorca en el centro'** Dt i Dc 20:30h **'Showgirls**. **La Comedia'** teatre gaudi@barcelona.com 12/09 **'Assange el poder de la informació'**

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA (Pl. de les Arts, 1). Informació i venda entrades i abonaments temp. 2024-2025: www.tnc.cat

Laia Aguilar explora la complexitat dels vincles familiars a 'Tots aquells mars'

Perdonar-se i perdonar

FRANCESC BOMBÍ-VILASECA
Barcelona

Una capsa. A dins, un corall, una clau empolsinada, llibres de llegendes i posidònia assecada. I a partir d'aquests elements, Laia Aguilar (Barcelona, 1976) es posa a escriure, fins que dos anys més tard en surt *Tots aquells mars* (Columna, en castellà a Destino). Aquell exercici formava part d'un curs de dramàturgia que va fer a la Sala Beckett amb Eva Hibernia i que li va fer "volar el cap": "Deixa't estar de racionalitat, em vaig dir, i em va ajudar a deixar-me portar i a experimentar", assegura, tot i que la història que relata ja feia anys que li rondava.

La novel·la duu el lector a Formentera, on la Greta passava els estius fins a la traumàtica desaparició de la seva germana, la Julieta, als set anys, un fet que desballesta la família. A l'illa, la protagonista es retrobarà amb la seva mare, distant, i una àvia que havia endinsat les netes en el món màgic a través de les llegendes, i s'enfrontarà amb el seu passat. Pèrdua, culpa i redempció, "però sobretot el poder curador i la força de les històries, no només les que

ens expliquen de petits, també les que ens expliquem nosaltres, perquè ens ajuden a reinterpretar el passat i a entendre la vida". Segons què ens expliquem, continua Aguilar, "ens podem salvar o condemnar", i les coses no dites en una família contribueixen a complicar les relacions. "La història és dura, però també hi ha molta llum

"Les històries, també les que ens expliquem nosaltres, ens ajuden a entendre la vida", assegura l'escriptora

minositat i un vessant d'esperança", diu.

L'autora recorda que la idea "va sortir llegint un llibre de rondalles i llegendes de Formentera", algunes de tan conegudes com la del tresor del rei Sigurd. "Soc realista, però m'encurioseix el món sobrenatural", afegeix, abans d'indicar que "hi ha un punt fantàstic, ja que l'àvia -que alhora és el personatge que toca més de peus a terra- veu sirenes i parla amb els morts", una dona que Aguilar confessa que "potser és el personatge que més m'enamora", ja que "volia fer una

MARTÍ GELABERT

El nou llibre d'Aguilar està ambientat a Formentera

dona sàvia que fos la dipositària del llegat familiar".

La novel·la avança i retrocedeix entre la infància de la Greta i la tornada a l'illa vint anys més tard, amb un joc a tres veus: "La història em permetia anar canviant el to de cada personatge, per exemple, la Greta és més vulnerable i l'Helena, la mare, és més seca". Al llarg del llibre s'explora la complexitat dels vincles familiars, sobretot entre les tres dones, però també la relació ambivalent entre les dues germanes, amb una pregunta que vehicula la novel·la des

de l'inici: què va passar amb la Julieta i quina implicació hi va tenir la Greta? També es desenvolupa la difícil relació amb la mare, que no ha superat la pèrdua de la filla petita i no sap com recuperar la gran. És, com les anteriors obres de l'escriptora, "una novel·la de personatges, els dono voltes, busco les seves esquerdes, les capes, i al final són ells els que em dicten les històries".

Aguilar ha estat dos anys immersa en l'escriptura de la novel·la, compaginant-la amb altres projectes, com les classes d'es-

criptura o el guió de la pel·lícula *Wolfgang* -basada en el seu llibre que el 2016 va guanyar el premi Carlemany i el 2018 l'Atrapallibres-, dirigida per Javier Ruiz Caldera i amb Miki Esparbé i Jordi Catalán com a pare i fill, que es va rodar entre el juny i juliol i encara no té data d'estrena. En tot cas, si l'anterior novel·la, *Les altres mares*, "va ser un part difícil, aquesta l'he gaudida", diu, per afegir que ja ha començat un llibre nou, que encara no sap "si serà juvenil o d'adults, em costa d'entendre les etiquetes".●

PRESENTACIÓ DE LA NOVA TEMPORADA 24-25 DE RAC1

Divendres, 30 d'agost, de 9 a 12 h, des del Race Village de la Copa de l'Amèrica de Vela, al Moll de la Fusta de Barcelona, amb Sergi Ambudí

TOTS ELS EDITORS DE LA TEMPORADA
ACTUACIONS MUSICALS

US HI ESPEREM!

EL PRIMER QUE ARRIBA, EL PRIMER QUE SEU

Amb el suport de:

Esports

Baixa de llarga durada

L'amargor de Bernal

El del planter pateix una greu lesió de genoll i s'acomiada de la temporada

CARLES RUIPÉREZ
Barcelona

Les alegries no duren gaire al Barcelona. El conjunt de Hansi Flick gairebé no va poder assaborir el lideratge en solitari obtingut a Vallecas. Perquè la greu lesió de Marc Bernal, una de les revelacions d'aquest inici de temporada, va enfosquir el ple de nou punts del conjunt blaugrana. Les cares eren llargues en el viatge de tornada, fins i tot la del president Joan Laporta, i el vestidor encara es va amargar més ahir quan es va saber que el del planter, de 17 anys, titular les tres primeres jornades, es perdria pràcticament tota la temporada.

Les proves a què es va sotmetre el futbolista ahir després del cop de Vallecas van confirmar el pitjor pronòstic per a Bernal. Té trencat el lligament encreuat anterior del genoll esquerre, però és que a més hi ha afectació al menisc, cosa que fa pensar en un període de recuperació de vora un any. És exactament la mateixa lesió que va patir Gavi el novembre del 2023 amb la selecció espanyola i el futbolista andalús, deu mesos després, encara no ha reaparegut.

Els pròxims dies el jove migcampista passarà pel quiròfan. L'operarà el doctor Joan Carles Monllau, que ja va intervenir recentment Gavi i Alexia Putellas.

L'extraordinària progressió de Bernal, que s'havia guanyat la confiança de Flick fins a aconseguir la titularitat, es veu tallada de soca-rel. El Barcelona es queda sense el seu migcampista titular en aquestes tres primeres jornades i el del planter diu adeu a la que estava sent la seva primera temporada en l'elit.

La lesió de Marc Bernal parteix per la meitat el Barcelona, que en un estiu amb moltes dificultats financeres havia trobat a la Masia un tresor com el futbolista de Berga, un descobriment, malgrat ser menor d'edat i un juvenil. A més, no és el primer futbolista jove i en creixement que pateix un contratemps dur en aquesta articulació. El novembre del 2020 li va passar a Ansu Fati quan tenia 18 anys, i el 2023, a Gavi, que n'havia fet els 19.

Era el minut 97 del partit quan el jove jugador va fer un últim esforç per dur a terme una cobertura a la banda dreta i tallar l'avanç d'Isi per defensar l'1-2 que havia marcat Olmo en el seu debut. Els dos futbolistes van xocar i Bernal va sortir més malparat en l'impacte. Ja no va poder tornar a jugar i el Barça va acabar els últims minuts amb deu.

DANI DUCH

Bernal va necessitar ajuda per abandonar el camp de Vallecas dimarts a la nit, quan ja es temia per una lesió de gravetat

La mateixa nit de dimarts les primeres exploracions de la zona afectada ja apuntaven a un trencament de l'encreuat. El futbolista, molt adolorit, va abandonar el terreny de joc recolzant-se en el doctor i un auxiliar de l'equip i, més tard, va necessitar croses per deixar l'estadi de Vallecas. "Em sento molt trist per la lesió d'un company de professió en una acció totalment fortuïta. T'envio tota la força i ànim. Estic segur que això no posarà fi a la gran projecció que tens. T'espe-

ren molts èxits", va escriure Isi a Bernal.

Ahir el del planter va anar a la ciutat esportiva per sotmetre's a les proves mèdiques, els resultats de les quals han estat demolidors. Per ell és un cop anímic dur, ja que s'havia assentat a l'equip titular amb una maduresa sorprenent. Però també per al Barça, que per fi havia trobat un pivot de la casa per jugar en aquesta posició tan específica i per omplir el buit que va deixar Busquets quan se'n va anar el 2023 a Miami.

La direcció esportiva blaugrana donava la plantilla per tancada abans d'aquest gran contratemps. El club té tres dies abans del tancament del mercat per decidir si cal fitxar un reforç. Perquè Frenkie de Jong, Gavi o fins i tot Christensen, que són els que per característiques podrien ocupar el seu lloc, estan tots lesionats. En cas que decidís anar al mercat, el club haurà de lluitar amb les dificultats que arrossega per inscriure jugadors a la Lliga, ja que Bernal no allibera espai sa-

larial perquè té fitxa del filial.

De moment, a Flick li queda la solució de repetir la jugada i apostar per un migcampista del planter. Per això, estudia dues opcions. Marc Casadó, el més experimentat, té fitxa del primer equip i ja va jugar, però com a interior, a Mestalla. Pau Prim, de 18 anys, és un organitzador més acadèmic. Ha fet la pretemporada amb el filial, amb el qual la temporada passada només va jugar tres partits titular... perquè Marc Bernal, un any més jove, el va avançar. ●

El pitjor pronòstic es confirma: el migcampista té trencat el lligament encreuat anterior, amb el menisc afectat

El club, amb De Jong i Gavi lesionats, es planteja fitxar, mentre que Casadó i Pau Prim són les solucions de casa

Imputada la dona d'Enriquez Negreira

■ La dona de José María Enriquez Negreira, que està sent investigat pels pagaments que va rebre del Barça durant 17 anys, ha estat imputada pel jutge Aguirre després que la Guàrdia Civil li trobés tres milions d'euros als seus comptes que "aparentment són injustificats per la seva feina i el seu patrimoni", segons han publicat en un informe. D'aquesta manera, el magis-

trat ha acordat la interlocutòria atorgar la condició d'investigada a Ana Paula Rufas per un presumpte delictes de blanqueig de capital, per la qual cosa serà citada a declarar al jutjat d'instrucció número 1 de Barcelona, encara sense data fixada. Aquesta decisió s'ha pres després que la Guàrdia Civil remetés un informe al jutjat en què afirma les seves sospites entorn de la irregulari-

tat dels pagaments del Barça al que va ser número dos dels àrbitres de la Federació Espanyola durant gairebé 20 anys. "A Ana Paula Rufas López, actual parella sentimental de José María Enriquez Negreira, en comptes i productes bancaris de què és titular, li consten uns ingressos del 1992 al 2023 que sumen una quantitat pròxima als 3.000.000 euros", justifica l'informe.

NEIL HALL / EFE

Zidane, un clàssic de la història de la Champions, col·locant el trofeu en l'última final a Wembley

Futbol El torneig estrena format amb la celebració avui del sorteig a Montecarlo

La Champions inicia una nova era

CARLOS RUIZ
Barcelona

La Champions League que han conegut i gaudit els aficionats al futbol les últimes dues dècades, l'invariable sistema de competició des de la temporada 2003-2004, ja és història. El màxim torneig de clubs europeu inicia avui, al Fòrum Grimaldi de Montecarlo, a partir de les 18 hores, una nova era amb el sorteig del revolucionari format que s'estrena aquesta temporada 2024-2025. "La UEFA ha demostrat el seu compromís amb els valors de l'esport i el principi fonamental de les competicions obertes, basades en el mèrit esportiu", va dir per celebrar els canvis el president de la UEFA, Aleksander Čeferin, amb una referència gens indirecta al projecte de la Superlliga.

Barça, Reial Madrid, Atlètic de Madrid i Girona seran els quatre equips espanyols que disputaran aquesta innovadora edició, en la qual participaran 36 equips en lloc dels 32 d'anys anteriors. També desapareixen els grups i tots els participants s'integraran en una única classificació. La primera fase constarà de vuit jornades, dues més que en el passat, i cada club s'enfrontarà a vuit equips diferents, dos de cada un dels quatre bombos de nou equips formats i ordenats partint del coeficient de la UEFA.

Tampoc no hi haurà un doble enfrontament contra un mateix equip en aquesta lliga, sinó que cada conjunt disputarà quatre partits a casa, contra un rival de cada bombo, i quatre partits més

en qualitat de visitant.

Les mans innocents, tan habituals en sortejos anteriors, sempre a càrrec d'una cara coneguda del futbol, només es faran servir per extreure la bola de cada club. Després serà un programa informàtic el que determinarà els rivals de cada conjunt. El calendari no es farà públic fins dissabte.

Primer s'extrauran les boles del bombo 1, on hi ha el Barça i el Madrid, després els clubs del bombo 2, on hi ha l'Atlètic, i així fins a l'últim equip del bombo 4, amb la presència del Girona. Excepte en

cas de força major, els equips d'un mateix país no es poden enfrontar entre si d'inici, una prohibició que s'elimina a vuitens. En canvi, un equip espanyol, per exemple, podria jugar contra fins a dos conjunts d'un mateix país.

A més de per Barça i Madrid, vintè campió, el bombo 1 està format per Manchester City, Bayern, PSG, Liverpool, Inter, Borussia Dortmund i RB Leipzig. El segon bombo l'integren Bayer Leverkusen, Atlètic, Atalanta, Juventus, Benfica, Arsenal, Bruges, Milan i Xakhtar. D'aquesta manera, a priori el camí més difícil per als blaugrana i els blancs implicaria enfrontar-se al City i el Bayern, els equips més forts entre els caps de sèrie, i a l'Arsenal de Arteta i el Bayer de Xabi Alonso, entre els més durs del bombo 2. La primera jornada es jugarà a partir del 17 de setembre, i la vuitena, el 29 de gener, amb una jornada unificada de 18 partits.

Els vuit primers es classificaran a vuitens, on seran caps de sèrie, mentre que del novè al vint-i-quatrè s'enfrontaran entre ells en una ronda prèvia. Els últims dotze quedaran eliminats. En cas d'empat a punts, es tindrà en compte la diferència de gols general, i després, la particular, si n'hi ha. Els dos primers classificats no es podran trobar fins a la final, ja que partiran en zones oposades del quadre a partir de les eliminatòries d'anada i tornada. Aquest sistema també s'executarà a l'Europa League i la Conference League, aquest últim torneig amb només sis jornades inicials.

Més enllà del format, també canvien els premis econòmics, amb una pujada del 25% i un total de gairebé 2.500 milions d'euros. Cada punt aconseguit a la Lliga inicial reportarà als clubs 700.000 euros, i el campió es podria endur fins a 86 milions.

A la gala de Mònaco serà homenatjat Cristiano Ronaldo, màxim golejador històric del torneig, i Gianluigi Buffon. No es repartiran al Fòrum Grimaldi els premis dels últims anys, que es donaran en la cerimònia de la Pilota d'Or. Tot canvia aquest any a la Champions, fins i tot les notes del seu icònic himne.●

Badosa passa a tercera ronda del US Open; Alcaraz continua

TENNIS Paula Badosa es va classificar ahir per primera vegada en la seva carrera per a la tercera ronda del US Open després de guanyar la nord-americana Taylor Townsend (6-3 i 7-5) en una hora i 40 minuts. S'uneix així a Carlos Alcaraz, que superava en la seva estrena a Flushing Meadows l'australià Li Tu Li Tu, 186è del món, amb més conflictes dels previstos, per 6-2, 4-6, 6-3 i 6-1, en 2 hores i 42 minuts. El murcià iguala d'aquesta manera Björn Borg com el segon jugador que menys partits de Grand Slam ha necessitat per arribar a 60 triomfs; tot just 70. El supera en aquest rànquing John McEnroe (en va necessitar 69). Avui li espera en segona ronda el neerlandès Botic van de Zandschulp, número 74 de l'ATP.

Per la seva banda, Badosa, que està gaudint d'un espectacular moment de forma i de joc, s'enfrontarà en el seu següent partit de tercera ronda a la vencedora del duel entre la txeca Barbora Krejčíková, campiona de Wimbledon i vuitena del rànquing femení, i la romanesa Elena-Gabriela Ruse. La tennista catalana arrossegava una maledicció al Grand Slam dels Estats Units, ja que no havia superat mai la segona ronda: el 2019 i el 2020 va caure a la primera, el 2021 i el 2022 es va acomiadar en el segon partit, i l'any passat es va retirar per lesió abans de jugar. Fins ara, el seu millor resultat en un gran va ser a Roland Garros 2021, quan va arribar a quarts de final. A la gira prèvia al US Open, la tennista de Begur va poder conquerir el WTA 500 de Washington (el seu primer torneig des del gener del 2022) i va ser semifinalista al WTA 1.000 de Cincinnati. / Redacció

GEOFF BURKE / REUTERS

Badosa torna la pilota amb un revés contra Townsend

Aldeguer substituirà Marc Márquez a l'equip Gresini

MOTOCICLISME El substitut de Marc Márquez a l'equip satèl·lit de Ducati Gresini Racing serà el murcià Fermín Aldeguer, pilot de Moto2 (5è classificat, a 50 punts del líder). El jove de 19 anys, fitxat per Ducati al març per córrer el 2025 a MotoGP, inicialment havia d'incorporar-se a l'equip satèl·lit Prima Pramac, però el fitxatge de Marc Márquez per l'equip oficial de Borgo Panigale i el

canvi de subministrador de Pramac a Yamaha va deixar Aldeguer sense destinació clara. La idea de Ducati era situar el murcià a l'altre equip satèl·lit, el VR46 de Valentino Rossi, però aquest s'hi va negar i va preferir contractar Franco Morbidelli (ara al Pramac), que es quedava sense moto. De manera que Aldeguer ocuparà la plaça de Marc amb el seu germà Àlex, que complirà el tercer curs en l'estructura propietat de Nadia Padovani. Gresini Racing ha renovat la seva associació amb Ducati un any més, fins al 2026. / T.L.J.

El Barça obre la gira dels EUA amb triomf contra el Bay

FUTBOL El Barça femení es va estrenar dimarts a la gira dels Estats Units amb una golejada per 2-5 contra el Bay FC al PayPal Park de San José (Califòrnia). El conjunt ara dirigit per Pere Romeu va haver de remuntar en dues ocasions; l'1-0 el va marcar l'exblaugrana Oshoala. Van marcar per al Barça Kika Nazareth, Graham, Mapi León de córner olímpic, Claudia Pina i Patri Guijarro. / Redacció

Primer títol per al Barça contra el Fraikin Granollers

HANDBOL El Barça va guanyar la Supercopa de Catalunya, el seu primer títol de la temporada 2024-2025, després d'atropellar el Fraikin Granollers a la final disputada a Esplugues de Llobregat (52-27). És la 12a Supercopa per als blaugrana, totes les disputades des del 2012. Aquest cap de setmana, el Barça aspira al segon títol, la Supercopa Ibèrica; s'enfronta a semifinals al Porto, dissabte a Torrelavega. / Redacció

LES CLAUS

1. Sense grups. Els 36 equips, quatre més que abans, s'integraran a una única classificació a la primera fase.

2. Vuit jornades. Cada club s'enfrontarà d'inici a vuit equips, quatre matxs a casa i quatre fora però sense repetir rival.

3. Dos cocos, mínim. Tots els equips s'enfrontaran a dos conjunts de cada un dels quatre bombos, també a dos caps de sèrie.

4. Vuitens i ronda prèvia. Els primers vuit es ficaran a vuitens i del 9è al 24è jugaran entre ells en un playoff previ. La resta, eliminats.

5. Calendari. Comença el 17 de setembre i hi ha una última jornada unificada el 29 de gener amb 18 partits simultanis.

Futbol L'Espanyol ho va passar molt malament la primera mitja hora, però després es va ficar en el partit, va tenir ocasions i l'Atlètic va acabar molt desdibuixat

Un punt de molt mèrit

Calero felicitant Joan García després d'una parada del porter blanc-i-blau

ATLÈTIC

0

RCD ESPANYOL

0

Atlètic: Oblak, Nahuel Molina (Llorente 46), Azpilicueta, Witsel, Le Normand, Lino (Pablo Barrios 46), Koke, De Paül (Correa 61), Riquelme, Julián Álvarez (Griezmann 46) i Sorloth (Reinildo 72)

Entrenador: Diego Pablo Simeone

Espanyol: Joan García, Tejero, El Hilali, Kumbulla (Sergi Gómez 65), Calero, Carlos Romero (Brian Oliván 63), Král, Gragera (Pol Lozano 65), Aguado (Jofre 87), Véliz (Cheddira 63) i Puado

Entrenador: Manolo González

Estadi: Metropolitano (56.000 espectadors).

Àrbitre: De Burgos Bengoetxea (c.basc).

Targetes: Grogues a Puado i El Hilali.

Gols: No n'hi va haver.

CARLOS NOVO
Madrid

L'Espanyol va estrenar el case-

ller de punts amb un empat de mèrit al Metropolitano en un partit en què va saber patir i va tenir oportunitats perquè sempre es va mantenir viu.

Amb un plantejament molt defensiu d'inici, l'Espanyol ho va passar fatal durant la primera mitja hora, en què amb prou feines va poder travessar el centre del camp. L'Atlètic, en què no jugava Griezmann i la dupla atacant eren els nous Julián Álvarez i Sorloth, el va sotmetre amb una sortida fulgurant.

A Joan García li van ploure rematades de tota mena, en especial per part d'Álvarez, però l'Espanyol va resistir i passats els primers trenta minuts, després de la pausa d'hidratació, es va fer notar amb una gran ocasió, una centrada rasa de Tejero i una rematada de Puado que se'n va anar per molt poc per sobre del travesser amb Oblak batut.

La jugada va donar pas als millors minuts de l'Espanyol, que

ja va arribar al descans molt més tranquil, sense patir tant.

Simeone va moure l'onze per sortir amb tres canvis per començar la segona part. Griezmann per Álvarez, Llorente per Molina i Pablo Barrios per Lino, cosa que va convertir l'Atlètic en

El VAR va anul·lar un gol per fora de joc de Riquelme, que havia marcat al 53 aprofitant un embolic

un equip més reconeixible.

Els matalassers van sortir a tot drap, com de costum, i l'Espanyol va semblar encongit. Al 53, en una pilota mal blocada per Joan García, la jugada va passar per Koke en un embolic i Riquelme va aconseguir allotjar-la a la xarxa enmig d'un núvol de

PRIMERA DIVISIÓ									
3a Jornada									
Vila-real - Celta									4-3
Mallorca - Sevilla									0-0
Rayo - Barcelona									1-2
Athletic - València									1-0
Valladolid - Leganés									0-0
R. Societat - Alabès									1-2
At. Madrid - Espanyol									0-0
Girona - Osasuna									Avui 19.00
Las Palmas - R. Madrid									Avui 21.30
Betis - Getafe									Ajornat
Classificació									
	Pt	J	G	E	P	GF	GC		
Barcelona	9	3	3	0	0	6	3		
Vila-real	7	3	2	1	0	8	6		
Celta	6	3	2	0	1	8	6		
At. Madrid	5	3	1	2	0	5	2		
Leganés	5	3	1	2	0	3	2		
R. Madrid	4	2	1	1	0	4	1		
Osasuna	4	2	1	1	0	2	1		
Rayo V.	4	3	1	1	1	3	3		
Athletic	4	3	1	1	1	3	3		
Alabès	4	3	1	1	1	3	3		
Valladolid	4	3	1	1	1	1	3		
R. Societat	3	3	1	0	2	3	4		
Getafe	2	2	0	2	0	1	1		
Betis	2	2	0	2	0	1	1		
Sevilla	2	3	0	2	1	3	4		
Mallorca	2	3	0	2	1	1	2		
Las Palmas	1	2	0	2	0	3	4		
Espanyol	1	3	0	1	2	0	2		
Girona	1	2	0	1	1	1	4		
València	0	3	0	0	3	2	6		

Futbol El Girona s'estrena a casa a la recerca del primer triomf

19.00 h

Girona - Osasuna

REDACCIÓ Madrid

El Girona pretén retrobar-se amb la victòria en el seu debut de lliga a Montilivi contra un Osasuna que arriba invicte després de sumar quatre punts en els dos primers partits disputats a El Sadar. La gran novetat en els de Michel és la presència del seu nou davanter, el jove colombià Yáser Asprilla, el fitxatge més car de la història de l'entitat.

Es tracta d'un atacant, extrem o mitjapunta de 20 anys que aquest estiu va ser subcampió de la Copa América amb Colòmbia i que és una aposta de present i de futur per al club, "un pas endavant", segons va admetre el director esportiu, Quique Cárcel, en la seva presentació, que arribar per suplir la baixa de Savinho.

Asprilla fa pocs dies que és a Girona, però pot ser un dels candidats a entrar al onze inicial juntament amb Alejandro Francés, Krejci, Van de Beek –encara inèdit a LaLiga– Mi-sehouy o Miovski, tots fitxats aquest estiu. "Cal pensar més en els que hi són que en els que no hi són", va demanar Michel per girar full després de les baixes d'Aleix García, Dóvbik, Couto o Savinho. El tècnic no pot comptar amb Valery, que ha passat un virus.

Osasuna es presenta a Girona amb la inèrcia positiva dels quatre punts sumats en les dues primeres jornades, que han donat a Vicente Moreno la tranquil·litat necessària per començar el seu projecte a Pamplona. "Sempre és millor afrontar el següent partit des d'una victòria. Ha estat una setmana curta, ho hem d'ajustar tot amb la preocupació que d'aquí pocs dies tindrem molts partits", va assenyalar Vicente Moreno abans de la cita de Montilivi.●

Futbol Els blancs volen tornar al camí del bon joc Mbappé busca el gol a les Canàries

21.30 hores

Las Palmas - Reial Madrid

CARLOS NOVO Madrid

El Madrid va a Gran Canària per enfrontar-se a un Las Palmas que no coneix la victòria amb la idea de millorar el joc,

bastant decebedor als dos primers partits de Lliga, i treure els tres punts per no continuar distanciant-se d'un Barcelona que ho ha guanyat tot.

Els blancs encara tenen moltes coses per millorar. Mbappé encara no ha marcat i la connexió amb Vinícius continua sense ser la que s'espera. Ancelotti ha de continuar perfilant qui és el substitut de Bellingham, ab-

sent durant un mes. Contra el Valladolid va jugar Arda Güler, però el turc és molt més davanter que un migcampista organitzador. Per a això hi ha Tcho-uaméni, però el francès és lent i manca de visió de joc. Està a anys llum del que era Kroos.

Una incògnita és si tindran minuts Brahim i Endrick, els dos jugadors que van sortir enfortits del partit del Bernabéu.

Com que s'han jugat tres partits en una setmana, no es descarta que hi hagi rotacions. A la convocatòria torna Mendy, expulsat en el debut de Lliga a Palma.

Ancelotti no va revelar si canviarà el sistema per jugar amb un migcampista més i traurà un davanter, el que va fer fora de casa moltes vegades la temporada passada. Tampoc no semblava gaire preocupat per la sequera golejadora de Mbappé: "Va marcar el 14 d'agost. Hem marcat sis gols en tres partits. Tenim recursos", va dir.

Al Las Palmas, el tècnic, Luis

Carrión, es va mostrar molt optimista: "El Reial Madrid té una plantilla molt forta en tots els aspectes, però també té coses dolentes, així que cal aprofitar-ho per guanyar el partit. Tota la pretemporada vam estar treballant coses com a equip".

I va continuar: "Ells tenen més condicions tècniques que nosaltres, així que en algun moment ens faran patir en defensa. Hem de dominar amb la pilota i pressionar alt. Podem fer-los mal". Aquesta és la recepta que ja va fer servir el Mallorca.●

BERTRAND GUAY / AFP

La plaça de la Concòrdia i els Camps Elisis van ser aquesta vegada el centre de la cerimònia

Jocs Paralímpics Bonica obertura al centre de la ciutat

París 2024 imagina un ideal d'inclusió

EUSEBIO VAL
París. Corresponsal

Dos elements, tots dos positius, van marcar la diferència respecte a la cerimònia del 26 de juliol: no va ploure a París i els atletes van tenir molt més protagonisme i visibilitat. Els Jocs Paralímpics van arrencar ahir amb una bonica cerimònia, imaginativa i no exempta d'audàcies, per celebrar l'ideal d'un món inclusiu que aculli amb normalitat totes les persones que pateixen discapacitats físiques o psíquiques.

Aquesta vegada no va ser al Sena, que va provocar fa un mes potser massa desafiaments artístics i de seguretat, sinó als Camps Elisis i a la plaça de la

Alexander Ekman, que ha treballat sovint amb el ballet de l'Òpera de París i està especialitzat en muntatges molt ambiciosos.

La primera escena a la plaça, anomenada *Discòrdia* en un joc de paraules sobre la plaça, ja en va marcar l'esperit, amb un desplegament de pianos i el moviment incessant dels artistes, alguns de discapacitats, un desordre buscat, també en les notes musicals. Es va voler posar de rellevància l'existència de dos mons, les persones amb discapacitat i sense, que no cohabiten de debò. Al final, els dos grups es queden cara a cara i es miren, com a senyal de reconciliació i d'esperança.

"Ni un cap tallat ni presa de la Bastilla, aquesta nit comença la

Entre els fragments pregravats de la cerimònia, hi va haver diversos testimonis per explicar les dificultats que encara persisteixen en les nostres societats per acceptar les persones amb limitacions físiques i psíquiques.

Una de les escenes més boniques va ser una dansa d'estil *haka* (de desafiament, pròpia de la cultura maori a Nova Zelanda) amb ballarins que després fan servir croses per acompanyar-ne un amb una cama amputada, el sud-africà Musa Motsha, que va fer una prestació molt poètica, acompanyada per un magnífic joc de llums. Les croses es converteixen més tard en remes, culminant un relat molt reeixit que va arrencar molts aplaudiments.

No hi van faltar els moments d'exaltació francesa, com el vol de la Patrulla de França, deixant l'empremta de la bandera tricolor, o una versió pop de la cèlebre cançó *Non, je ne regrette rien*, d'Edith Piaf, a càrrec de Chris and the Queens.

Com a símbol del vincle entre l'olimpisme i el paraolimpisme, un dels últims relleus de la flama el va fer el nedador francès Florent Manaudou, que la va lliurar a Michaël Jeremiasz, jugador de tennis en cadira de rodes. Durant el següent ballet, al voltant de l'obelisc, va sonar el *Bolero* de Ravel.

La flama va arribar finalment al peveter, sota el globus que el sosté, al jardí de les Tulleries, i es va elevar al cel. Fins al 8 de setembre, el lloc tornarà a ser un punt de trobada i de festa, cada nit, per a milers de parisencs i visitants captivats per la màgia olímpica.●

revolució paralímpica", va dir en el seu discurs, mig de broma, el president del comitè organitzador, l'excampió de piragüisme Tony Estanguet, en al·lusió indirecta a la història de la plaça, on van decapitar Lluís XVI i Maria Antonieta.

El president del Comitè Internacional Paralímpic, Andrew Parsons, va recordar que al món hi ha 1.300 milions de persones que tenen discapacitats. "Espero que aquests Jocs seran l'espurna que desencadenarà la revolució de la inclusió", va posar de manifest.

Al contrari que al juliol, no plou ila desfilada concedeix molta més visibilitat als atletes

Concòrdia, un escenari imponent però molt més manejable. Sí, aquesta vegada els esportistes van ser al centre i no eclipsats per altres imatges i espectacles paral·lels. El públic, sobretot el que el va seguir per televisió, els va poder veure les cares, l'entusiasme, les ganyotes, les bromes. Va fer una nit molt agradable d'estiu a la capital francesa.

La direcció artística del xou, batejat *Paradoxa*, va estar a càrrec del mateix equip que al juliol, encapçalat per l'escenògraf francès Thomas Jolly, amb la col·laboració del coreògraf suec

Ciclisme O'Connor pateix a l'11a etapa de la Vuelta, de mitjana muntanya

El líder perd 37 segons amb els màxims rivals

TONI LÓPEZ JORDÀ
Barcelona

Una aparentment inofensiva 11a etapa de mitjana muntanya amb sortida i arribada a Padrón (A Coruña), i un suposadament poc perillós port final de tercera categoria de Cruxeiras (de només 312 metres d'altitud) li va costar una bona mossegada al líder de la Vuelta, que va perdre, així, gairebé sense adonar-se'n, més de mig minut amb el quintet de rivals que més amenacen el mallot vermell: Primož Roglic, Enric Mas, Mikel Landa, Mattias Skjelmose i Carlos Rodríguez. Ara l'australià té l'eslovè a 3m16s a la general i el balear a 3m58s, quan encara queda tota l'artilleria de muntanya –avui, final en alt a l'estació de Manzaneda (Ourense)–.

El triomf de la jornada, anecdòtic en termes de la general, va ser per a l'irlandès Eddie Dunbar (Jayco), el setè *irish* que guanya una etapa a la Vuelta. Va ser el més murri en la baixada del port atacant a l'últim mig quilòmetre dins del grup de 14 destacats, en què es van quedar sense triomf Carlos Verona i Urko Berrade, protagonistes amb el seu atac.

L'etapa, un trencacames de

ser llavors quan es va trencar el pilot, que estava a 4m12s: Roglic, sobrat de cames, va saltar per posar a prova al líder, amb Enric Mas enganxat una altra vegada, i O'Connor va patir i es va despenjar amb Adam Yates. De manera que per aquells últims 8 km, sense ajuda de cap Decathlon, el mallot vermell va perdre 37 segons a la meta amb l'eslovè, el balear i els altres grans rivals.

"Es pot dir que he tingut un mal moment, sí", admetia

Roglic va tornar a atacar i s'acosta a 3m16s del mallot vermell, mentre que Mas ja està a 3m58s

O'Connor. "Era un final molt explosiu, i hi ha hagut uns quants nois que han estat molt forts. No és el pitjor escenari. No soc ingenu, hi ha molts corredors que són molt perillosos. He tingut dies millors, i aquesta és la història de la Vuelta per a mi ara per ara: un dia bo, un de regular, un de bo, un de regular... Espero que pugui canviar això", s'esperança l'*aussie*, que ara té quatre perseguidors en menys de 5 minuts.●

JAVIER LIZÓN / EFE

O'Connor, el mallot vermell, va patir a l'etapa de Padrón

CLASSIFICACIONS

11a ETAPA		
Padrón - Padrón, 166 km		
1 Eddie Dunbar (IRL/Jayco)	3h44m52s	
2 Q. Hermans (BEL/Alpec.)	a 2s	
3 M. Poole (GB/DSM)	m.t.	
5 Urko Berrade (ESP/Kern)	m.t.	
32 M. Skjelmose (DIN/Lidl)	a 3m31s	
35 P. Roglic (ESL/Red Bull)	m.t.	
39 R. Carapaz (EQU/E. First)	a 3m46s	
42 B. O'Connor (AUS/Decat.)	a 4m08s	
GENERAL		
1 B. O'Connor (AUS/Decat)	43h54m54s	
2 P. Roglic (ESL/Red Bull)	a 3m16s	
3 Enric Mas (ESP/Movistar)	a 3m58s	
4 R. Carapaz (EQU/E. First)	a 4m10s	
5 Mikel Landa (ESP/Quick)	a 4m40s	
6 C. Rodríguez (ESP/Ineos)	a 5m23s	
7 F. Lipowitz (ALE/Red Bull)	a 5m30s	
8 Adam Yates (GB/UAE)	a 5m30s	

166 km, propícia per a les escapades amb tres alts de segona, va estar animada per una fuga populosa amb 37 corredors, un de cada casa. El més ben situat era el neozelandès George Bennett, 16è a 9m50s d'O'Connor. Amb l'avantatge que va anar agafant el comboi, que va tenir més de 6 minuts, el kiwi es ficava virtualment entre els tres primers.

Va buscar el seu dia de glòria en la fuga el belga Meurisse, però l'aventura solitària li va durar només 50 km –va ser caçat quan en faltaven 35–. En arribar al port de Cruxeiras, a 10 km de meta, van ser Berrade, Verona i Zana els qui van prendre la iniciativa per emportar-se l'etapa. Va

Empreses estratègiques

Talgo espera que Ganz-Mavag retiri l'opa per buscar socis alternatius

L'empresa està lligada de mans fins que el grup hongarès no en desisteixi formalment

IÑAKI DE LAS HERAS
Madrid

Talgo ara per ara no té marge de maniobra per buscar un soci alternatiu al consorci hongarès Ganz-Mavag, malgrat que el temps apressa i els problemes industrials i financers creixen. L'empresa necessita una solució davant els retards en els lliuraments a Renfe i l'elevada probabilitat d'incompliments en els compromisos amb l'alemanya Deutsche Bahn.

Fonts pròximes a la companyia expliquen que Talgo, abans de fer qualsevol pas, necessita que Ganz-Mavag retiri l'opa o l'informi d'algun canvi en les condicions. Sembla un formalisme, però no ho és, i hi ha el risc real que l'inversor hongarès s'enroqui i se centri en l'estratègia jurídica a Espanya i a la UE contra el Govern, sense retirar l'opa. La legislació no fixa terminis per fer-ho en aquest supòsit.

La sensació a l'empresa i als seus sindicats és que la decisió del Govern de protegir una companyia de caràcter estratègic, al marge de la seva conveniència, no resol ni de bon tros els problemes, sobre els quals creix la pressió.

La cartera de comandes, per 4.000 milions d'euros, està en nivells rècord, però falla la capacitat industrial. Per a aquest any està programada la fabricació i posada en servei del gran contracte amb Alemanya, mentre que la sanció de Renfe pels retards en el lliurament dels trens d'alta velocitat Avril, de 166 milions d'euros, creix a un ritme de 80.000 euros al dia. Queden vuit trens per lliurar, que són determinants per als plans de Renfe a França.

Les fonts indiquen que ara el protagonisme l'assumirà a Talgo el fons Trilantic, ja sigui conversant amb Ganz-Mavag o amb altres interessats. Aquesta firma té el 63% de la societat conjunta Pegaso, que compta al seu torn amb el 40% de Talgo, i és la que arrossega la resta d'accionistes a vendre. A Pegaso també hi és, amb un 20% la família fundadora, els Oriol, i amb un 17% Torreal, de Juan Abelló.

El representant de Trilantic a Europa i conseller de Talgo, Javier Bañón, ara s'ha convertit en una peça clau per desencallar el possible bloqueig. "Toca que Magyar i Trilantic parlin", diuen les fonts. El consell de Talgo encara no s'ha reunit.

ANGEL GARCIA / BLOOMBERG

Un tren Avlo fabricat per Talgo

Mentrestant, el Govern va defensar ahir el veto a la compra d'una empresa estratègica com Talgo per motius de seguretat nacional. El ministre d'Afers Exteriors, José Manuel Albares, i el de Presidència, Félix Bolaños, ho van fer per separat, al·ludint a la necessitat de "protegir els interessos d'Espanya".

El Govern no informa de si disposa d'un pla alternatiu per a Talgo com el que el va portar a sondejar Critería o els germans Escribano, accionistes d'Indra. Algunes fonts confien que les pròximes setmanes apareguin potencials inversors. La recent

El Govern central defensa el veto a l'opa mentre els sindicats li exigeixen una solució

El representant de Trilantic, Javier Baños, ara és la peça clau en les negociacions

visita d'una delegació del Ministeri de Transports a les fàbriques hongareses de Magyar Vagon ara s'interpreta com un moviment per impedir retrets per no haver comprovat in situ les capacitats de l'inversor.

El que sí que ha explicat el seu interès per Talgo és el fabricant txec de trens Skoda, que proposa una integració industrial sense oferir compensació econòmica. "No fem comentaris", deia ahir l'empresa txeca quan va ser preguntada pel veto espanyol.

Més actius van ser ahir els sindicats de Talgo. El majoritari, que és CSIF, va exigir al Govern que expliqui quins són els seus plans per a la companyia ara que ha vetat l'oferta hongaresa. CC.OO. va fer extensible la petició a la mateixa empresa. Talgo té dues fàbriques, una a Alaba i una altra a Madrid, incapaç de fer front a totes les comandes.

Després de caure dimarts un 8,7% fruit de la decisió del Govern de vetar l'opa hongaresa, les accions de la companyia es van estabilitzar ahir i van tancar amb una lleu pujada del 0,6%. Talgo ara val 488 milions, lluny dels 620 milions de l'opa.

Una petició al Govern central cada tres dies

■ L'escut antiopes posat en marxa el 2020 per protegir empreses estratègiques, que ha estat l'aplicat en el cas de Talgo, és una autèntica fàbrica d'expedients. L'any passat, segons les dades de la secretaria d'Estat de Comerç, es van presentar 129 sol·licituds de compra d'empreses davant la Junta d'Inversions Exteriors, una cada 2,8 dies. D'aquestes sol·licituds, en vuit es van posar condicions.

Només es va vetar una escallada accionarial de Vivendi a Prisa que després es va permetre, tot i que en menys proporció. Algunes condicions han estat vistoses, com la que es va imposar al fons Antin per invertir en l'empresa de renovables Opdenenergy, que es consistia a retirar les seves demandes d'arbitratge internacional contra Espanya. L'escut estava dissenyat en principi per a in-

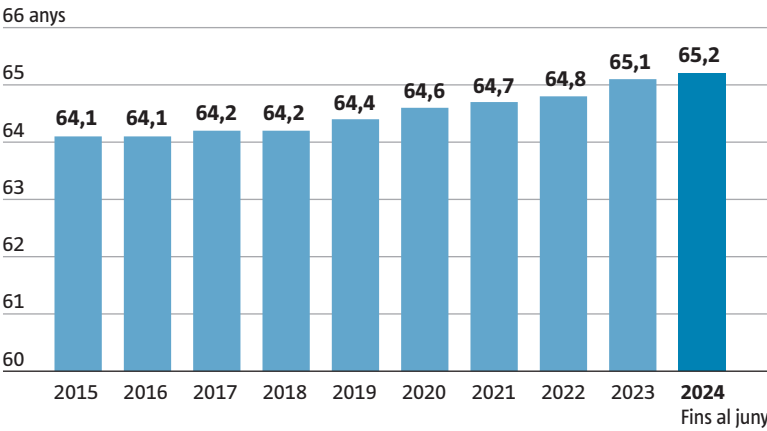
versors extracomunitaris que compressin més del 10% d'una empresa estratègica. Saudi Telecom s'ha cuidat de no excedir aquest llinar a Telefónica, però la seva operació sí que pot ser vetada per Defensa. L'escut es va ampliar més tard a inversors comunitaris que aconseguixin empreses cotitzades o dediquin més de 500 milions a comprar participacions en no cotitzades.

Endarrerir l’edat de jubilació augmenta la mortalitat entre els 60 i els 69 anys

L’estalvi econòmic no compensa l’impacte sobre la salut dels pensionistes, segons la Fedea

L’edat de jubilació real s’endarrereix

Edat mitjana d’accés a la jubilació

FONT: Ministeri de la Seguretat Social

LA VANGUARDIA

JAUME MASDEU

Madrid

Endarrerir l’edat de jubilació i, d’aquesta manera, augmentar la vida laboral és una de les fórmules que Espanya i molts altres països estan posant en marxa per assegurar la solvència financera de les pensions. A Espanya, les penalitzacions a la jubilació anticipada i els estímuls a la demora aplicades des del 2022 ja mostren els efectes. Els primers mesos d’aquest any les anticipades suposen menys del 30% de les noves altes, quan el 2019 el percentatge era del 40%, i l’edat

efectiva de pas a la jubilació ja ha augmentat fins als 65,2 anys.

Tot i això, la mesura té un preu en esperança de vida, segons un estudi de la Fedea, que adverteix que endarrerir un any la sortida del mercat laboral “augmenta significativament el risc de morir entre els 60 i els 69 anys”. Comporta un augment del risc de 4,4 punts percentuals, que suposen un augment relatiu del 38% en aquesta franja d’edat.

És un risc que no s’estén de manera uniforme, sinó que són les ocupacions físicament més exigents i les subjectes a un nivell d’estrès emocional i mental més gran on es concentra.

L’estudi, fet pels investigadors Cristina Belles, Sergi Jiménez i Han Ye, es basa en un experiment generat per una reforma del 1967 a Espanya que va modificar l’edat de jubilació anticipada en funció de la data en què es va començar a cotitzar, amb la qual cosa es va endurir l’accés a la jubilació per a una sèrie de treballadors. A partir d’aquí, s’analitzen els efectes d’aquesta reforma sobre l’edat de sortida del mercat de treball i els d’aquesta sortida sobre la mortalitat en edats pròximes a la jubilació.

Els autors indiquen que permetre als treballadors reduir gradualment la jornada laboral pot incentivar a allargar la vida laboral sense efectes negatius en l’esperança de vida.

En tot cas, la conclusió és que l’efecte d’endarrerir l’edat de jubilació és que augmenta el risc de mortalitat i que, a més, l’impacte advers que té aquesta mesura sobre l’esperança de vida supera els guanys fiscals que s’obtenen amb l’allargament de la vida laboral. De manera que els estalvis fiscals que s’aconsegueixen endarrerint la jubilació i la reducció dels pagaments de les pensions no compensen la pèrdua d’esperança de vida. “La reforma no és econòmicament beneficiosa en un context més ampli del benestar social”, diu l’informe.

A partir d’aquí, la seva recomanació és dissenyar correctament les polítiques de jubilació, tenint en compte els seus efectes sobre la salut dels treballadors. També reclama introduir criteris no uniformes, no iguals per a tothom, per fixar les edats mínimes de passar a la jubilació, ja que el grau d’exigència física, emocional i mental de les diferents ocupacions és divers, i alhora, fixar mecanismes flexibles de jubilació parcial i anticipada perquè els treballadors puguin modular les hores de feina a la part final de la seva carrera laboral.●

Nvidia bat expectatives amb uns resultats més forts del previst

FRANCESC PEIRÓN

Nova York. Corresponsal

Els resultats de Nvidia, que van sortir després d’una sessió negativa a la borsa, van batre les expectatives de Wall Street. Va oferir una orientació més sòlida del que s’havia esperat, però no va impressionar els inversors, que tenen unes elevades expectatives amb el fabricant de microxips.

Aquesta empresa, principal beneficiària del boom de la intel·ligència artificial (IA), va pronosticar dimecres uns ingressos per al tercer trimestre per sobre de les estimacions, perquè aposta per una demanda altíssima dels seus xips a mesura que més empreses proven de crear els seus negocis d’IA.

La companyia va informar d’un creixement d’ingressos del 122% a escala anualitzada per la creixent demanda de centres de dades, després de tres períodes amb un creixement per sobre del 200%. La seva previsió era d’uns ingressos de 32.500 milions de dòlars el tercer trimestre, davant l’estimació mitjana dels analistes de 31.770 milions.

Wall Street va estar a la baixa tota la jornada davant la incertesa. Les accions de Nvidia van caure gairebé un 2% al tancament i es van situar en 125,93 dòlars per títol. Al mercat posterior, els títols de la tecnològica van arribar a caure fins a un 4%. Això es va associar amb l’anunci que la companyia farà una recompra d’accions per un valor de

50.000 milions de dòlars i el nerviosisme dels inversors.

Les accions van guanyar durant el trimestre 0,68 cèntims per títol, per sobre d’una previsió de 0,64. Els ingressos nets van augmentar fins a 16.000 milions de dòlars, davant els 6.180 milions de fa dotze mesos.

La majoria dels analistes esperaven que Nvidia superés els ingressos del trimestre previ (26.000 milions), però es mantenia la preocupació sobre el llançament del seu nou producte.

No ha estat una navegació tranquil·la per a Nvidia des del

Malgrat les bones perspectives, les accions de la tecnològica van caure un 4% després del tancament

seu últim informe al maig. El preu de les accions es va enlairar inicialment després d’unes dades de rècord, amb un creixement del 262% i uns ingressos de 26.000 milions de dòlars, i al juny va aconseguir superar Microsoft com a empresa més valuosa del món.

Aquesta corona va cedir ràpidament, enmig d’una liquidació al camp dels semiconductors entre preguntes sobre la IA a la pràctica. Recentment, Nvidias’ha recuperat i les accions han pujat més del 17% aquest mes.●

MERCATS

Cotització	IBEX 35	DOW JONES	EURO STOXX 50	FOOTSIE	DAX 30	NASDAQ	NIKKEI	Prima de risc	Mercat de divises
EN NEGRETA, LA VARIACIÓ DEL DIA I EN RODONA, LA DEL L'ANY	11.332,00	41.091,42	4.913,03	8.343,85	18.782,29	17.556,03	38.371,76	ESPANYA	1 DÒLAR VAL
	+0,05%	-0,39%	+0,29%	-0,02%	+0,54%	-1,12%	+0,22%	83 -1	1 EURO VAL
	+12,17%	+8,94%	+8,66%	+7,90%	+12,16%	+16,42%	+14,67%		0,8995 €
									1,1117 \$

Mercat continu *VALORS PERTANYENTS A L'IBEX35

** LA CAPITALITZACIÓ DE PUIG CORRESPON A LA SUMA DE LES ACCIONS DE LA SÈRIE A I LA SÈRIE B

Cotització				Capitalitz.				Rend.				Cotització				Capitalitz.				Rend.			
Euros				Var. %				borsària				Euros				Var. %				Euros			
								any %															
Acciona Energía*	↑	20,74	0,39	6.735,6	-24,35	Catalana Occidente	↑	39,80	-1,00	4.776,0	29,51	Iberdrola*	↑	12,77	0,63	81.271,5	7,58	Realia	↑	1,07	2,88	877,7	0,94
Acciona*		123,60	-0,08	6.780,3	-3,08	Cellnex*	↑	35,45	0,31	25.044,6	-0,54	Iberpapel		18,00	0,00	197,4	0,00	REC*	↑	17,17	0,88	9.290,3	20,33
Acerinox*		9,43	-0,37	2.351,2	-8,63	Cevasa		6,00	0,00	139,5	3,81	Inditex*		48,66	-1,18	151.656,3	25,54	Reig Jofre		2,77	-1,77	224,1	23,11
ACS*	↑	40,88	0,79	11.105,7	1,79	Cie Automotive	↑	27,10	1,69	3.246,8	7,19	Indra*	↑	16,75	0,48	2.959,0	21,23	Renta 4	↑	10,90	1,87	443,6	8,12
Adolfo Domínguez	↑	4,91	0,61	45,6	-1,80	Clínica Baviera		29,60	0,00	487,6	35,36	Inmobiliaria del Sur	↑	8,40	1,20	156,8	22,18	Renta Corporación		0,74	-0,53	24,5	-7,00
Aedas		24,10	-0,41	1.053,2	40,26	Coca-Cola E.P.	↑	71,90	2,71	3.267,7	20,35	Lar España	↑	8,09	0,87	677,1	48,74	Repsol*		12,45	-1,50	14.652,7	-4,26
Aena*		179,50	0,00	26.925,0	14,23	Colonial*		5,62	0,00	3.525,7	-10,19	Libertas 7		1,27	0,00	27,8	25,97	Rovi*	↑	77,80	1,30	4.202,5	30,93
Airbus Group	↑	141,76	0,54	111.585,2	2,75	Corp. Financiera Alba		50,70	-0,39	3.009,7	7,61	Línea Directa		1,06	-0,56	1.155,9	26,34	Sacyr*	↑	3,23	0,43	2.465,2	3,45
Airtificial	↑	0,12	0,82	163,8	-4,81	Deoleo		0,22	-0,44	113,0	-1,75	Lingotes Especiales		7,50	-1,57	75,2	28,53	San José	↑	4,26	0,47	277,0	27,30
Alantra	↑	8,06	0,75	311,4	-3,66	DIA		0,01	-0,76	760,7	11,02	Logista*	↑	27,38	1,26	3.634,7	14,18	Solaria*	↑	11,11	-1,33	1.388,2	-40,30
Almirall	↑	8,80	0,34	1.878,5	4,45	Duro Felguera		0,54	-1,47	117,5	-17,79	Mapfre*	↑	2,26	0,44	6.972,1	21,16	Soltec		2,01	-0,25	192,2	-41,60
Amadeus*		60,16	-1,05	27.102,0	-6,07	Ebro Foods		16,00	-0,25	2.461,9	4,57	Melia Hotels*		6,44	-1,15	1.419,4	9,36	Squirrel		1,61	-1,23	147,3	7,72
Amper		0,10	-0,60	149,7	19,62	Ecoener		3,77	-0,79	215,3	-11,08	Merlin*		11,13	0,00	6.274,3	13,05	Talgo	↑	3,95	0,64	489,3	-10,02
AmRest		5,50	-1,61	1.207,6	-10,86	Edreams Odigeo		6,75	-0,44	861,3	-11,99	Metrovacesa		8,41	0,00	1.275,6	7,99	Tecnicas Reunidas	↑	11,60	4,32	1.214,6	38,92
Aperam		25,60	0,00	1.873,5	-20,81	Elecnor		18,56	-0,32	1.614,7	-3,20	Miquel y Costa		12,50	0,00	506,0	7,15	Telefonica*		4,08	-0,54	23.122,9	19,72
Applus Services	↑	12,74	1,11	1.644,4	27,40	Enagas*	↑	13,87	1,09	3.633,8	-1,87	Montealito	↑	1,39	0,72	44,5	-4,79	Tubacex		2,95	-0,17	372,7	-12,72
Arcelor Mittal*	↑	21,06	1,10	17.960,2	-17,14	Ence		3,08	-0,65	758,5	12,52	Naturgy*		23,06	-0,09	22.359,3	-12,67	Tubos Reunidos		0,62	-0,80	108,3	-3,88
Arima	↑	8,40	0,24	238,8	32,28	Endesa*	↑	19,00	0,77	20.116,3	5,70	Naturhouse	↑	2,14	1,90	128,4	36,19	Unicaja*		1,22	-0,16	3.236,2	43,26
Atresmedia		4,56	-0,44	1.024,0	33,25	Ercros		3,75	-0,27	342,9	45,58	Neinor	↑	13,16	0,30	986,6	29,38	Urbanos		0,00	-5,26	56,5	-16,28
Atrys		3,56	-2,20	270,6	-3,00	Faes Farma	↑	3,65	0,83	1.154,2	19,37	Nextil		0,29	-2,33	102,5	-22,63	Vidrala	↑	96,70	0,31	3.119,8	12,41
Audax		1,91	-0,52	865,2	46,77	FCC		13,20	-0,15	6.004,4	-9,34	NH Hotel		4,08	-2,16	1.775,7	-2,74	Viscofan		61,00	-0,16	2.836,5	13,81
Azkoyen	↑	6,38	1,92	156,0	5,91	Ferrovial*	↑	37,28	1,86	27.295,0	12,90	Nicolás Correa		6,78	0,00	83,8	8,46	Vocento		0,71	-2,20	88,3	29,09
Banc Sabadell*		1,92	-0,47	10.456,1	76,33	Fluidra*	↑	22,24	1,18	4.273,0	19,83	OHLA		0,34	-1,29	199,8	-24,82						
Banco Santander*	↑	4,47	0,66	69.197,4	20,52	GAM	↑	1,27	1,20	120,2	7,63	Onyzon	↑	1,78	1,48	113,8	-5,83						
Bankinter*	↑	8,02	0,07	7.208,9	40,42	Gestamp		2,61	-0,76	1.502,1	-23,47	Pescanova	↑	0,36	0,56	10,3	75,12						
BBVA*	↑	9,47	0,02	54.566,8	19,33	Global Dominion		2,92	-0,34	440,6	-10,56	PharmaMar		40,20	-1,52	737,9	-0,43						
Berkeley	↑	0,21	4,67	95,0	21,85	Grenergy	↑	33,10	0,30	1.013,3	-3,33	Prim		10,90	-0,46	185,7	6,44						
Bodegas Riojanas		3,94	0,00	19,9	-14,72	Grifols B	↑	7,90	1,54	2.065,3	-25,12	Prisa		0,34	0,00	372,6	18,28						
Borges-bain		2,90	-7,05	71,7	13,28	Grifols*	↑	9,85	0,76	4.196,5	-36,28	Prosegur	↑	1,75	0,57	953,8	-0,57						
CAF		34,05	-0,73	1.167,3	7,79	Grupo Ezentis		0,16	-0,61	77,9	63,00	Prosegur Cash		0,53	-0,93	787,0	0,53						
Caixabank*	↑	5,45	0,04	39.596,5	59,03	I.A.G.*		2,16	-0,28	10.758,3	21,50	Puig**	↑	24,79	1,18	14.085,4							

SÒNIA MAURI

Instal·lacions del centre comercial de Badalona

Màgic Badalona entra en concurs de creditors

El centre comercial continua obert amb un deute de 44 milions

BLANCA GISPERT
FEDE CEDÓ

Barcelona / Badalona

El centre comercial Màgic Badalona passa un moment delicat després d'haver entrat en concurs de creditors la societat Vila de Badalona, que l'explota des de fa uns 20 anys. Aquesta empresa –propietat de la família Sanahuja– ha entrat en concurs de creditors amb un deute “de 44 milions d'euros”, asseguren fonts coneixedores del cas a aquest diari. “La crisi de la pandèmia i l'anterior crisi immobiliària han dificultat el retorn de la totalitat del crèdit de 100 milions d'euros que fa vint anys va ser concedit per a la construcció de l'immoble”, expliquen diverses fonts, que prefereixen no revelar la seva identitat per la sensibilitat del cas, avançant dilluns per *Metrópolis Abierta*.

El principal creditor és el banc alemany Aareal, amb què l'empresa està negociant un conveni per endarrerir la devolució del deute, i si és procedent, un quita-

ment d'una part d'aquest deute mateix. Entre els creditors minoritaris, també hi ha proveïdors del centre.

El procés està supervisat per l'administració concursal que ha designat el jutjat mercantil número 7 de Barcelona. “Hi ha bona voluntat i a l'octubre esperem que el conveni arribi a bon port”,

L'empresa que explota el complex, propietat de la família Sanahuja, aspira a arribar a un pacte amb els creditors

comenten. Mentrestant, l'activitat segueix amb plena normalitat. “El concurs de creditors no afecta l'obertura ni el funcionament del centre comercial”, van assegurar ahir fonts de l'Ajuntament de Badalona, que és el propietari del terreny i que al seu dia va atorgar a Vila de Badalona la seva concessió, que venç d'aquí 30 anys.

Uns 200 empleats treballen a les instal·lacions, que comprenen una àrea comercial, un multicinema, un gimnàs, aparcaments i pistes de bàsquet del club Joventut de Badalona. Aquests 200 treballadors no depenen directament de Vila de Badalona, sinó d'una empresa subcontractada que s'encarrega de la gestió del complex, una fórmula de negoci habitual al sector. De fet, Vila de Badalona amb prou feines té dos treballadors (segons dades del 2022 del Registre Mercantil). Els administradors, els germans Sanahuja Escofet, tenen de moment les facultats intervingudes per l'administrador concursal.

Contràriament a algunes informacions divulgades a les xarxes socials i en alguns mitjans de comunicació, fonts del club de bàsquet Joventut de Badalona i del mateix Ajuntament van desmentir ahir que l'entitat esportiva, a causa del deute derivat del centre comercial, es vegi obligada a assumir part del deute i, per tant, a entrar en concurs de creditors.●

El banc per a pimes Finom desembarca a Barcelona

RAQUEL QUELART
Barcelona

Un nou actor s'acaba d'afegir al creixent ecosistema *fintech* de Barcelona, que preveu convertir-se en pol d'atracció d'aquesta mena d'empreses amb la creació del seu propi *hub*. Estracta de la neerlandesa Finom, enfocada en oferir solucions bancàries per a pimes i autònoms. La plataforma digital acaba de desembarcar a la ciutat amb l'obertura de la seva primera oficina a Espanya, on ha invertit 2,6 milions d'euros i té 109 treballadors, el 20% de la seva plantilla global.

El neobanc ofereix els seus serveis a 100.000 companyies i emprenedors a Europa, sobretot als països on ha obert sucursals –Països Baixos, França, Itàlia, Alemanya i Espanya. A més de consolidar-se on ja té presència física, també treballa per cobrir la resta de l'eurozona el 2025. De moment va a bon ritme, segons el cap de Finom a Espanya, Víctor M. Sanz Núñez, que afirma que el creixement de l'entitat “ha estat exponencial”.

Per continuar-se expandint, la *fintech* va captar fa uns mesos 50 milions d'euros en una ronda liderat pels fons General Catalyst i Northzone,

amb el qual el capital total obtingut des de la seva fundació fa cinc anys puja a gairebé 104 milions.

L'interès de l'entitat pel mercat espanyol es deu a la natura del seu teixit empresarial, compost majoritàriament per empreses de mida mitjana o petita, el tipus de clientela en què l'entitat se centra per oferir un servei integral que fa “més ràpides i accessibles” tasques com ara el processament de pagaments, la creació de factures, la gestió de despeses i l'emissió de targetes per als treballadors, se-

La plataforma ocupa un centenar de treballadors a Espanya, on té el 20% de la plantilla

gons detalla Sanz. “També és veritat que tenim clients que són grans corporacions i han vist en nosaltres l'oportunitat de millorar les seves finances i unir-ho tot en una sola plataforma financera”, afegeix. L'entitat, l'app de la qual permet connectar-se amb altres bancs, confia que el llançament de comptes recent amb IBAN espanyol li permeti consolidar-se a Espanya.●

DANI DUCH

Víctor M. Sanz Núñez, cap de Finom a Espanya

Lotto 6/49	El Gordo	Primitiva	Bonoloto	Once	Euro Dreams	Eurojackpot	Euromillones																																																																																																																						
28 d'agost Combinació guanyadora: 11-17-21-25-36-49 Complemen: 37 Reint: 4 Joker: 797330	25 d'agost Combinació guanyadora: 2-8-35-38-48 Número clau (reint): 2	26 d'agost Combinació guanyadora: 7-12-26-30-34-42 Complemen: 44 Reint: 3 Joker: 9742117	28 d'agost Combinació guanyadora: 6-14-16-22-37-41 Complementari: 48 Reintegrament: 2	28 d'agost 68352 Sèrie: 016	26 d'agost Combinació guanyadora: 5-6-8-12-30-32 Somni: 5	27 d'agost Combinació guanyadora: 15-24-29-33-39 Sols: 2-9	27 d'agost Combinació guanyadora: 1-8-11-42-47 Estrelles: 4-11 Codi 'El milió': FZT82327																																																																																																																						
	<table><tr><th>GUANYADORS</th><th>EUROS</th></tr><tr><td>5+1 -</td><td>-</td></tr><tr><td>5+0 -</td><td>-</td></tr><tr><td>4+1 11</td><td>16.612,30</td></tr><tr><td>4+0 156</td><td>210,25</td></tr><tr><td>3+1 842</td><td>44,52</td></tr><tr><td>3+0 7.571</td><td>16,09</td></tr><tr><td>2+1 13.171</td><td>7,11</td></tr><tr><td>2+0 118.334</td><td>3,00</td></tr><tr><td>0+1 226.940</td><td>1,50</td></tr></table>	GUANYADORS	EUROS	5+1 -	-	5+0 -	-	4+1 11	16.612,30	4+0 156	210,25	3+1 842	44,52	3+0 7.571	16,09	2+1 13.171	7,11	2+0 118.334	3,00	0+1 226.940	1,50	<table><tr><th>GUANYADORS</th><th>EUROS</th></tr><tr><td>6+R -</td><td>-</td></tr><tr><td>6 1</td><td>636.402,39</td></tr><tr><td>5+C 1</td><td>103.200,39</td></tr><tr><td>5 130</td><td>1.455,39</td></tr><tr><td>4 5.706</td><td>48,23</td></tr><tr><td>3 98.152</td><td>8,00</td></tr><tr><td>R. 570.192</td><td>1,00</td></tr></table>	GUANYADORS	EUROS	6+R -	-	6 1	636.402,39	5+C 1	103.200,39	5 130	1.455,39	4 5.706	48,23	3 98.152	8,00	R. 570.192	1,00	<table><tr><th>GUANYADORS</th><th>EUROS</th></tr><tr><td>6 -</td><td>-</td></tr><tr><td>5+C -</td><td>-</td></tr><tr><td>5 93</td><td>2.400,93</td></tr><tr><td>4 4.527</td><td>24,66</td></tr><tr><td>3 81.635</td><td>4,00</td></tr><tr><td>R. 476.677</td><td>0,50</td></tr></table>	GUANYADORS	EUROS	6 -	-	5+C -	-	5 93	2.400,93	4 4.527	24,66	3 81.635	4,00	R. 476.677	0,50	<div>Cuponazo</div> 23 d'agost 6.000.000 € 08272 Sèrie: 024	<table><tr><th>GUANYADORS</th><th>EUROS</th></tr><tr><td>6+1 -</td><td>-</td></tr><tr><td>6 -</td><td>-</td></tr><tr><td>5 118</td><td>105,27</td></tr><tr><td>4 4.865</td><td>41,05</td></tr><tr><td>3 74.144</td><td>5,00</td></tr><tr><td>2 427.327</td><td>2,50</td></tr></table>	GUANYADORS	EUROS	6+1 -	-	6 -	-	5 118	105,27	4 4.865	41,05	3 74.144	5,00	2 427.327	2,50	<table><tr><th>GUANYADORS</th><th>EUROS</th></tr><tr><td>5+2 -</td><td>-</td></tr><tr><td>5+1 2</td><td>889.212,10</td></tr><tr><td>5 9</td><td>111.438,70</td></tr><tr><td>4+2 33</td><td>5.013,10</td></tr><tr><td>4+1 624</td><td>331,30</td></tr><tr><td>3+2 1.602</td><td>141,90</td></tr><tr><td>4 1.413</td><td>117,00</td></tr><tr><td>2+2 23.890</td><td>22,00</td></tr><tr><td>3+1 30.004</td><td>19,60</td></tr><tr><td>3 64.544</td><td>17,30</td></tr><tr><td>1+2 126.134</td><td>11,00</td></tr><tr><td>2+1 429.414</td><td>9,70</td></tr></table>	GUANYADORS	EUROS	5+2 -	-	5+1 2	889.212,10	5 9	111.438,70	4+2 33	5.013,10	4+1 624	331,30	3+2 1.602	141,90	4 1.413	117,00	2+2 23.890	22,00	3+1 30.004	19,60	3 64.544	17,30	1+2 126.134	11,00	2+1 429.414	9,70	<table><tr><th>GUANYADORS</th><th>EUROS</th></tr><tr><td>5+2 -</td><td>-</td></tr><tr><td>5+1 -</td><td>-</td></tr><tr><td>5+0 5</td><td>160.042,03</td></tr><tr><td>4+2 36</td><td>1.311,59</td></tr><tr><td>4+1 626</td><td>138,94</td></tr><tr><td>3+2 1.394</td><td>65,96</td></tr><tr><td>4+0 1.368</td><td>47,23</td></tr><tr><td>2+2 20.589</td><td>15,69</td></tr><tr><td>3+1 29.083</td><td>12,39</td></tr><tr><td>3+0 66.704</td><td>10,06</td></tr><tr><td>1+2 108.715</td><td>7,47</td></tr><tr><td>2+1 444.203</td><td>5,76</td></tr><tr><td>2+0 1.036.127</td><td>3,90</td></tr></table>	GUANYADORS	EUROS	5+2 -	-	5+1 -	-	5+0 5	160.042,03	4+2 36	1.311,59	4+1 626	138,94	3+2 1.394	65,96	4+0 1.368	47,23	2+2 20.589	15,69	3+1 29.083	12,39	3+0 66.704	10,06	1+2 108.715	7,47	2+1 444.203	5,76	2+0 1.036.127	3,90
GUANYADORS	EUROS																																																																																																																												
5+1 -	-																																																																																																																												
5+0 -	-																																																																																																																												
4+1 11	16.612,30																																																																																																																												
4+0 156	210,25																																																																																																																												
3+1 842	44,52																																																																																																																												
3+0 7.571	16,09																																																																																																																												
2+1 13.171	7,11																																																																																																																												
2+0 118.334	3,00																																																																																																																												
0+1 226.940	1,50																																																																																																																												
GUANYADORS	EUROS																																																																																																																												
6+R -	-																																																																																																																												
6 1	636.402,39																																																																																																																												
5+C 1	103.200,39																																																																																																																												
5 130	1.455,39																																																																																																																												
4 5.706	48,23																																																																																																																												
3 98.152	8,00																																																																																																																												
R. 570.192	1,00																																																																																																																												
GUANYADORS	EUROS																																																																																																																												
6 -	-																																																																																																																												
5+C -	-																																																																																																																												
5 93	2.400,93																																																																																																																												
4 4.527	24,66																																																																																																																												
3 81.635	4,00																																																																																																																												
R. 476.677	0,50																																																																																																																												
GUANYADORS	EUROS																																																																																																																												
6+1 -	-																																																																																																																												
6 -	-																																																																																																																												
5 118	105,27																																																																																																																												
4 4.865	41,05																																																																																																																												
3 74.144	5,00																																																																																																																												
2 427.327	2,50																																																																																																																												
GUANYADORS	EUROS																																																																																																																												
5+2 -	-																																																																																																																												
5+1 2	889.212,10																																																																																																																												
5 9	111.438,70																																																																																																																												
4+2 33	5.013,10																																																																																																																												
4+1 624	331,30																																																																																																																												
3+2 1.602	141,90																																																																																																																												
4 1.413	117,00																																																																																																																												
2+2 23.890	22,00																																																																																																																												
3+1 30.004	19,60																																																																																																																												
3 64.544	17,30																																																																																																																												
1+2 126.134	11,00																																																																																																																												
2+1 429.414	9,70																																																																																																																												
GUANYADORS	EUROS																																																																																																																												
5+2 -	-																																																																																																																												
5+1 -	-																																																																																																																												
5+0 5	160.042,03																																																																																																																												
4+2 36	1.311,59																																																																																																																												
4+1 626	138,94																																																																																																																												
3+2 1.394	65,96																																																																																																																												
4+0 1.368	47,23																																																																																																																												
2+2 20.589	15,69																																																																																																																												
3+1 29.083	12,39																																																																																																																												
3+0 66.704	10,06																																																																																																																												
1+2 108.715	7,47																																																																																																																												
2+1 444.203	5,76																																																																																																																												
2+0 1.036.127	3,90																																																																																																																												
<div>Trio</div> 28 d'agost MIGDIA VESPRE 236 835	<div>La Grossa</div> 23 d'agost 41925 Sèrie: 8	<div>Pot acumulat per al següent sorteig:</div> <div>El Gordo, 5.600.000 euros. La Primitiva, 4.100.000 euros.</div> <div>Bonoloto, 1.000.000 euros. 6/49, 1.000.000 euros. Eurojackpot, 90.000.000 euros.</div> <div>Euromillones, 119.000.000 euros.</div>																																																																																																																											

Víctor-M. Amela - Ima Sanchís - Lluís Amiguet

Lluís Canut, periodista esportiu

Tinc 67 anys. Vaig néixer a Barcelona i visc a Gelida. Soc periodista. Estic separat i tinc tres fills, la Paula (29), l'Adriana (24) i el Max (15). Política? Soc de centreesquerra. Creences? Potser tot no s'acaba aquí... M'encanta descobrir restaurants nous. El meu somni era entrevistar Muhammad Ali

“Detesto la tertúlia esportiva, el ‘jo crec’ sense donar informació”

XAVIER CERVERA

Es jubila. Després de quaranta anys de periodisme esportiu, joiosos. **Repetiria?** Repetiria! Però és impossible: em demano el meu temps per a mi.

Com ha estat el seu periodisme? De proximitat amb els esportistes. Hem viatjat junts, n'he gaudit...

Manté amistats? Koeman i els del *dream team*, Epi i tants del bàsquet...

L'apel·latiu de *dream team* el va inventar vostè? Sí, vaig ser el primer a associar el concepte amb aquell Barça.

Hi ha hagut moments dolorosos? Un cop de puny a la cara dels *morenos*, si-caris nuñistes: vaig sortir corrent.

Havia criticat Núñez, dedueixo. Era la nostra línia a Ràdio Barcelona, amb el mestre Àlex Botines. Després vaig fer-me amic de Núñez. Jo havia debutat com a periodista amb el fitxatge de Cruyff.

Quina relació va tenir amb Cruyff? Admiració! Em vaig posar tres cadenes (de plata) com les seves. Amb 16 anys tinc

fotografia amb el Mick Jagger del futbol!

I es jubila vostè amb un documental sobre aquell fitxatge.

Amb detalls que no se sabien. Va arribar Cruyff i va revolucionar el futbol d'aquí.

Per què és tan important Cruyff? Amb ell va arribar la modernitat a aquella Espanya dictatorial i tancada, era el 1973.

Des de Barcelona, des del Barça... El Barça era un equip perdedor: catorze anys sense guanyar res! I Cruyff va canviar la mentalitat del Barça en guanyadora.

Aquell gol volador... Ho recordo. El van anomenar l'holandès volador, és clar, i eren els dies de la sèrie *Kung fu*. També el vam anomenar el Pelé blanc.

Podria haver anat al Reial Madrid? Hi havia un acord preferencial Ajax-Madrid, però ell va dir “vull anar al Barça”.

Se sap el motiu de la seva decisió? El 1970 va anar de turista a Mallorca, i fent escala a Barcelona va veure el Camp Nou: li va encantar! I el va impressionar saber que tenia 70.000 socis. L'Ajax en tenia 20.000.

Com descriuria el Cruyff futbolista? Futbolista polivalent, capaç de totes les

‘El fitxatge’ de Cruyff

Lluís Canut té per amic Joan Manuel Serrat, que l'anomena *Canutillo*. L'agenda d'amics de Canut és immensa. Aquests dies de la seva jubilació, periodistes i esportistes han aplaudit unànimement la seva trajectòria, traça, cordialitat i simpatia. Els seus amics es compten a grapats entre esportistes, i no hi ha res millor per a un periodista esportiu que saber a qui trucar, tenir el seu contacte, fer-lo servir, que et contesti i t'expliqui coses. Això es fa amb molt compromís i posant el factor humà en primer lloc. Les primícies de Canut han estat incompresibles per aquest motiu (a Ràdio Barcelona, Catalunya Ràdio i TV3), gràcies al seu talent periodístic i la qualitat humana. Es jubila i deixa a 3Cat els tres capítols de la docuserie *El fitxatge*, sobre l'arribada de Cruyff al Barça.

posicions. Sabia ser director d'orquestra.

Després el van acusar de pesseter...

Com a entrenador cobrava més que estrelles com Koeman, Laudrup, Støitxkov... Cruyff tot s'ho podia permetre.

Volia “els diners al camp”.

L'hi repetia a Núñez. Lluitava per fer bons fitxatges i tenir jugadors ben pagats.

Vostè és cruyffista o nuñista?

Soc culer. He superat aquests debats nuls.

El futbol és l'opi del poble i refugi de violents?

És el gran fenomen social i de masses del segle XX i XXI... utilitzat per poderosos. Com a Roma el pa i circ.

Va treballar vostè amb Puyal...

Menys del que haguéssim volgut: el millor comunicador que ha donat aquest país.

Va retransmetre vostè també grans esdeveniments esportius.

El 1992, la inauguració dels Jocs Olímpics de Barcelona: vaig narrar l'últim relleu de la flama del meu amic Epi, i tots els partits del Dream Team nord-americà, per a mi el millor d'aquells Jocs.

Com veu l'actual periodisme esportiu?

Detesto la tertúlia, detesto el “jo crec” sense donar una informació de primera mà.

Què ha estat el millor de la seva feina al llarg de tants d'anys?

El reconeixement dels meus companys de professió. Ha estat inesperat... i ho he sentit ara més que mai!

Ha compartit el seu Parkinson...

Em cuida el departament de neurologia de Vall d'Hebron, estic en les millors mans: em van diagnosticar fa set anys. He tingut complicitat i suport dels companys.

Com es tracta la malaltia?

Segueixo les pautes del meu *trainer* Bernat Navarro, i medicació. I ara començaré, a l'Institut Brain 360, un tractament electromagnètic innovador.

Li afecta gaire en el seu dia a dia?

M'encallo en monosíl·labs, em tremolen els dits, i així és difícil teclejar el mòbil.

Defineixi's com a periodista.

Totterreny. I singular: no he deixat indiferent.

I inventor d'expressions: l'entorn, les vaques sagrades, efectivament...

He estat caricaturitzat amb afecte. I això està bé. El pitjor és la indiferència!

Quin és el seu llegat?

Joves periodistes m'han dit que ho són pel meu exemple: això és el màxim!

I d'aquest Barça, què me'n diu?

Laporta ven fum. Però amb el nou Camp Nou i una bona gestió, el Barça remuntarà, perquè és únic al món!

VÍCTOR-M. AMELA

e v entradesde VANGUARDIA

Setena de Mahler i Lisa Batiashvili

AMB UNA DE LES ORQUESTRES MÉS REPRESENTATIVES I IMPORTANTS D'EUROPA, LA TONHALL-ORCHESTER ZÜRICH, I EL SEU DIRECTOR PAAVO JÄRVİ.

bcn
clàssics

Palau de la Música
Gran Teatre del Liceu

24/25

Palau de la Música Catalana 28/10/2024

www.entradesdevanguardia.com

Consulta els termes i les condicions dels descomptes a la web.

LA VANGUARDIA